

كۈنلەن

ماضىسى، حالى، استقبابى

جزىرە حقىنەدە اك اطراfolى اك مكمل مەلumatى جامعىدر

بوآطە «كىرىد» كويىا الينو سلوك منتشر
اولدىغىي مەمالەتى زىر تغلب و حکومەت آلمق
ايچون بومو قۇمۇ قۇنىشىدە .
آرسىسطو

°◎○○◎°

برچوق و ئائق تارىخىيە جمع و تبعى ايلە بر ھېئت مخصوصە تحرىرىيە
طرفىدن تأليف و تل斐ق اوڭىشىدە .

٨٠ قطمه رسىلە مزىن و برقطمه مكمل خريطەيى، حاوىدە

VELİD EBÜZZEYİ



قىسطنطىنیيە

مطبعە ابوالضيائى

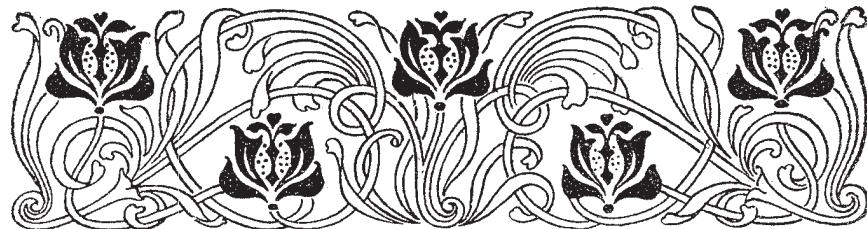
١٣٢٨ R

1912

1330H

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.1084

AAAZIVCF
WZGNA 1234567890123456789
004



مقدمه

کرید اطه‌سی اوروپا، آسیا و آفریقا قطعه‌لرندن ایکی اولکیسننه نفیریاً مساوی
بعدده بولنچ و هراوچنک اورته‌سنه دوشمک اوژره بحر‌سفیدک براز شرق طرفنده
و سلطنه کائندرو. اقلیمک اعتدالی و طبیعتک فیضی اعتباریله بحر‌سفید قیلری کرده
ارضک کافه اقالیم و حوالیسنه فارشی اعلان تفرد ایده جک کالی حائز اویوب، کرید ایسه
بودکزک اورته‌سنه دوشیدیکنندن، محاسن طبیعتک خلاصه‌الخلاصه‌سی اطلاقه شایاندر.
بحوالی بی محشر جزار حالته کتیرن طبیعت برکانیه اطه‌نک قسم اعظمی طاغلر،
و بالخاصه حوالی، جنویه‌سی قیالرایله طولورمش ایسده، بالفرض آسیا ایچریلرند
نظره وحشی کورونک اقتضا ایلیان بو صخره پاره‌لر، بحر‌سفیدک سینه‌کبودی اویزرنده
اکاستادانه لوحه‌لره غبطه رسان بدیمه‌لر تشکیل ایدر.

آق‌کزک بعضاً غضوب و خروشان، بعضاً سکون ایچنده جنبان، فقط هر حالتند
بر بشقه لطفت غایان اولان طالفلری اک زیاده بو اطه‌نک دامانه باش اویدیغندن،
سواحلنده دائمًا نوای شعر طبیعت زمزمه ساز اویور.

کوش دقنه دیکلنسه بومدید و مقادی صدارل ایچنده آفریقا ساحلارینک یانیق
فریادلری، آناتولی قیلرینک حزن اینلر، اوروپا کنارلرینک آوازه غیظ
واحتراضی طویلورکی اویور. مناقب آشنای ماضی اولان صماخ بصیرت‌ایسے اوج
پیک‌سنه‌دنبری اطه‌نک جلوه‌کاه اولدینی حادثه‌ی، ینه بو طالفلرک نوای بی قرارندن
دیکلر.

طبیعتک آهنگ احتشام و لطافتی، بتون تفرعاتی ایله بوجزیه بهشتیده روگوندر.
مثلاً کونش غروبه میل ایدرکن کریدک جنوب غربی‌سندن کلان ویا اوجهه‌ه کیدن
برسفینه ایچنده بولنان سیاح [غاؤوس] اطه‌سی آچیقلرنده، مهر منیرک صوک شعاعات
ذریخی آفاهه بررئت حزن ایله یا یلدینی صرمه‌ده مساراً کورفری اویزرنده طیشاری به



کریده ۱۳۱۲ عصیانی

مسجدانلری قتل ایتدکدن صکره کنديلرینی تعقیب ایدن همانلی عساکرندن سلنه
حوالنده کی خرستیانلرک طاغه فراری

طوغري امتداد ايمش مهمب ومحتمم بر كوانک مشاهده ايديكه امثالنه اس-ويچره
كولرنده دخني تصادف ايديله من دينسه بجادر . بو-كوانک ، ذروهسي دانما بلوطر
وسيسلر آره سنه سراز آلد اعتلا واحتفا كي طوران [ايدا] طاغنيك عكس اندام
لطيفيدر .

اطنك هرجهنه بشقه بديميل كوستن الواحات اسرار و نكتاني ، الحان
امواجك زمزمهه پرما لني ايشه هر كسدن زياده عثمانلير طويار . بر عمانلى كريدى ساحلرندنه كى
لوحة غربده اجداد عظامنه قوس قز حله قارشمش اشكال شهاستنى كورور ، كريدى
هر طاشنه ، هر آوج طوراغنده عمانلى قانى ، عمانلى كميكى فرق ايدر . كريدى
وزان اولان نسيم نوبهار بر عثمانلنيك قولاگه ، شهدانزك جلادتلني فيصلدار .
كرييد دينجه هر عمنلى قابي اوج عصر لوق خاطرات تاريختك ياد خونين والبي ايله
لر زه دار هيجان اولور .

○○○

اجداد عظامز مارفندن اهميت موقعيه و سياسيه سى تقدير أوله رق ايكي يوز يتش بوقدر
سنده اول بيكار جه جان ، ميلونلره سامان صرف وابذال ايله ضعيمه ممالك ايدلش
واوزمادن بيري محافظه سى انورونده اختيار اولنان فدا كازقلر ، ضبطي ايجون رباع عصر
دوايميدن محاربانده كى فدا كارلقلرك برقاج مثلي كجمش اولان كرييد جزيره سنك لسانزده
مكممل برتارنجى سى اولماسى بيوچك برتقسان ايدي . بونقصانى تلافى ايمك ايجون برقاج
ارقداش ال الله ويره رك جالشم لزومى حس ايلداه . كرييد مسئله سنك اك غيلانلى دورنده
بولندىغمزدن وجوده كتيره جكمز ايله وطنه ، لته فائده بخش اوله بيلك ايجون التزام
استعجالده لزوم كوردك . اك معتنا وكنيده آثارك بيله مكمليت ادعا ايديله منكن بوليه
بر زمان جزئى ايجونده ميدانه چيقارلسنه مجبوريت كوريلان بوائرك وجوه ايله نقسان
قاله بيلش اوله جغنى اعتراف ايمامك قابل دكادر . ذاتا اثره تأييدهن زياده جمع وتلتفيق
محصولى ديمك دهاطوغر يدير . تبعات مخصوصه منه علاوه برواديده كى آتارموجوده دن
وبعض كريدى وطنداشلرمنك اعطيا ايلدكارى معلومات و وثائقده استفاده ايدلشدر .
كرييد تارنجى وقتيله آندر ياقوپاي افندى يازمغه باسلامش واك مكممل اثيرى مشاراليمك
وجوده كتيره جكى مستدل و مجزوم بولنش ايدي [۱۰] نه چاره كه حيلوت غوايل اوثر
اكلك نقسان قالمسننه وبوکون بزم ده بر كرييد تارنج نفيسيسندن محروم بولنه منه .

۱۰ آندر ياقوپاي افندىك كرييد تارنجى داوش تحريريشه همت ايديكى اثرك مقدماتى تشکيل ايدن اقسامى
مجروعه ابوالضيانك ۶۰—۸۰ نومولرى آره سنه كى تمسخه لرنده مندرجدر . فضلله تفصيلات آملق ايسستيانلر
مجموعه نك تسعن مذكوزه سنه هراجعت ايليه بيلورلر .

سبب اولمشدر . مع ما فيه معلومات جغرافية به عائد مواده ، مشاراليمك محراتندن استفاده
ايدلش و حتى وقوع بولان طاب و رجا من اوزرینه عرب استيلاسته عائد بولنان قسم ايجون
قوپاي افندى بالخاصه اعطای معلومات ايله تنور افكار منه خدمت لطفنده بولمشدر .
بناءً عليه شوراده كنديلرينه و معاونتلري سبق ايدن ديكر اخوان وطنه ايفاي تشكري
لازمه ذات جيت بيلىز . تارنجىه نك عثمانلى استيلاسته واحوال اخيره به عائد اقسامى
ايجون تبعات مخصوصه اجرا ايلدك و حتى فتحك زمان جريانده يازلش آثارى ده الده
ايتكه وفق اوله رق شيمى يه قدر مجھول پكچوق وثائق و معلومات جم و درج ايدك .
بوصودته بريخيلي توافقى اكال ايده بيلش اوله من بزم ايجون برسيله سرور و افتخاردر .
ايرمن ، بالآخره دها زياده تعريفات اجراسى ايله بوندن اكملنك وجوده كتيرلسنه
وسيله تشکيل ايدر . بزم ايجون ده فخر حقيقه وابدى اوزمان حاصل اولق اسر طيعيدر .
بو تارنجىه يى على العجله تلفيق و تمثيل ايلكىن مقصدم ، كرييد اوذرندە كى حقوق
حاكميتمى وطنداشلرمنك بيش انظارنده دهامادى ودها واضح بر صورته ارانه ايلك ،
ريدي ايله آره مند ، اكير بيكانه لكتدن ذره قدر اير ، بسبتون قالديم مقدر . كرچه
كرييد يولانده آفان عثمانلى قلندرىني بيليان عثمانلى يوقدر ، فقط اكتريت اهالى جه اطلاعاتك
مبهم اولمى احتماليدرك بزى بورساله يى جمع و تحريره ساعق اولمشدر . ايسته يورز كه كرييد
نه در ، عثمانلىمire نه يه مال اولمشدر ، ملك عثمانلنيك اقبال استقبالي ايجون نه قدر
حائز هميتدىر ؟ بونقطه ايلجه بيلنسون ، ماهيت حقيقى سى ايله آكلاشلسون ده
بوجزو مهم وطنك محافظه سنه ، بتون عثمانلىرجه ، اونسبتده برقوت قلب ايله ، اوئله
مهىكل و مسحکم برعزم ويچىقى ايله چالىشلسون .

شىدىكى عثمانلىرده ، كرييد قىتحى ايجون رباع عصر اوغراسان محترم اجداد منك
همت حوانمردانه سنه وارث بهادرلردر . بزحقمنك مشروعت وعلويته استناد ايدر دك
عزم و ثبات ايله اثبات مردانكى ايلكىدە مصراز :

« ثبات و عزمە حائل بردى دنياچى قالمشدر؟ »

ديوان يولى ۱۳ حزيران ۲۲۶

هيئت تحريريه نامنه

ى . ن .

كَرِيد سَهْلَيْرَى كَرِيد سَهْلَيْرَى
(سَقَارَبَاتُو) ، مُورَه جَهْتِي اِيلَه (سَرِيغُو) بُوغَازْلَرِي تَشْكِيل اِيلَرَه حَتَّى شَمَال
سَواحَلِي اِيلَه (سَرِيغُو) ، (مِيلُو) ، (سَانَتُورَن) ، (سَتَاءِيَالِي) ،
(سَقَارَبَاتُو) .. الْخَ آطَهْلَرِي آرْهَسَنَدَه كَيْ دَكَزَه كَرِيد وَيَاقدِيه دَكَزَى نَام
خَصُوصِيَلَرِي بِيلَه وَيرِيلُور .



جزَأْرِ صَغِيرَه — كَرِيد كَيْ مَسَاحَه سَطْحِيه سَنَه اِدخَال اِيدِيلَان كَوْجَلَك
اطَهْلَرِك اَكْ مَعْرُوفَلَرِي (تُودُورُو) . (غَرَانِبوُسَه) ، (سُودَه) ، (دِيَا) ،
و (غَاوُدوُس) اِطَهْلَرِيدَر .
(تُودُورُو) اِطَهْسِي اِزْمَنَه قَدِيمَه (آكَتِيوُس) وَونِديَكَلِيلَرِك زَمانَدَه
(آيَاطُودُورِي) اِسْتِيلَه مَعْرُوف اَولَهْرَق حَانِيَه قَصْبَه سَنَك شَمَال غَرَانِيَسَه
درَت مَيل و (پلاطَانِيَا) سَواحَلَنَه يَازِيم مَيل مَسَافَهَه كَائِنَدَر . حَانِيَه
إِيمَان و قَلَاعَه سَفَنِي مَحَافَظَه مَقْصِدَي اِيلَه وَنِديَكَلِيلَر، بَرِي اِطَهْنَك اَكْ يُوكِسَك قَسْمَنَدَه،
دِيكَرِي حَانِيَه نَاظَر اِتَكَنَدَه اُولَق اوْزَرَه اِيْكِي قَلَعَه بَنَا اِيمَشَلَر اِيدَي .
كَرِيد كَعْمَانِيلَر طَرَفَدَن قَحَنَه مَبَادِرَت اُولَندِينَه وقت عَسَـا كَر عَمَانِيَه
طَرَفَدَن اَول باَول ضَبَط و تَسْخِين اولَان يَر بُواطَه اِيدَي . مُورَه مَشْهُور
نَعِيَه تُودُورُو اِطَهْسِي وَأَوْرَادَه كَيْ اِيْكِي قَلَاعَه يَيْه شَوْصُورَتَه وَصَف وَتَعْرِيف
اِيدِيَيُور :

«كَرِيد جَزِيرَه سَنَه قَرِيب اوْج مَيل مَدُور بِرْ جَزَرَه صَغِيرَه كَه اِيْكِي طَرَفَدَه يَالِين قِيَا
اِذْرَنَدَه بَنَا اوْلَمَش آرْهَلَرِي بَنَمَيل اِيْكِي حَصَار مَتِين كَه آيَاطُودُورِي قَامَه لَرِي دِيكَلَه
مَعْرُوفَر ؛ حَانِيَه بَث نَكْمَبَانِي شَكَلَنَدَه وَاقِعَه . دِيَوارِيَك عَرَضِي الْقَذَاع وَارْتَفَاعِي
اُون اِيْكِي ذَراع ، هَر بُرِي خَسْرَوَانَه بَالِيز طَوَپَلَر وَجَهَه خَانَه وَذَخَارِي اِيلَه مَلَا مَال اِيدَي .
اَول اِيْكِي قَدَه كَه بُرِي بَالَّاتِر مَحَافَظ بَيْرُون وَبُرِي زِيرَسَرَك حَارَس درِيَاه اِنْدَرُونَدَر ،
درَت سَاعِتَه قَبْضَه تَسْخِينَه كَلَش اِيدَي .»



جزَيرَه نَك اَحوال جَغرَافِيَه سَي

موقع جَغرَافِي وَمَسَاحَه سَطْحِيه جَزَأْرِ صَغِيرَه اَحوال اِرضِيه طَاغَلَر
لِيانَلَر ، بُرونَلَر مَفَارِمَل وَلَابِيرَت نَهَرَل وَكَولَلَر مَيَاه مَدِينَه نَباتَات
وَحَيَوانَات اَحوال وَمَحَصُولَات زَرَاعِيه اُورَمَان وَمَعَادِن تَجَارَه وَصَنَاعَه تَقْسِيمَات مَلِكِيه نَفَوس

موقع جَغرَافِي — كَرِيد بَحْر سَفِيد اوْرَه سَنَدَه آطَهْلَر دَكَزَى مَدَخَلَنَه
طَوَغَرِي تَمَدَد بر جَزِيرَه اولوب ٢٤٥،٥٠ اِيلَه ٣٥،٤٠ عَرَض شَمَالَيَه و
پَارَس مَبِداً اَعْتِيَاد اوْلَق اوْزَرَه — ٢١ اِيلَه ٢٤ طَول شَرَق آرْهَسَنَدَه
كَائِنَدَر . غَربَدَن شَرَقَه اَمْتَدَادِي اوْج درَجَه اِيْكِن شَمَالَدَن جَنُوبَه اوْلان
مَسَافَهَه يَالِكَز قَرْق سَكَنَر دَقِيقَه اوْلَسَنَه نَظَرَأ جَزِيرَه طَولَانِي بَر شَكَلَي
حَازِدَر . وَضَعِيقَه عَرَض دَارَه سَنَه تَمَامًا مَحَازِي اوْلِمِيَوب يَدِي درَجَه لَك
بَر انْحِراف كَوْسَتَر .

كَرِيد ، قَاشُوط ، كَرِيه وَرَدُوس اِطَهْلَرِي اِيلَه آنَاطَولِي سَاحَلَنَه وَغَربَه
(سَرِيغُو) آطَهْسِيلَه مُورَه شَبَه جَزِيرَه سَنَه طَوَغَرِي بَر صَرَه تَشْكِيل اِيدِه رِكَه
آطَهْلَر دَكَزِينِي ، بَحْر سَفِيدَك انْكِيَنَدَن تَفْرِيق و آنَاطَولِي طَرَفِي اِيلَه

ایکن صرف اسلام اولان اهالیسی صوک سنهلر طرفندہ سوده کور فزینک ایچری طرفاندہ (عنزیزیه) نامی ایله تأسیس ایدیلان قصبه یه نقل او لخشدہ.

عنوان دیکری (طاوشان) اطہسی اولان (دیا) اطہسی قندیه شهر ینه تھمیناً یدی میل مسے افده او لوپ طولی اوچ و عرضی ایک میلدر. بو اطہنک جنوب طرفندہ درت لیمان واردہ. قندیه قلعہ سی فتح او لندیغی وقت قصبه ده قالمگه موافق ایتماش اولان وندیکلیلر ک، قلعه نک عساکر عثمانیه یه تسلیمی متعاقب طاوشان اطہسنه کیتھلری و هو مساعد او لنجھ وندیکه متوجھاً اورادن سر بستجھ مفارقت ایتمھلری عثمانلی قومانداني ایله وندیکلیلر قومانداني ینتھ ده عقد او لنان معاهده نامه یه درج او لنان شرائط جمله سندن بو لخش و شرائط مقاوله صرعی طو لخشدہ.

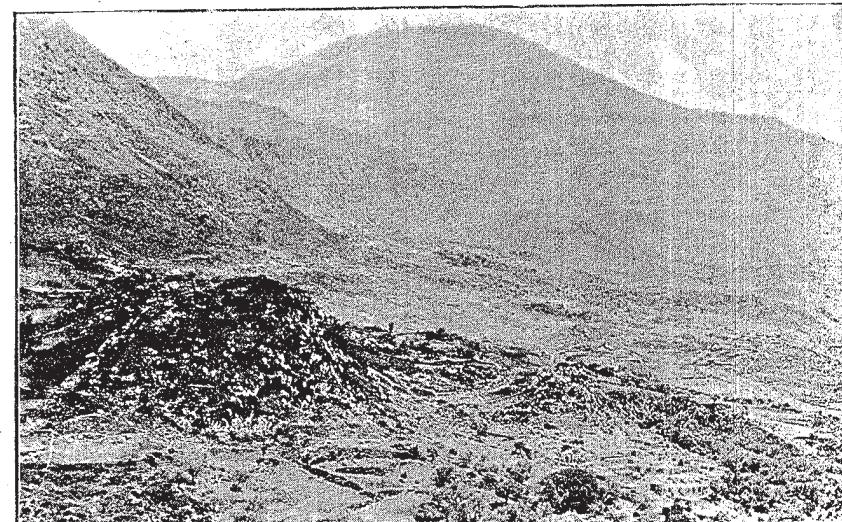
از منہ قندیه ده (قا لاو دیا) استھلہ معروف اولان (غاودوس) اطہسی ایسہ جزیره نک جنوب غربی سندھ کائن اسفا کیه قضاسنک قارشیسندھ دز. بو اطہ الان مسکون او لوپ اهالیسی اوچ یوز قدر نفو سبدن عبارت واوراده بولنان سکنر کو یدہ سا کندر.

کریدک اطرافندہ کی دیکر اطہلر کانجھ بونلر على الا کثراً قی القدن عبارتدر، بعضی کوزل مر عالری حاوی بولندیغندن اور الره رعی ایچون اغنام نقل او لخقدہ در.

⑥۰

احوال ارضیه — کرید، بحر سفیدک اطہلر دکزی حوالی سندھ، تحت الارض قولانک اراضی مجاوہ یی آلت اوست ایدیکی ساحه داخلنہ او لمیلیه، انقلابات بر کانیه دن طوغمش و بناءً علیه منشاً اصلیسندنک بتون

بوایک قلعه او ائناده تخریب ایدلش سده، آثاری حالا مشاهده او لخقدہ در. اطہ مسکوندره.



کریدک اک یوکسک طانجی «ایدا» پسیلو دیطی دنیلان ذروه سی دکردن ۴۶۰ مترو یوکسکدر، خرافات یونانیه یه نظرآ ژوپیتر بو طاغک یماجلن ده طوغشدہ.

(فرانبوسہ) اطہسی کریدک جھت غربی سندھ کائن (کیسامو) قضاسنک غرانبوسہ دنیلان برقنی قارشیسندھ در. بو اطہنک یوکسک طرفندہ ینه وندیکلیلر طرفندن بنا ایدلش بر متنین قلعه حالا موجود او لوپ محافظه سنه دائمآ دقت او لخقدہ در. فرانبوسہ او لجه مسکون ایکن اهالی سنین اخیره ده اورادن کیتھلر در.

(سوده) اطہسی مشهور علم اولان سوده لیماننک آغز نده او لوپ او راده دخی وندیکلیلر طرفندن یا پلش بر قلعه واردہ. بو کوچک اطہ او ته دنبری مسکون

کرید اویوب طولاری دخی اوچیوز استادیا ۱) راده سنده در . طاغلرک اتکلری اطهـنـک اوـنـقـطـهـسـنـدـهـ حـاـصـلـ اوـلـانـ شـبـهـ جـزـیرـهـ بـهـ طـوـغـرـیـ اـینـکـدـهـ در . کـرـیدـکـ اوـرـتـهـسـنـدـهـ واـكـ وـاسـعـ مـحـلـنـدـهـ (ـایـداـ) طـاغـیـ کـائـنـدـرـ اـیدـاـ کـرـیدـ طـاغـلـرـیـنـکـ اـکـ صـرـقـعـیـ اوـلـوبـ بـحـیـطـیـ الـقـیـ بـوـزـ استـادـیـاـ رـادـهـسـنـدـهـ در . اـتـکـلـرـنـدـهـ کـوـزـلـ قـصـبـهـلـرـ مـوـجـوـدـدـرـ . آـقـ طـاغـلـرـهـ مـمـاـئـلـ دـیـکـرـ طـاغـلـرـ دـخـیـ وـارـدـرـکـهـ بـوـنـلـرـدـ بـرـ طـاقـیـ جـنـوبـ وـبـرـ طـاقـیـ دـخـیـ شـرـقـ طـرـفـهـ طـوـغـرـیـ مـتـدـ اوـلـورـ . »

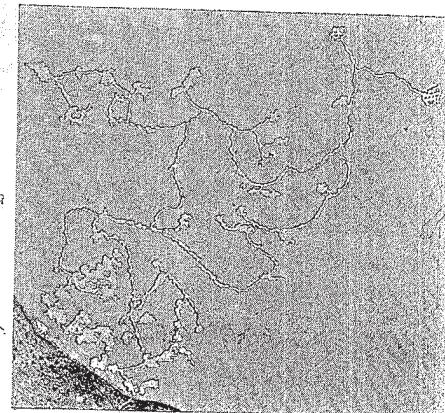
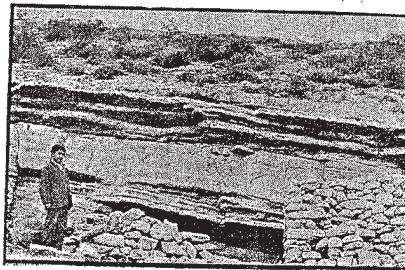
صرـهـ اـیـلهـ تـعـدـادـ اـیـمـکـ اـیـسـتـرـ اـیـسـهـکـ جـزـیرـهـ اوـزـرـنـدـ بـوـیـدـنـ بـوـیـهـ جـالـ نـظـرـ اوـلـانـ جـيـالـ وـتـلـالـ ، اـسـاسـاـ درـتـ قـسـهـ تـقـسـیـمـ اوـلـنـبـیـلـورـ :

۱ - غـربـ جـهـتـهـ کـائـنـ اوـلـانـ صـرـهـ بالـقـانـدـرـکـ اـکـثـرـ موـاسـمـهـ اوـزـنـدـنـ قـارـ اـکـسـیـکـ اوـلـامـقـ حـسـبـیـلـهـ بـوـنـلـرـهـ (ـآـقـ طـاغـلـرـ) نـامـیـ وـیرـلـشـدـرـ . بـینـ الـاهـاـلـیـ (ـمـاذـارـهـسـ) اـسـمـیـ اـیـلهـ يـادـ اـیدـیـلـانـ بـوـسـلـسـلـهـ جـيـالـ سـلـنـهـ ، حـانـیـهـ ، آـپـوـقـرـونـ قـضـالـرـیـنـکـ اوـرـتـهـسـنـدـنـ کـچـکـرـکـ اـسـفـاـکـیـدـهـ دـکـزـهـ منـهـیـ اوـلـورـ . تـپـهـلـرـنـدـنـ اـکـ مشـهـورـیـ (ـاوـمـالـوـسـ) نـامـیـ اـیـلهـ يـادـ اـیدـیـلـانـیـ اوـلـوبـ ۲۴۰۰ مـتـرـوـیـهـ قـدـرـ تـرـفـ اـیـمـکـدـدـرـ . اـکـثـرـ حـمـلـرـیـ چـورـاـقـقـ اـیـسـهـدـهـ آـرـهـ صـرـهـ دـرـمـلـرـ وـذـرـوـمـلـرـنـدـهـ وـیـارـ اـتـکـلـرـنـدـهـ مـرـعـالـ بـوـنـورـ ، بـرـ جـوـقـ یـرـلـرـنـدـ آـرـدـجـ وـجـامـ اوـرـمـانـلـفـیـ وـآـقـارـ صـوـلـرـیـ حـاوـیـ بـعـضـ یـاـلـقـلـرـیـ وـارـدـرـ .

۲ - اـزـمـنـهـ قـدـیـمـهـ دـبـنـرـیـ مشـهـورـ وـارـقـاعـیـ جـهـتـیـلـهـ تـاـمـوـرـدـنـ مشـهـودـ اوـلـانـ مـدـوـرـ الشـکـلـ (ـایـداـ) طـاغـلـرـکـهـ ذـرـوـمـسـیـ اـهـالـیـ بـینـنـدـهـ (ـپـسـیـلـوـرـیـ طـیـ) اـسـتـیـلـهـ زـبـانـزـدـدـرـ . جـزـیرـهـنـکـ وـسـطـنـدـهـ کـائـنـ اوـلـانـ بـوـیـوـکـ بالـقـانـدـنـ درـتـ سـلـسلـهـ

) استـادـیـوـنـ ، اـزـمـنـهـ قـدـیـمـهـ دـهـ مـسـاحـهـ اـیـچـوـنـ استـعـمـالـ اوـلـانـ بـرـاـوـلـچـوـنـکـ اـسـمـیدـرـ . برـاستـادـیـوـنـ اـیـکـیـ یـوـزـ یـتـشـ یـدـیـ آـرـشـوـنـهـ تـقـابـلـ اـیـتـیـکـیـ تـخـمـینـ اوـنـورـ .

کـرـیدـ کـرـیدـ اوـصـافـیـ الـیـوـمـدـهـ حـائزـ بـوـلـخـشـدـرـ . حـالـ شـیـمـدـیـ بـیـلـهـ حـوـالـیـ شـمـالـیـهـسـنـدـهـ کـثـیرـ الـوـقـوعـ اوـلـانـ حـرـکـاتـ اـرـضـیـهـ ، اوـتـهـدـبـرـیـ جـزـیرـهـنـکـ سـطـحـیـ اوـزـرـنـدـهـ پـکـ چـوقـ اـنـدـفـاعـاتـ وـارـقـاعـاتـ حـاـصـلـ اـیـلـشـدـرـ . انـکـ اـیـچـوـنـدـرـکـ جـزـیرـهـ جـابـجاـ



کـرـیدـ لـاـیـرـتـیـ

پـلـانـیـ - مـدـخـلـیـ
ایـداـ طـاغـیـ جـوـارـنـدـهـ بـوـلـنـانـ بـوـصـنـیـ مـغـارـهـنـکـ سـبـ

حـفـرـیـ وـحـقـیـقـیـ لـاـبـیـرـنـتـ اـوـلـدـیـقـیـ مـعـلـومـ دـکـلـدـرـ

جـيـالـ وـتـلـالـ اـیـلـهـ ، صـرـبـ وـجـتـیـنـ قـیـالـرـاـیـلـهـ مـالـیـ کـوـرـیـلـورـ . طـاغـلـرـ مـخـنـلـافـ اـرـتـفـاعـلـرـاـیـلـهـ جـزـیرـهـنـکـ بـرـاـوـجـنـدـنـ دـیـکـرـ اوـجـنـهـ قـدـرـ اـمـتـدـادـ اـیـدـرـ . کـرـیدـکـ حـوـالـیـ شـمـالـیـهـسـنـدـهـ طـاتـیـ مـاـلـهـ لـرـوـدـوـزـ سـاـحـهـلـرـاـیـلـهـ قـبـلـ اـعـمـارـ وـاسـکـانـ پـکـ چـوقـ یـرـلـ عـرـضـ لـطـافـتـ اـیـلـدـیـکـیـ حـالـهـ اـقـسـامـ جـنـوـبـیـهـسـنـیـ دـکـزـهـ منـهـیـ دـیـکـ وـصـرـبـ قـیـالـرـ اـشـغـالـ اـیـتـدـیـکـنـدـنـ اـنـسـانـلـرـکـ بـارـیـنـهـ بـیـلـسـنـهـ یـارـاـیـهـ جـقـیـ یـرـلـوـیـ نـادرـ بـوـنـورـ .

○○○

طـاغـلـرـ - کـرـیدـدـهـ بـوـلـنـانـ طـاغـلـرـ ، قـدـمـایـ جـغـرـافـیـوـنـدـنـ (ـاسـتـراـوـونـ)

طـرـفـنـدـنـ شـوـیـلـهـ وـصـفـ وـتـعـرـیـفـ اوـلـخـشـدـرـ :

« جـزـیرـهـ طـاغـسـتـانـ اوـلـوبـ جـهـتـ فـرـیـهـدـهـ وـاقـعـ اوـلـانـلـرـهـ آـقـ طـاغـلـرـ تـسـمـیـهـ اوـلـخـقـدـهـدـرـ . بـوـنـلـرـکـ اـرـتـفـاعـیـ (ـطـایـیـهـ طـوـسـ) طـاغـنـکـ اـرـتـفـاعـنـدـنـ دـوـنـ

کرید

اولمۇ اوزىز مظنوىندر. ايدانك ذروه سىندىن جزار مجاورە بھرسىفىك جىانى

خىال مىال سچىمك قابىل اولور. بو طاغىك اور مانارى و مىغانلىرى پك چوقدىر.

۳ - (لاشىد) قضاسى دايرآمادار احاطە ئىلىيان (لاشىد) طاغلىرى

اولوب قورى و چوراق يىلىرى اور ماناق و مەمور اقسامىنە غالىدەر. بوسسەلەتك

اڭ يوكسک تېھسى ۲۱۶۰ مترودن فصلە دكلىدەر.

۴ - سەمت شرقىدە واسىتە حوالىسىنداكى طاغلىرىدەكە اڭ معروفلىرى

(پەپوناس)، (قوپوكىفالا)، (اورنوس)، (مۇذى) ناملىرى ايلە ياد

ايدىلانلەندر. بونلەر (سېدىرون) برونىتە منتهى اولور.

۵

برونلەر، ليمانلار - كريدىك منتهاي شرقىسىنى تشكيلىك ايدىن (سېدىرون)

برونىندىن جنوبى طوغىرى توجھىلە دايرآمادار ساحل دور و تعقىب ايدىلە جىك

اولورسى كىزىكىدە باشلىجە (سالومون)، (لانقاذا)، (متالون)،

(قرىبو)، (بوزا)، (سپاتا)، (ملەخسا)، (رمۇ)، (سوزو)،

(آىياني) برونىرى كورىلۇر. و آطەنك اوچ بىوڭ قلعەسى اولان حانىيە،

رسىمۇ و قىدىيە شهرلىرى اوكتىنە بىر مصنوع اوافق ليماندىن بشقە درت بىوڭ

طبىي ليمانى واردە:

۱ - بوزا و سپاتا برونىرى آرىسىندا و غرانبوسە آطەسى قارشىلىسىندا

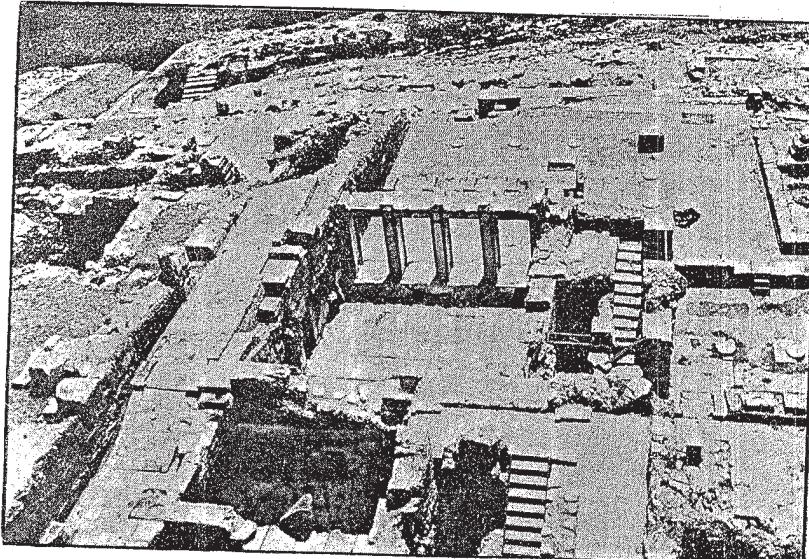
كائى اولوب اكىش هوالىدىن مصون اولان واسع (كىسامو) ليمانىدە.

۲ - حانىيە شهرىندىن، (ملەخسا) برونىك تشىكىل ايتىدىكى شبه

جزىزە ايلە آرىيلان (سودە) ليمانىدەر كە هەر روزكاردىن مصونىت اعتبارى ايلە

عادتا مشھور جەھان بىر ليمانىدە.

كىرىد



غۇزۇس خارا سىندە بىر سرایك آثار باقىيەسى

انكىلايىز اركە اوتوغۇرنىن ئۇوانسىك ئاظارتى آلتىندا ۱۸۹۴ سەئىسىن بىر اجرا ايدىلان حەربىيات
تېھىيەسىندا شەھىك بىعىن اقسامى بالخاصە غایب بىوڭ بىرسىرى مىدانە چىقارىلشىش و بىوپاتانك دەھا
قىدىم بىرسىرى خرابىسى اوزىزىنە انشا ايدىلشىش اولدۇيىق تېبىن ئىتشىدەر. سەئىن اعصار ايلە تراكمائىن
طۈرىقى طېقىسى حرابىنى حسن مەحافظە ئىتىدىكى ايجۇن موجود افقاصلەك تدقىق سرایك يىلانى
تەنھىيە كەفايت ئىتشىدەر. دىرك باشلىقلەرى، پىروازلىر غایت مەصنۇن تەقوش و مەنھۇرات ايلە مەنىشىدەر.
خەارىپەر، سېرق تەماشىلارى، شىقىق و كبار كەپشىش قادىشلىر، اخلاقى لوحةلىرى دیوارلىك هەر طرفىندە
مشاهىدە ئەنۋەنەدەر. بىشانك ئېھىتىدە و جووارندە بىچقۇق مۇزىن وازىل، فيل دىشىنىن مەعمۇل آثار
قىيەتدار، كۆپلەر، تۈپىدىن ئېيەنلەر، قېچەسى مەذهب قەيلەر و ساگەر الەيدىلشىدەر. اومىرس
دۇرنىن مەقدم اولان شواآر باقىيە مەدققىرە كرىدىك مبادى تارىخ و مەدىنيتى حقىنە بىر فىكەر و اوضۇخ
و بىر مەكىددەر.

شعب ايدەرك بىر جىيىسى ساحل شەمالىيەدە ئايپالىيە موقۇنە، اىكەن جىيىسى شەرقا رىزۇ
قضاسىندا آلچەن كۆپنە، اوچىنجىيىسى جنوب ساحلنىندا قلىما كۆپنە
و دردنجىيىسى دېجى جەت ئېرىيەدە آمارى كۆپنە قىدرەتىدە اولور. ايدا
سەطخ بھردىن ۲۴۶۰ مترو يە قىدرە ترەنە ئىدر. از منە قىدىمەدە (پەيتنا)
دىيانان ذروه سىندە بىر بنا اثرى موجود و خرس-تىيانلارچە اسىكى بىر مناسقا

کویلر آرد سنه وينه آپقرون توابعندن (کفالا) و (رسمو) قضاسنه تابع
 (خاماولري) کویلري جوارلنده و (آي واسيل) قضاسنه (اسپيللي)
 قريهسته واقع اولانلردر. بerde (ميلو بو طامو) قضاسنه کائن (ميلدوني)
 کويي جوارنه و (مالويز) قضاسنه تابع (سارخو) کوينده، (غورووس)
 کوينده و (يوخنا) طاغنده و (ويانو) قضاسنه مضاف (کرا تو قامبو) کويي
 قربنه و (استيديه) ده جسيم مغاره‌لر موجود اولندىني کي (لاشيد)
 سنجاغنده (ايسخرو) اسميله معروف بر و (آقو طور) ده (غورونتو)
 نامي ايله معروف اولان مناستر جوارنه اوچ مغاره معروفدار. حانيه يه يقين
 (خودورو) اطمسنه دخى برايکي مغاره بولنقدىدەر. ايدا طاغنده ده
 (ايده يون آفترون) ناميله معروف بر مغاره واردزكه اوراده پك چوق آثار
 عيقه بولنمشدر.

(آقو طور) ده کي مغاره‌لاريله (ميلدوني) مغاره‌سنه استلاقتىتلر.
 يعنى تىجىر ايتش صوصيزلىرى وارددر.

بو مغاره‌لردن بشقه بerde مسارا اوووسنه (آمبوزو) کويي جوارنه
 لايرنت اسميله معروف پك بىوك بر مغاره وارددر. خرافاتىن اولق
 اوزره روایت اوئوركه ازمنه قىيىدە كرييد حكمدارلردن مشهور
 (مينوسك) زوجسى (پاسيفاى) بر بوغايى علاقه ايوب آنكلە
 واقع اولان اختلاطىن عجيب الخلقه برحيوان تولد ايتش و (مينو طاروس)
 اسمى آلان بوجىوانك بلندن يوقارىسى انسان واشاغىسى بوجاصورتىنە بولنمش
 ايدى. مينوس وقعدن حدتلەرك بولول نامعروفت جىسى ايجون بولايىنت
 ياخىسىنى. زماننك مشهور مهندسلرندن (ده دالوس) ده امر ايتسى اوزرىنه،

۳ - (سامبو) قضاسنىڭ شرقىنده وسیع و محفوظ (اسپېلىقە) ليمانىدە.
 ۴ - (اسپېلىقە) ليمانىدەن (سېينالونغا) قره دىلى ايله آيرلىش اولان
 (آي نېقولا) ليمانىدە.



حانيه ليمانىڭ غرب طرف

۵ - استىيە شهرىنىڭ مبىي بولندىنى (استيا) ليمانىدە.
 بونلردىن بشقه جزيرەنەن بتون سواحلنىدە كوچك و محفوظ ليمانلر پك
 چوقدەر.

◎◎◎

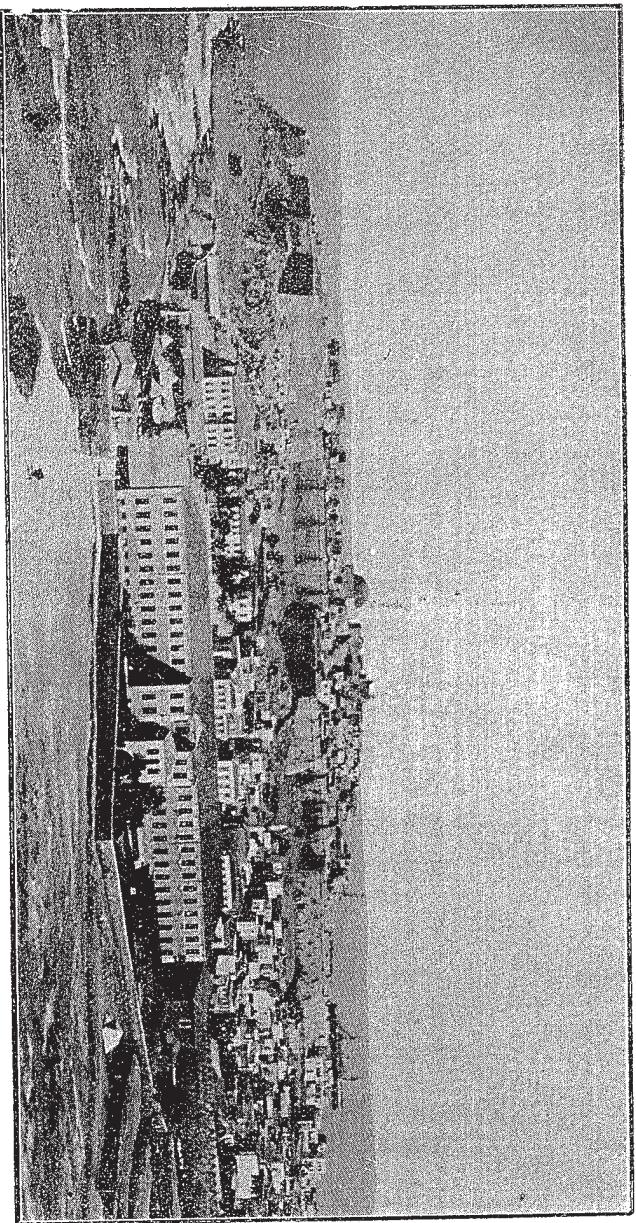
غاره‌لر ولايىنت - كرييد جزيرە‌سنه پك چوق طبىيى مغاره‌لر
 وارددر. بونلرڭ ئاك مەممەرى (كىسامو) قضاسنه تابع (سېيليا) و (سلنه)
 قضاسنه مضاف (آزوپىرە) کویلري جوارنه و (آپقرون) قضاسنه مضاف
 (رامنى) کويي قربنه وينه بوقضادە (قوكىنۇ خورىيۇ) و (آپلاقة) نام

کرد سیستم (دهالوس) یولاری غایت قاریشیق و ایچندن چیقلماز برمغاره حفر ایتش و مینو. طاروس اوراده حبس و توقيف ایدلشد. مغاره نک ایچنده بربزینه متصل غایت پروزلى یولار بولنوب بر کره کیلادکدن صکره چیقلمازی حقیقته کوج براشدر. ترتیب و تقسیمه کی اعو جا جله باقه رق مغاره، یقین و قتلره قدر کیفیت انسانی ده (دالوسه) معطوف لاپرنت ظن ایدلش، بونک ایچون مغاره به لاپرنت اسمی ویرلشدی. فقط برچوق مدقتینک رأی و مطالعاتجه مغاره حقیق لاپرنت دکل، بر طاش او جاغی ایمش. لاپرنته کانجه اول امرده بولله برشی حقیقته آنشا او لخمش میدر، یو قسه روایت، خرافه قیلندنیدر؟ شوراسی هنوز تحقیق ایتمدیکی کبی، کیفیت انشا تحقیق ایتسه بیله، محل منتخبک مسارا دکل غنو سوس شهری جواری اولق لازم کلبدیکندن وحال بوکه او زالرده هنوز بولله انشا آت آثاری کشف ایدل بدیکندن اصل لاپرنتک موقعی تعین ایده ما مامشد.

فرانسز مؤلفیندن پول قومب کریده دائز یازدینی بر اژدهه بولاپرنتک، پل چوق امثالی کبی، طبیعی برمغاره ایکن صناعت بشريه ایله تعديل و تکمیله ایدلش اولسی احتمالی سرد ایدیور.

◎◎

نهن و کوللر - کریده ایرماق دنیله بیله جا در جهه بیوک و داعی صوله يوقدر. سواحدن پل چوق صولرك دکزه دوکلديکی کوریلور سهده بونلر ياخموردن وقار اریسنندن متکون شیدرا لووب موسم صیفده یابستون کسیلور ویاپک آزا لوور. بوصولرك ذکره شایان اولانلری بشدن فضله دکلدر. (پلاطانيا) تسمیه اولانی (کیدونا) قضاسنده، (کیلاریس) اسمنی طاشیانی



رسمو نک ضرب طرفانک چنودن شده طاریکی منظره هی دیواره مهاط بودرین یوکسک تیه «فو رته زرا» دیلان قلعه درگاه وندیکلپر طرفندن بنا او شنیدر.

کرید میانه مسنا نهادن که بر کوکرد صویی منبعی معلوم مدر. صویاک طمیعی کوکرد
مسنارا او و همسنده دخی بر کوکرد صویی منبعی معلوم مدر. صویاک طمیعی کوکرد
را یخه سفی حس ایت دیر. بونی ایچنلرک بر مدت صکره پک زیاده سمن پیدا
ایتدکاری بالتجربه ثابت اولمشدر.

•◎•

نباتات و حیوانات — کرید جزیره سنگ نباتاتی قدمای حکما
طرفدن تدقیق ایدلدیکی کی اعصار اخیره ده وبالخاصه اون یندنجی واون
سکزنجی عصر ظرفده اوروبا علماسی طرفدن دخی تدقیق و تصنیف
ایدلشدر. اکصوک تدقیقاتی اجرا ایلیان ذات، علمی نباتیوندن و پارس
تاریخ طبیعی موزه می ارکانندن موسیو (رولن) در. عالم مویی الیک
افاداندن اکلاش-لدیغی اوزره قدمای مؤلفین بالکز اوتوز آلتی نوع کرید
نباتاندن بحث ایتدکاری حاله اون یندنجی عصرده اجرا قلنان تحقیقات فنیه ده
کریده درت یوز طقسان نوع نباتات میدانه چیقارلش و اون سکزنجی ایله
اون طقوزنجی عصرده کرید نباتاتنک انواعی بیک درت یوز اون یندی یه بالغ
اولمشدر.

بو بیک درت یوز اون یندی نوع نباتاتک ۸۷۶ سی یوز الی مترو قدر
مرتفع اولان یر لرده و ۵۲۵ سی یوز الی متودن آلتی یوز مترویه قدر اولان
محلارده، ۱۷۹ سی آلتی یوز متودن بیک مترویه قدر اولان مواعده،
۱۳۸ سی بیک متودن بیک بش یوز مترویه قدر اولان حوالیده، و متباقی
۱۲۶ سی دخی بیک بش یوز متودن ایکی بیک مترویه قدر اولان ارتفاعاتده
بولنور.

(آپرون) قضاسنده، (پوفیروس) جای قنده قربنده و کذلک (پلاطانيا)
عنوانی ایکننجی برای رماق رسوده، (یروبطاموس) صویی مسناراده در.
آپرون قضاسنده بالکز بر کول موجوداً لوب (قونا) اسمی ایله معروفدر.

•◎•

میاه معدنیه — کریده معدن صولری مبذول دکلدر. اجرا قلنان
تحریات فیله تیجه مسنه سلنیه واستیه قضازینک برایکی طرفده اهمیت سر
بر ر معدن صویی وارد در. برده (بدیه) قضاسنده کائن (قانون اوروس)
تسیمه اوانسان طاغلک شرقه طوغزی اولان انکلرنده و دکزه یقین
بر یرده دخی بر صو منبعی وارد رکه بیوک بر خاصه اسهالیه ی حائز اولوب
جوار قری اهالیسی طرفدن مسهل مقامنده استعمال ایسلنکده در.
برده آماری قضاسنده طاش ص-وی نامیله بر صو وارد رکه بونک
قوم علته فوق العاده فائدسی اولدیغی بالتجربه تحقق ایتشدر. شو قدر رکه
شیشه لره ویا سار قابلره وضع اولنوبده بشقه یره نقل اولنورسه صویک
خاصه سی زائل اولدیغی روایت ایدلدیکنندن، شربنندن استفاده ایچون منبعه
قدر کیتمک لازم در.

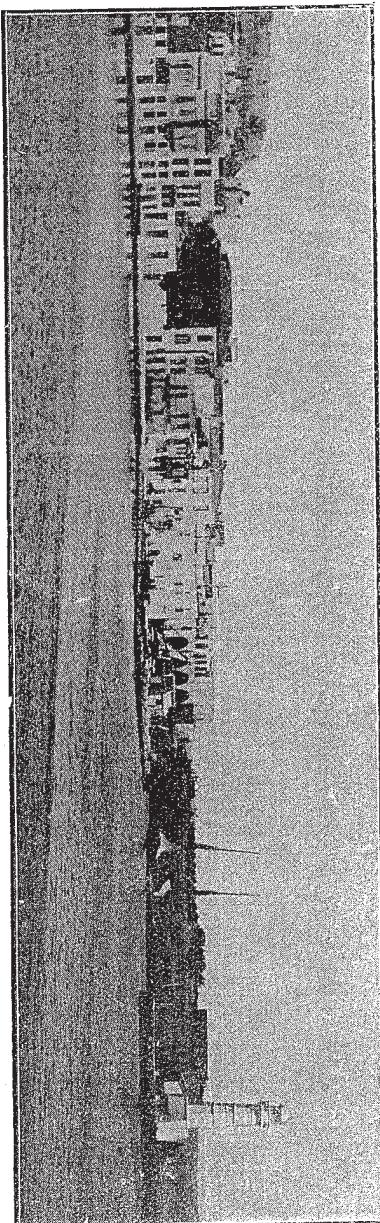
رسکو قضاسنده کائن (خر و مناستری) نام کوی جوارنده پک غریب
دیگر بر معدن صویی موجود اولوب منبعه ده پک چوق چامور حاصل
او لقده در. کوی اهالیسی البسه باقی اوزره مبایعه ایتدکاری بیاض قاشلری
بو چاموره صوقرق یکرمی درت ساعت ایچنده بر افقده درلر. چامور بومدت
ظرفده قاشی قویومائی یه تلوین ایدر. رنک اوقدر ثابتدر که یانیلان البسه
اسکیوب آتلنجه یه قدر صولماز، اثر تغیر کوسترن.

کرید

کلابی ، بوکونه قدر تبدیل جنس
ایتمامشہ بکزر . شکلاً قوردى
آکدیران کرید تازیلری حساس ،
چویک ، جسوردرلر . طاوق ،
کوکرجین کی طیور اهلیه پك
چوقدر . آریلر ، کریدده کیک
قوقولی غایت مشهور بر بال
ویردلر . کیک اوئی بتون
جزیره اوزرنده کىژتله تېتىدە.
نباتات و حیواناتنىڭ و اقلييەن
اشکال و اوصافى اعتبارى ايلە
کرید اوروپادن زىادە اسىيائى
صغرايە مشابىھەر .

⑩

احوال و مخصوصلات زراعىيە
کریدك زرعە صالح پك چوق
يرلىرى بولۇق حسبييە اهالى
جزيرە من القديم زراعتىلە اشتغال
ايتشىدر . اقلييک اعتدالى ،
اراضىيىنىڭ قوءە انباتىيەسى و هر
طرفىدە صولوك فیض و برکتى



٢١

٢٠

بونباتات میانىنە (دېقطاموس) تېبىر اولنان نوعى يوکسەتكىزىلرە
واباخص و صىخى طاغنە نابت اولەرق ، خاصە مخصوصىسى طولايدىسىلە
كلىتلى مقدارىدە جمع اولنوب قورىدىلەنە وچاي مقامىنە استىمال اولندىنى جەتلە
مقدار كلىيى كىريدىن اخراج ايلە اوروپا يە سوق ايدىلەكىدەدر . ابوالطب
اپوقراطك قۇلنجە ، حامل اولوبىدە مشكلات ايلە وضع حمل ايدىن قادىتلەرك
بر مقدار دېقطاموس صویە آتەرق اووصويي اىچىمەلرلى و وضع حملى تىمىلە
ايدىمش .

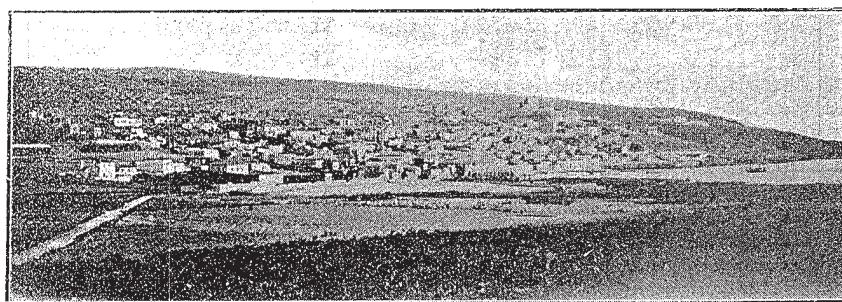
كىريدىدە خۈمائىڭ انواعى يېتىشور واقسام زراعتە داخل بولنان زىتون
اشجارى ايسە كىژتلى پك بىركتىلەر .

كىريدى سواحلى سونكىر و مىجان يېتىمىسىنە پك مساعىد اولوب بالقدم
پك جوق مقدارىدە صىد اولنور .

قورو اقلىيەلەك كافەسىنە اولدىنى كىي كىريدىدە دىخى بىض انواعى زەرىلى
اولق اوزرە يېلان بولنورسىدە جەنەلرلى جىسمى دىكىلەر .

اطەنەك مختىح حوالىسىنە طاووشان موجوددر . بىلدىرچىن ، قىمىزى كىلەك
ومتعدد آق قوشلىرى دە مېذولدر . حيوانات اهلیه اولەرق كىريدىدە اوکوز ،
ماندا ، قويۇن يېتىشىريلوركە مىعالىيەنەن فوق العادە مساعىد اولمىسى حسبىلە
اتلىرى غایت ئېسىسىدەر ، بونلەك اخراجاتىنەن كلىتلى استفادە تامىن
اولنور . كىريدى كېيىلەر ، دىنائىك بتون كېيىرنىن مەكمەلەر . آتىز كۆچك
بويىدە اولورسىدە آتشىن ، متىن و سرپەنلىك سىيردرلر . اوزرىنە بىنلىدىكى
وياخود آغىز يوک يوكلەلدىكى حالدە صرب يرلىرى كاڭ سرعتىلە چىقارلار .
اطەنەك قاطىلرلى مشهور ، طوموزى كېىدرى . ازمەنە عتىقەدە دىخى حاۋىزلىرىت .

او زوم، خرنوب و پلامو ط زیتوندن صکره اک کلیتلی مخصوصو لاتندندر. او زومدن خبیلی مقدار شراب یا پلد قدن صکره قورو او زوم دخی اخراج اولنور. حال حاضرده بگدای مخصوصو لانی سنوی یدی سکز میلیون کیلو راده سندنده اولوب اک چوغنی مسازا او وه سندنے حاصل اولور. یوالاف ده بومقدارده در. آرپه



اسنیه

کریدک حوالی شرقیه سندن تأسیس ایداش اولان بوکرزل قصبه، ۱۳۱۲ ده خستیانلار طرفندن برکوننه سکر بوزی متجاوز مسلنانک قتلی او زرینه تاریخده پاک خونین برخالره ایله یاد ایدیله بجکدر. ایسه یوکسک یرلرده و طاغلرک او سندنے حاصل اولیدیغندن، دهازیاده اولوب، اکثراهالی آرپه اکمکی یه . بوبه . فصولیه، نخود و بقله یالـسکز شهرلرک جوارلرنده زرع اولور.

اطده سبزه پک چوقدر، بر مقدار پاموق، کتن ایله تو تون دخی یتشدیر. یلو رسده جنسلری پک عادی اولور. یالـسکز رسونک تو تونی محلنجه مقبولدر.

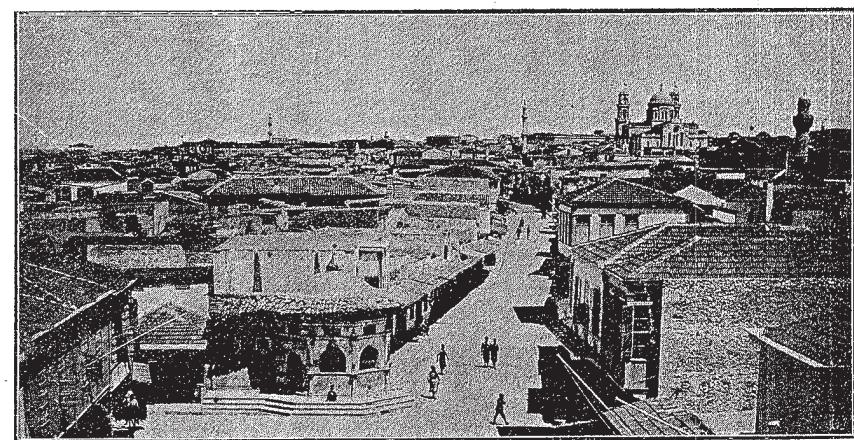
⑩

اورمان و معادن — کریدک اورمانلری پک آزاولوب مع هذا محلنه کوره مختلف اشجاری حاوی قوری لری واردر. باشیجه اشجاری : یبانی زیتون، پلامو ط میشه‌می، خرنوب، چنار، کستانه، پر نار، سروی و ساره‌در.

اطدهه زراعتیک ترقیسنه مدار او لهرق ، با خصوص ازمنه قدیمه ده زراعت کریدک هر طرفندن زیاده واسع مسارا او وه سندنے فوق العاده ترقی ایتش ایدی . بواووا جزیره نک جهت جنوبیه سندن کائندر، طولی قرق الی کیلو مترو راده سندنے و هر خیلی شرقیه سندن (آناپورادی) نهری و طولاً اور ته سندن (بر پو طاموس) نهری آ قدیمی کی او ته سندن برو سندنده متعدد سیللر جاریدر. مسارا او وه سندنے کی آراضی تامیله اکسسه کریده خارجدن بگدای ادخاله اصلاح حاجت قالمیه جنی حق بر خیلی مقداری خارجه چیقاریه جنی محقققدر . نه کیم ازمنه قدیمه ده جزیره اختلالاتدن آزاده قالدیجه زومایه قدر بگدای اخراج ایدلیک واقع اولمشدر. فقط فکر اختلال و عصیان، اهالی جزیره پی سرسری و سر کر دان ایدلیکنند بالخاصه سنین اخیره ده اراضی بی ایشلیه جک قوللار آزادیمی کی، اهالی ده زراعتی ترقی ایتیره جک همت و غیرت ده مشهود اوله مامقده در.

کریدک شمیدیکی حالده ذخیره ده متعلق مخصـ و لانی بگدای، چاودار، آرپه، یوالاف و مضردن عبارت اولدینی حالده، کثرت واهیمیجه جزیره حاصلاتنک بشنجی درجه سندنده در. اک برنجی حاصلاتی زیتون اولوب، اکثر طرفه زیتون آغازلری ایله مستوردر. هنقدر بو شجر فیضی محصولی هر ایکی سندده بر ویر پور سده ینه هرسنه اولدیچه کلیتلی زیتون یانعی چیقاریلور، هم محلنده تنورات و مـ کولاتنه قوللایلور، هم پک چوق مقداری اخراج و صابون اعمالنده دخی استعمال اولنور. زیتونلکلر بعض یرلرده بر قاچ کیلومتره سورر اورمانلر تـ کیل ایدر، ایه محصول ویر دکلاری سنه جزیره ده ۵۵ میلیون کیلویه قدر زیتون یانعی چیقاریلور. پور تقـ ال، لیمون، ماندالینه،

اسفا کیه طاغلور نده فستیق آغازدی دخی بولنور . الیم اسفا کیه قضاۓندہ کائن ساماریا او رماندن کراسته کسلکده اولوب آنجو مقداری احتیاجات محلیه غیر کافی او لدینغدن کلیتلی مقدار ده کراسته خارجدن و با خصوص تریسته دن ادخال ایدلکده در . معادنه کانچه بوکون جزیره ده معادن اخراجاتی یوق کبیدر . کرچه ارمنه قدیمه ده کریده آلتون و کوش معدنلری ایشلدر لکده



قندیله نش، غربدن شرقه طوغری منظره سی

بولنمش اولدینی مروی ایسده بومعدنلر اک جزیره نک هانکی طرفندہ بولنديغنى کوسترهیچ بر اماره يو قدر . سلنہ و استیه ده و دیکر بعض قضارلر ده کور و دمیر معدنی موجود ایسده ایشلتدیر لاماکده در . کیسامو و کیدونیا قضارلر نده و دیکر بعض یرلرده آچچی ولو له جی چاموری موجود اولوب لاشید سنجاغنده دخی بیله کی طاشلری وارد در . بو طاشلر پک جو ق جیقاریلوب ایتالیا یه و مارسیلایه و با خصوص انگلتریه نقل او لمنقدده در . بیله کی طاشلری دھاول اسفا کیده کائن ساماریه جھتیدن دخی چیقارلر مقده بولنمش ایکن الان اور ادن اویله طاشلر چیقارلیمور .

کرید

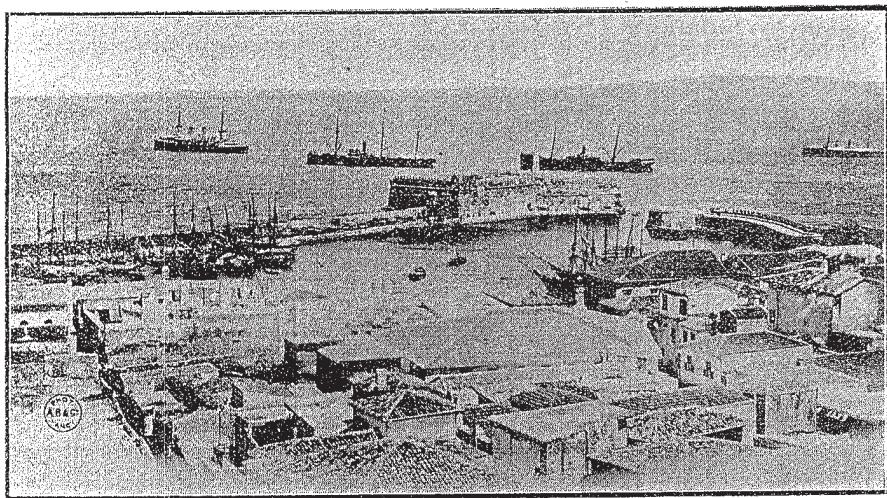
تجارت و صنایع - کریدک معاملات تجاریه سی اهیتندن عاری او لمیلیه زیتون یاغی ایله صابونلر اخراجاتندہ برنجی موقی احراز ایتمکده در . چزیره دن اخراج اولنان دیکر محصولات ایسه پورقال ، پلاموت ، پیتیر ، ایپک ، بال ، بال موئی ، شراب ، لیون ، بادم ، الما ، خربوب ایله جزئیات قبیلنده اولان دیکر بعض نوع محصولات در .

کرید پورقاللاری نفاسچه یافه نک کیلری نفاسچه یاقلاشه مامقله برابر جو ق صولی در ولنت و شکلی ایتالیا پورقاللاری آ کدیدر .

کریده ادخال اولنان اشیای تجارتی و ساره نک باشیمه لری ایسه بغدادی ، اون ، آرپه ، پرنج ، طوزلی بالق ، ساده یاغ ، شکر ، قهوه ، توتون ، انفیه ، اسپرتو ، روم ، کراسته ، قورشون ، کاغد ، انواع اقشہ ، محولات معدنی و ساره در . صنایع و اعم الاتجہ برنجی موقی زیتون یاغی و صابون تشکیل ایدر . قویونلر اک یوکی محلنده استعمال اولنوب ، کوییلر اک قولاندقلری شیاق و عبا کی قبا شیلردن ماعدا کوژل احراملر دخی نسج اولنور . پاموقدن خاولی و پشتمال طاھلری واپکدن بعض اینچه بزر دخی یا پیلور . بر قاج دبا غنخانده موجود اولوب سختیان اعمال اولنور . حائیه ده ایکی دمیر دوکومخانه سی و بر قاج بخار دکرمنی وارد ر . قویون و کچی سودن دن بالخاصه اسفا کیه حوالیسندہ پاک لذید و مقبول بر نوع پینیر یا پیلور که کرید پینری دیکله معروف اولوب ، سنوی ایکی ملیون قیهدن زیاده پینیر چیقار .

ادخلات و اخراجات مقداری متفاوت اولوب زیتون یاغی و صابون اعمالات و اخراجاتنه تابع کی برشیدر . معلوم اولدینی او زرہ زیتون اشجاری بر سنه اعلا و بر سنه ادنی درجه ده محصول ویرر ، بعضًا متوسط درجه ده

کرید سه
کرید سه



قندیه ناک لیمان

شهرک یوکسسه که بر قسممندن آلنان بورسم لیوانی قوش باقشی گوسترمکده دره مدخدله بولسان قلعه‌ی عرب‌لر تأسیس ایتشلر و ندیکلیلرده تعییر و تعدیل ایملاشردر. بر عصر سوون عرب‌استیلاسن علامت اولق اوزره بوکون کریده بوندن بشقه بر اثر کورله مکده در. ذاتا «الخندق» دن محرف اولان قندیه ناک عرب‌لر طردمند تأسیس ایدلدکی حقایق تاریخیه دندر. لیمان پک طار، عادتاً حوض کبی رسیده را و اپورلر آچیقده دمیر آنادر.

کریدک اخراجاتی هپ محصولات ذراعیه و مواد ابتدائیه تشکیل اینکدده در.

بونلری، مقدار اخراجاتی اعتبرایله تریب ایده راک شوراده تعداد ایدیورز: زیتون‌یاغی، صابون، شراب، خرنوب، دری، پورقال، لیمون، پلاموت، قوری اوزوم، بادم، پینیر، خام‌ایک، احرام، لادن، چام‌قبوغی، بیلکی طاشی، کمک و پچاوده، ایک قوزه‌سی، میان‌کوکی، کرید اوئی و ساڑه

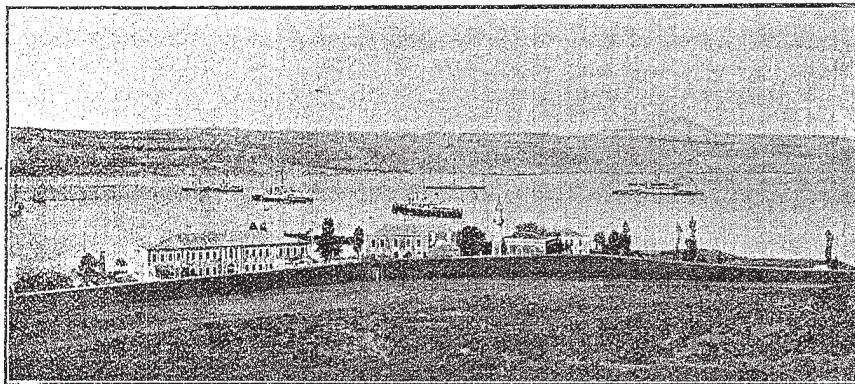
۰⑥۰

تقسیمات ملکیه — کرید اوچه اوج سنجاغه و بونلرده يکرمی قضایه منقسم ایکن ۱۸۶۸ سنه میلادیه سنه مصادف ۱۲۸۳ سنه هجریه سنه وضع واعلان اوشنان کرید نظامنامه مخصوصی مو جنجه حانیه، اسفاکیه، رتمو، قبیده ولاشید نامبری ایله بش سنجاغه تقسیم اوئیشدر. قضاچلک تقسیماتی

کرید سه مخصوص ویردیکی ده واقعدر. بوبایده فیکر سالم حاصل اوله بیلک اوزره بر لیماندن ایکی سنه وقوع بولان اخراجات و ادخالات مقداری نی ذکر ایدم: ۱۸۸۹ ۲۶,۴۲۵,۰۰۰ غر وشن وینه عین سنه ظرفه بولیماندن وقوع بولان اخراجات مقداری ۲۵,۴۴۷,۵۰۰ غر وشن عبارت بولیمش اولدیغی حالده سنه آتیه دیعنى ۱۸۹۰ ۴۰,۵۸۰,۰۰۰ غر وش قیمتده خراجات و ۳۵,۰۰۵,۰۰۰ غر وش قیمتده ادخالات وقوع بولمشدر.

بو تاریخ‌مندن اعتباراً آطه‌ده آسايش سنه‌دن سنه‌یه مختلف اولمغه باش‌لادیغ‌مندن تجارت علی التدرجیه تدنی به باسلامش و عارضه تدنی سنه‌سنه قدر تماذی ایلکشدر. عصیان و اختلال مندفع اولادقدن صکره تجارت ینه جانلاغه یوز طویش، متادیاً تزايد ایده راک صوک سنه‌لرده پک زیاده کسب اهمیت ایمکشدر. آطه‌نک ترقیات تجارتیه سی حقنده بر فکر ویره بیلک ایچون ۱۹۰۱ دن اعتباراً اخراجات و ادخالات استایستیق جدولی آشانگی به درج ایدیورز.

سنمه	آخریات	ادحالات	غر وش
۱۹۰۱		۳۶,۴۲۷,۴۰۰	۷۲,۲۴۱,۷۳۵
۱۹۰۲		۳۲,۳۶۹,۷۵۰	۶۲,۴۵۶,۲۷۰
۱۹۰۳		۵۴,۸۹۰,۸۲۰	۷۲,۰۲۱,۷۶۰
۱۹۰۴		۵۲,۴۵۶,۵۲۵	۶۸,۷۰۸,۲۶۵
۱۹۰۵		۵۶,۱۲۲,۲۴۵	۷۵,۹۱۵,۳۷۵
۱۹۰۶		۸۶,۸۰۰,۰۴۵	۹۶,۳۵۰,۲۶۵
۱۹۰۷		۵۹,۸۳۴,۹۶۰	۹۳,۷۵۷,۶۰۰
۱۹۰۸		۹۱,۸۶۰,۹۹۵	۱۰۰,۳۵۷,۲۲۵



سودا لیمانی

پاکنر کرید کل بتونک بحر سفیدک اک کوزل اک محفوظ ایمانیدر . اوروپا ، آسیا ، آفریقا یه توسم ایدن گمالاک عمانیه نک ، بحر سفیدک اورتہستنده کائی بولنچ سبیله فوق انعاده اهمیتی حائز بولنه کوزل برموقی الدن قاپرمسی ترقیات بحر یهستنک استقبالی اپرون ناقابل تلاقی ضایعندیدر . سلطان عبدالعزیز لیهانک اهمیتی پاک این تقدیرایلدیکی اپرون اورایه برترسانه و بر قشله انشا استبرمک ایسته مش و کریدلی قوبو حسین پاشانک نظارق آلتندہ باشلايان ایدلشدرو . قشله واکا مریوط جامع «الیوم سلاح ده پوسی » رسمندہ کورنکدہ در . پیاندکی سفائن دول حامیه زرهلیلریدر .

(لاشید ، صرامبلا ، ویانوس ، یراپته و استیه) قضالرینی حاویدر .
بو بش سنجاقده ۱۱۰۸ کوی وارد .

⑤⑥

نفوس — کرید ک مقدار نفوسي ازمنه متقدمده بر ملیوندن زیاده بولندیفی بر چوق مؤلفین طرفدن بیان ایدلکدہ ایسیده بو معلوماتک مأخذی هیچ بری طرفدن کو سترلمه مشدر . مع ما فيه جزیره نک ازمنه قدیمه ده پاک معمور اولدینی اليوم موجود اولان خرابه لری بقايانندن مستدل بولندیغندن وقتیله اطهنک شیدیکنندن زیاده غلبه لق اولدینغنه حکم ایدیله بیلور . جزیره داخلنده قدیماً پاک شمدتلی حرکات ارضیه و قوع بولنقله برابر

نظامنامه مذکور ایله ده ایقا اولنهرق یالکنر بیوک قضالرک بر قائم مقام لق اعتبار ایدلیسی و کوچک قضالردن ایکیشر قضا بر لشیدر یله رک بر قائم مقام لغه قلاب و افراغی کبی بعض تعدیلات اجر اقتنیشدر . ۱۸۷۹ سنه سندہ اطهنک نواحی یه تقسیمی و نواحینک صورت اداره سی و تفرعاتی حقنده بر نظامنامه تصویب اولنهرق بو نظامنامه احکام مجھه حایه ، رسنو و قنده شهرباری دخی بر رناحیه اعتبار اولنهرق بهر قضائیک ده جسامت و و سعنته و مقدار نفوسنے کوره ایکی ناحیه دن آلتی ناحیه یه قدر تقسیمی لازم کلديکنندن بو صورتله عموم جزیره ده سکسان بشن ناحیه وجوده کلشدر .

حایه سنجاغی : جزیره نک مرکنر اداره سی اولان و آریجھه بر رناحیه اعتبار ولنان حایه شهرباری ایله (کیدونیا ، کیسامو و سلن) قضالرندن متسلکلدر .

اسفاکیه سنجاغی : بو سنجاغک مرکزی (واموس) قصبه سی اوlobe (آپرون ، اسفاکیه و آی واسیل) قضالرینی حاویدر .

رسنو سنجاغی : بو سنجاغک مرکزی ، آریجھه بر رناحیه اعتبار اولان رسنو شهر یدار ، رسنو ، آماری و میلوپو طامو) قضالرینه منقسیدر .

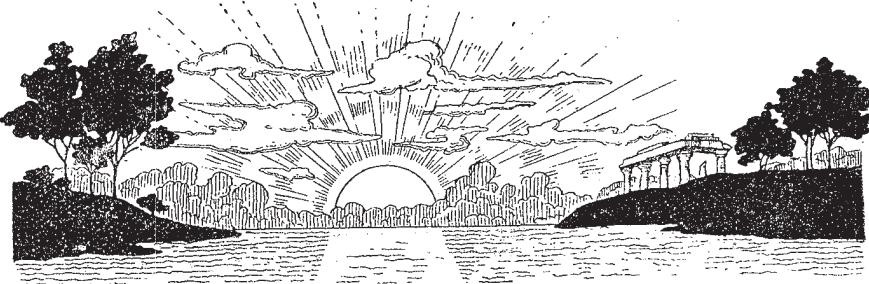
قنده سنجاغی : کرید الوبه سنک اک کنیشی اولان بو سنجاغک مرکزی آریجھه بر رناحیه اعتبار اولان قنده شهرباری اوlobe قضالری دخی ساحل شمالی ده اوروبایه قارشی (مالوویز ، تنسوس ، پدیا) ، ساحل جنوبی ده آفریقا یه قارشی (پیریونچه ، کنوریو و منو فاج مع ریزو) قضالریدر .

لاشید سنجاغی : جزیره نک شرق طرفی اشغال ایدن بو سنجاغک مرکزی (یکی شهر) معنای سنه اولان (نه آپولیس) قصبه سیدر . و

گردید اغتشاشات داخلیه ده هیچ اکسپریس او ملديغندن بالخاصه خرسنیان کويدلیرا يچون طبعت ثانیه حکمی آمش اولان اختلالات تولید ايلدیكی فجایع ، گردید نفوسی او زرنده برعامل تدنی اولوب قالمشدر . دها اون اوج سنه اول وطنداشتاری اولان اسلامبرک قتل عامنه تشبت صورتیه اجرا قلنان خونخوارلوق دخی بر جو قنوسک ضیاعی ، بر جو غنک ده جان قورقوسیله صاووشوب کیتمه سی موجب اولمشدر .
اک صوک تحریره نظراً جزیره نک مقدار نفوسی جدول آتیده

کوسترادیکی مقدارده در :

سنجاقلرک ائملىرى	مقدار نفوس
قندىيە سنجاغى	٨٧٩٦٥
حانيە »	٦١٤٧٣
لاشيد »	٥٢٢٧٦
زەمۇ »	٤٦٥٩١
اسفاكىيە »	٣٠٨٨٧
يكون	٢٧٩١٩٢



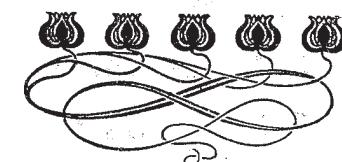
کریدک احوال قدیمه سی

ادوار قبل تاریخیه دن عرب استیلاسنه قدر

وضع جغرافی و نفوس قدیمه احوال اجتماعیه قدیمه خرافات کریدده شهرلر و حکومتلر مینوس و کریدک بحر سفیده تحکمی کریدک معموریت قدیمه سی خرابه لر موزه لیلرک کریدی استیلاسی اختلالات داخلیه زومالیلرک استیلاسی

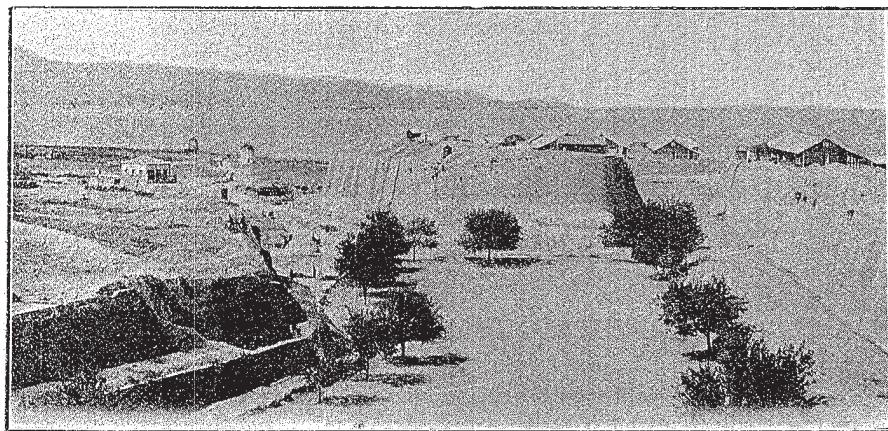
کریدک اوروبا ، آسیا و آفریقا آرەسندە اخذ موقع ایلیه رک بحر سفیدک خوالی شرقیه سی مواردات و مناقلاتنے حاكم بولنیسی ، من القديم احوال اداره سی او زرنده حائز تأثیر اولمقدن خالی قالماسدە . جزیره نک بوضیعی ، بومو قعیدرک آریسطووی ، تدییر مدینه عنوانی کتابنیک ایکنخچی مقاله سندە شو صورتله توصیفاتنے بولنخە سوق ایتشدر :

« کرید اطه سی ، کويا اليوزلرک اکتىرا ساحلده اولق او زره منتشر بولندرلى بتون ممالکی زير تغلب و حکومته آملق ایچون بوموقع مستثنیاھ قونشدر . بطر فدن سرینغو و موزه بیه ، دیکر طرفدن قاشوط ، کرې و زدوس اطه لری ایله آسایاھ رابطه داردر . آتەنک شو وضع جغرافیسی ، ازمنه قدیمه ده امر اسکاننے اجرای تأثیر ایشدر . اطه لر دکزندە هوای نسیبنیک صافیت فوق العاده سی حسبىلە



کرید « کنیش بر دکز اوره سنده کائی او لوپ مختلف اسانلر ایله متکلم بی عدو
حساب انسانلره مسکوندر . اهالی باشیجه (آ که آیلر) دن ، (آنه فقره تلر) دن
(سیدونیا لیلر) دن ، وچ قبیله منقیم (دوریا لیلر) دن و بلد فطرت (پلازلر) دن
مرکبدر . »

تھمینات اخیره فیه یه کوره (او میروس) بوس - وزلری قبل المیلاد ۹۰۷
تاریخنده یازیورایدی . موضوع بحث اولان احوال ایسه شبهه سز بر چوچ
عصر لوبنی تأسیس ایتمش و دوام ایلکده بولنیش ایدی .



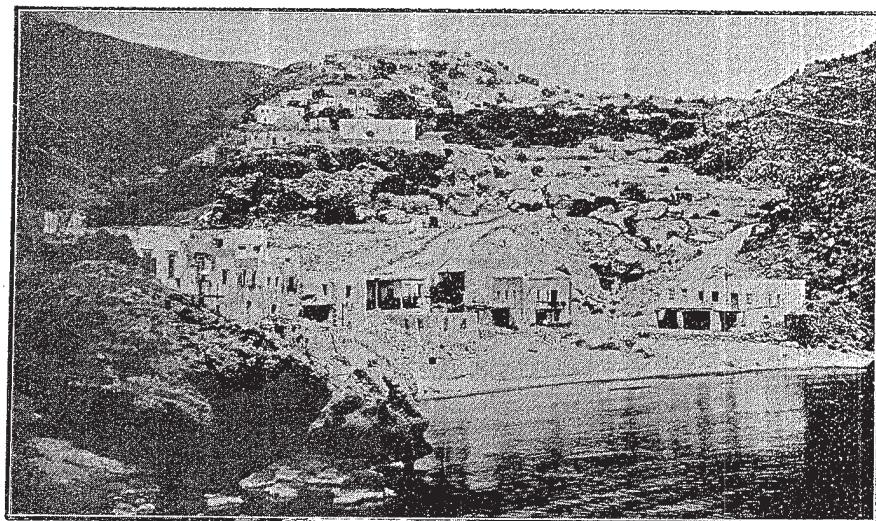
قدیه بورجلری

قندیه نک ، عثمانی صولت دلیرانسته یکرمی بش سنه مقاومتی ئامین ایدن بومخوف بورجلر ،
اجدادیز طرف دن کوستربلان فدا کارلغاک ذی حیات تمثالي کېی لا ان باق طور مقدہ درلر .
بورجلر تپه سندە کی باراقلر انکلیز عساکر اشغالیه سی ایچون اشا ایدلش ایدی .

صوکسنەلدە کشف اولنان و ئائق مصریه یه کوره قبل المیلاد ۱۸۱۴ سنە لرنە
فیکلیلر ایله مھرلیلر کریده کیدوب کایورلو ، بلکده اطهیه حاکم
بولنیورلردى .

کرید تاریخنک مبادیسی ، او زمانلک بتون تاریخنی کېی ظلام مجھولیت
ایچنده مسثور و خرافات قدیه ایله مختلطدر . هـ حالدە آثار عتیقه و قدیه نک

کرید « قرەری او زاق مسافەردن کورمك قابلدر . مورەنک جنوبىنده کائن سریغۇ
اطه سندە کریددە کی ایدا طاغى ایله آق طاغلرک قازلی تپه لری کوریلور .
کریدك تلال مىفعە سندەن جزار مجاوره ایله سانتورن اطه سی يئار طاغنەك
دۇمانلری مشاهدە ايدلدىکی کې ایدا تپه سندەن ردو سك (آتاير) طاغلری
شواهقى و حتى اناطولى جبالى فرق و تىز اولنور .



اسفاکیه

اسفاکیه سواحل چەپیسی باشىن باشە اشغال يىدەن قىبالقلار آرە سندە صىقىشوب قالان کوپىردىن
برى او لوپ عربلار طرفىن تأسیس ايدلەيکي ئەن اولقىدەدر .

ایشته بوحال و موقعك الجاسىلەدر كە سير سفائنەك مبادىسندەن اعتباراً
کریده ، بحر سفیدك حوالى شرقىي سندە کی مالاک قرييەنک ھېسەندەن
مهاجرىن كلىشدە .

کریدك ايلك نفو سنه دائر اك اسى و ئائقى ترك ايليان شاعر يوانى
او میروس ، جزيره حقنده شوپلە دىسۈر :

تدقیقاتندن چیقاریله بیلان حکمه نظر آ (فیریجی) دن ، (داقیلی) عنوانی ایله معنوون طائفه ، جزیره یه کانجه یه قدر کریدده کی (آهوقره تلر) ایله (پلاز) لر حال وحشته بولنیورلردى . داقیلی لر جزیره یه کلد کارنده (قوری تهس) عنوانی آدیلر . و قانونلر تنظیمی ، فیریجی معتقداتنک نشر و تعنیی صورتیله کریدده کی اهالی وحشیه یی تنویر و تمدن ایلدارلر . خرافات قدیمه یونانیه دن ژوپیتر کریدده تولدی حاده سی ، ایشته بوداقیلی لرک اورایه کلوب نشر مدنیت ایله لری واقعه مندن مقتبیسدر .

داقیلی لرک جزیره یه ورودنن صکره آلتی ارکاک ، بش قادیندن عبارت (تانهس) قبیله سی توردمش ایدی . کریدلر ، ارض ایله سماانک او لاذری عد اولنان بو طائفه افرادنن (قرونوس) اک الوهیته قائل ایدلر . بو ذات همشیره سی (رهئا) یی تزوج ایله آندن (پلوطون) ، (پوسی دون) (ژوپیتر) نامنده اوچ ارکاک و (ایرا) ، (آشی آ) و (زی میطر) استنده اوچ قزاولادی دنیا یه کلدى . لکن چو جقدلرک ، بابالری طرد ایله سلطنتنی ضبط ایلیه جکلارینی کاهنلر خبر ویردکارنندن ، تولد ایتدىجکه بابالری بونلری طوتوب یوتاردى . بوحالدن والدەلری مکدر و متأسف ایدی . اک صوک او لاڈی ژوپیترک ولادتنده ، چو جغث یرینه قوچسنه بر طاش یوتوردی چو جنی ده کیز لیجھه ایدا طاغنک معاره سندن کوزل قزلرک تقید و اعتنای آلتندە و آمالتیا نامنده بر چکینک سودی ایله بیوتاردى . چو جق بالغ سن شباب او تجھ باباسنه ، یوتديفعی قرداشلرینی قوصدوروب کندیسی نی اطه دن طرد ایلدى ، و دنیا و آخرت سلطنتلرینی ابکی برادری ایله تقسیم ایده رک کندیسی ارض و سماانک حکمدارلغی ، برادری (پوسی دون) میاه و ابحاراک حاکمیتی ، دیگر قرداشی (پلوطون) دخنی آخرت ملکنی آلدی . . .

ایشته کریدک مبادیسی بونوع خرافات ایله مالی اولوب تاریخاً معلومات صحیحه آنده بیله جك دورلرندن ایسه اطه اوزرندن عادتاً شهربور عددنجه برجوچ کوچک حکومتلر تأسیس ایلداری کوریلور .

احوال جغرافیه قسمنده کورلش اولدیفی اوزره اطه نک سطحی باشدن باشه طاغلقو اولوب پك جوق حوالیسی مسورو و عبوری قولای اولیان جبال وتلال ایله یکدیکرندن آیرلشدەر . ایشته بواحوال طبیعیه . جزیره اهالیسندن بر حکومت واحده تشکیل ایده جك يرده . طرف طرف و کندی باشلرینه حکومات صغیره حالتندن یشامه لرینه سبب اولمشدر . اطه ده مسکون مختلف اهالیسندن دیللری مختلف اولسی ده بو افتراق واستقلالک جمله ئعوامندندن بولنخشدەر . مثلاً اسفا کیا حوالیسی جزیره نک اقسام ساره سندن آق طاغلرک مهیكل قیارى ایله تفریق ایدلش واهالیسی ده بالضوره اورالرده صیقیشوب قالمشدەر . حالا بوكون بیله دیلجه فرق اولماقله برابر حوالى مختلفه اهالیسندن هر بری ، کریدک هیئت عمومیه سندن زیاده کندی عملکرته مربوطدر ، مثلاً براسفا کیالى یه زرملى اولدیفی صوریله جق اولسە کریدلی یم دکل ده ، اسفا کیالى یم دیر . وبحال امنه قدیمده افتراق واستقلالک نه قدر عميق اولدیفی کوستیر .

قبل المیلاد ۱۴۳۰ سنه لرینه طوغری جریان ایلداری حساب اولنان مینوس دوری کرید تاریخ قدیننک باشلیجھه و قایع مهمه سنى احتوا ایدر . مینوس ، لاپرتی انشا ایتديرمک خرافه سی ایله مشهود اولان حکمداردر . حقیقت حالدە مینوسك کلوب کچدیکی زمان کریدک اک پارلاق دورینی تشکیل ایدیور . مینوس ، کریدک و سلطنتنده کائن اولوب صوک سنه لر

کرید کرد . قدمیه بو بابده کی مدایحده التزام افراط ایلیورلو . بونلرک قولجه او زمان
اطهده برایکی ملیون نفووس اولق لازم کلیور . او میروس کریده یوز قدر
شهر اولدیغی حکایه ایدیور . کریده دائر مهم براثر یازمش اولان فرانسز
مؤلفرندن (رولن) ، بو افاداتی مبالغه دن خالی بولیدرق جزیره هقدر منبت
اولورسه اولسون ایکی ملیون نفووس قابل دکل باریندیره ماز ، دیور . مع مافیه
مبالغه فکری قبول ایدلکله برابر ازمنه قدمیه کریدک هر حالده غلبه لق
اولدیغی آکلاشلقده در ،

بلاد متموڑه ماضیدن غنووس شهرینک باشیجه اوچ رقیی ذکر مشایان
اولوب بونلرده (غوریننا ، سیدونیا و فهستوس) شهر لویدر . سیدونیا
اليوم حانیه نک بولندیغی موقعده غوریننا ایسه ایدا طاغنک اتکلر نده و مسارا
اووه سنک مدخلنده ایدی . مسارا اووه سی او زمان قدمیه دخ کریدک
ذخیره انباری عد و اعتبار ایدلکده ایدی .

غنووس ، فهستوس و غوریننانک بو کونه قدر محفوظ قاله بیلان
خرابه لری ، کریدک مدینت و متموریت سابقه سنک پاک کوزل شهادت ایتکده در .
بو متموریت و حاکمیت مینوسک او اخر حکومته قدر دوام ایده ییاش
و آندن صکره شهرلر ینه اعلان استقلال ایده رک کوچک حکومته
پارچه لخشدتر . قبل المیلاد ۱۲۸۰ سنه سنند و قوع بولان (ترووا) محاربه سنہ
بر چوق کرید قرالرینک (!) اشتراك ایلیکی ، بو محاربی نقل ایدن
داستانلرده مذگوردر . ترووا محاربہ سنندن صکره جزیره وبا وخط کی
ایکی بلای هائٹ صواتی اوکنده خراب اولمشدر .

قبل المیلاد ۱۱۰۴ تاریخنده موژده ساکن دوریالیلر کرید او زرینه

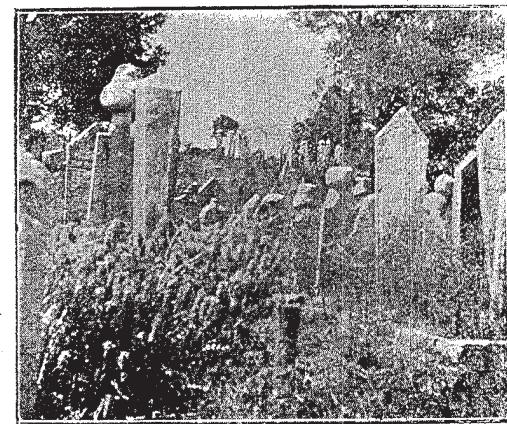
ظرفنه غبار نسیان اعصار آلتندن خرابه لری چیقاریلان مشهور (غنووس)
شهرینک حکمداری ایدی . غنووس کرید شهر لرینک اک معمور و بنامی
اوله رق اسکلادی . جزیره نک شمال ساحلنده (هراقلیون) لیجانی ایدی . ۱)
مینوس قوتلی بر دونما وجوده کتیره رک حکومات صغیره نک کافه سنی
تحت حکمنه آلدقدن بشقه یونانلیلر اجرا ایلیه کلکلکلری قورصانلغه خامه
چکمش و سیقلاد اطه لری استیلا ایلشدر . بو سایده کریدلیلر جزائر
بحر سفیده واژ جمله ردوسه ، ساقزه ، لینوزه و حتی روم ایلی سواحلنہ
قدر یایسلیلر .

مینوس یونانلیلر او زرینه ده ، مو قیتلہ نیجه لان بر سفر اجرا ایلیوب
آشنه لیلری جزیه یه بسط ایلش
و آریسطونک افاده سنہ کوره
سجلیا یه . قدر کیتمشدر .

اوراده بر پوصویه طویله رق
تلف اولدیغی کی دو خاسی ده
خراب اولمش و بو صورتله
بر مدت ادامه ایلیکی حاکمیت
خانیه جوارنده بر مناره نده
کرید فاتح لرینک مقبرلری

کرید کرید که زیاده معمور و آبادان اولدیغی حکایه ایدن مورخین

۱) عربلر طرفندن اشا اولنان (الخندق) - که شیدیکی قندیه - شهری و قیله هر اقاون قصبه سنک بولندیغی مو ضمده تأسیس اولنشدر .



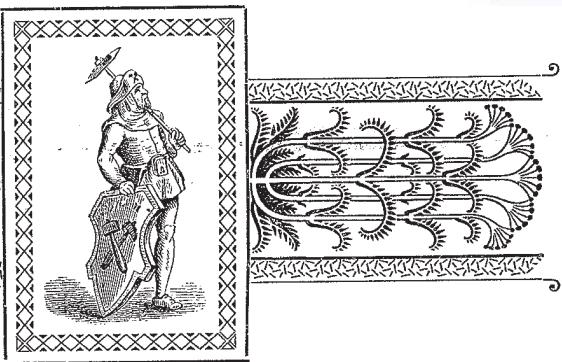
متعدد سفرler اجرا ايده رك و او لا سيدونيا دن باشلا يه رق پك چوق اقسامى ضبط و استيلا ايلشلردر . دور ياليلرك كريد او زرنده كى حكم و نفوذلرى طول مدت دوام ايتماش در . مع ما فيه كوشك كريد حکومتلىرى يكدىكلرى ايله حرب ايتكىدن هيج بزمان خالي قلاماشلردر .

روماليك استيلاسنه قدر شهر لرده اختلال ، و غنو سوس ايله غور تينا حکومتلىرى آرسنده كى حرب و جمال كريد باشىجه و قايىنى تشىكل ايتشدر . روماليك ما كدونيا و مورديي بزر روما ولايتى حالته قويىقدن صكره شرقده محـارباته دوام ايلىك كريدىلىك ، روماليك خـىملرينه معاونت ايلىكلىرنىن بونلر قبل الميلاد ٧٤ تارىخىنده كريده سـوقيات اجرا ايـشـلـرـ و ايـلـكـ دفعـه مـوـفـقـ اوـلـهـماـمـشـلـرـسـهـهـ ايـكـنجـيـ سـفـرـهـ جـزـيرـهـيـ اـسـتـيلاـ ايـتـشـدـرـ . موـنـتـسـكـيوـ (روح القوانين) نـامـ كـتابـنـدـهـ رـومـالـيـلـرـ اـسـتـيلاـسـنـىـ شـوـيلـهـ حـكـاـيـهـ ايـدـيـورـ :

«كريد اوچ سنه قاتونلىقى و حرپىتى مدافعه ايلىدى واك بیوك قرالردن فضله مقاومت كوتىرىدى . كريد روماليك اك صوك شكارى اولى » .

روماليك دور حکومتىدە كاه موره ، كاه سيره نايق ١) ولايتلىقىه ، وروما ايمپاطورلىقى شرقى و غربى قىمىلىرىنە تفرقىق ايلىك كدن صكره (ايللىكا) ولايتىه ربط ايديلان كريد ، ٨٢٣ تارىخ ميلاديسنده و شرق (ايمپاطورلىقى اداره سندە ايكن عربلر طرفىدن ضبط و استيلا ايلىدى . كريده خرسـتـيانـقـ رـومـالـيـلـرـ اـسـتـيلاـسـيـ اـشـاسـنـدـهـ حـوـارـيـونـدـنـ (باولوس) طـرفـدنـ اـدـخـالـ اـيـلىـشـ وـپـكـ كـوـچـ تـعـمـ اـيـلىـشـدـرـ .

1) آفريقا شـمالـىـدـهـ ، طـرابـلسـ غـربـكـ آـقـسـامـ شـرقـيهـ سـيـلهـ بنـغـازـىـنـكـ نـامـ قدـيمـىـدـرـ . بـودـيارـدـ وـقـيـلـهـ «ـسـيـرقـ ، تـپـولـهـ ماـئـىـسـ وـبـهـ دـيـسـ» نـامـيـلـهـ اوـچـ بـيـوكـ شـهـرـ موجودـيـ . يـدـىـ . بنـغـازـىـ بـهـ دـيـسـكـ مـوـقـعـنـدـهـ كـائـنـدـرـ .



عرب و ونديك استيلاسى

٨٣٢ تارىخىندىن عثمانلىك مبدأ استيلاسى ١٦٤٤ تارىخىنھ قدر
عربلر استيلاسى ① بيزانسلر استدادى ② ونديك ادارهسى

عربلر استيلاسى

عربلر ٨٢٣ تارىخ ميلاديسنده كريدي بيزانس حکومتىك الدن آمشلر و ٩٦١ سنه سنه قدر يعنى برصصره قرب بر مدت آطهده حکمنان او لمىشلردر . كريدك بو دوره تارىخيه سنه عائىد تفصيلات صحىحه يه مع التأسيف هىچ بـرـيـدـهـ تـصـادـفـ اوـلـهـماـمـقـدـمـدـرـ . وـاقـعـاـ بـيـزاـنـسـ وـعـربـ مـؤـرـخـلـرـنـدـنـ بـعـضـلـرـىـ اـثـرـلـنـدـهـ كـريـدـهـ عـربـلـرـكـ استـيلاـسـنـدـنـ وـ بـيـزاـنـلـرـكـ اـطـهـيـ صـورـتـ اـسـتـادـادـدـنـ بـحـثـ اـيـتـشـلـرـسـهـهـ بـوـمـعـلـوـمـاتـ نـاقـصـ وـنـاتـمـاـمـ اوـلـقـدـنـ بـشـقـهـ ايـكـ طـرفـ مـؤـرـخـلـيـنـكـ منـقـوـلـاتـنـدـهـ اوـلـدـقـهـ بـيـوكـ مـبـاـيـنـلـرـدـهـ كـوـرـلـكـدـهـدـرـ . بـرـبـرـيـهـ توـافـقـ اـيـتـيـانـ مـضـبـوـطـاتـ تـارـيـخـيـيـ مـزـجـ اـيـمـكـ مـكـنـ اوـلـهـمـيـهـ جـغـنـدـنـ عـربـ اـسـتـيلاـسـنـ اوـلـاـ بـيـزاـنـسـ مـؤـرـخـلـرـنـدـنـ صـكـرـهـ دـهـ مـؤـرـخـينـ اـسـلـامـيـهـ دـنـ نـقـلاـ يـازـهـ جـغـزـ . بـيـزاـنـسـ مـؤـرـخـلـيـنـكـ روـايـتـهـ نـظـرـآـ شـرقـ اـيمـپـاطـورـىـ اـيـكـنجـيـ مـيـخـائـلـكـ

کرید کیم
چیقاروب جزیره‌ی فتح ایلکدن صکره عوده امکان بر اقامه ایچون
کمیلوی یاقدیرمشدر . اسپانیادن و مصر ایله شامدن جلب ایلکی دیکر
مربلری جزیره‌ده اسکان و (الخندق) نامیله بر قلعه دخی انشا ایتمشد .
یزانس مؤلفری (ابوحفص عمر اولک) و معیننده‌کی عسکرک قورصانلق آیله
مالوف بولندقلربنی و جزایر بحر سفیدی متادیاً یغما ایده رک اموال غنیمتی
کریدده ادخار ایله جزیره‌ی قورصانلق مرکزی اتخاذ ایلکاربی نقش
ایمکده درلر . حابوکه امیر (ابوحفص عمر اول) ایله رفقاسی اسپانیاده
توطن ایتش اولان عرب‌لردن اولوب بونلرک اندلسده نشر ایلکاربی انوار
مدنیت او عصر جهل و ظلمتده شعشه باش اولش وشو حقیقت بتون مؤرخین
ظرفندن لسان ستایشه مدح و تحسین ایدلش ایکن مستولیلرک قورصانلق ایله
مالوف بولمنش اولملری روایتی صحت و حقیقتدن پک او زاق بولنق لازم
کلید .

هرنه حال ایسه کرید ۸۲۳ سنه میلادیه‌سنه فتح اولنوب ۹۶۱ سنه
میلادیه‌سنه قدر یعنی یوز سنه‌یه قریب برمدت عرب‌لرک تحت اداره‌سنه
قالمشدر . بومدت ظرفنده یزانس امپراطورلری جزیره‌ی استرداد ایچون
القی دفعه عسکر سوق ایتش ایسه‌ده هر دفعه‌کی تشبثات تنجیه سفر قالمشد .
بوالی سفردن اوچی یوقاروده اسمی چکن امپراطور ایکنچی میخائیل
زماننده اجرا ایدیلوب برنجیسی ۸۲۵ سنه میلادیه‌سنه (فوطینوس) نام
جنزالک تحت اداره‌سنه وایکنچیسی ۸۲۶ سنه‌سنه (قراتهروس) نام
قوماندانک واوچنجیسی ۸۲۸ سنه‌سنه (اوریها) نام سردارک قوماندانی
آلته و قوع‌ولمشدر .

کرید دور حکومتی هنگامنده که هارون الرشید عهده‌یه مصادفدر . (طوماس)
نام سردار طرفندن استانبولده اختلال چیقاریلرک یزانس امپراطورلرلک
ایشلری پک زیاده قاریشمیش و اسپانیاده اجرای حکومت ایدن عرب
امیرلرندن (ابوحفص عمر اول) شرق
امپراطورلرلک عارض او لان شوت‌لرلدن بالاستفاده
یکرمی کمی وبر
مقدار عسکر
ایله بحر سفید
آطه لریجی
طولاش رک
کریده بناشمش
ویاننده‌کی قوت
ایله اوراده
یرلشه‌میه جکنی



حایه‌ده وزیر جامی

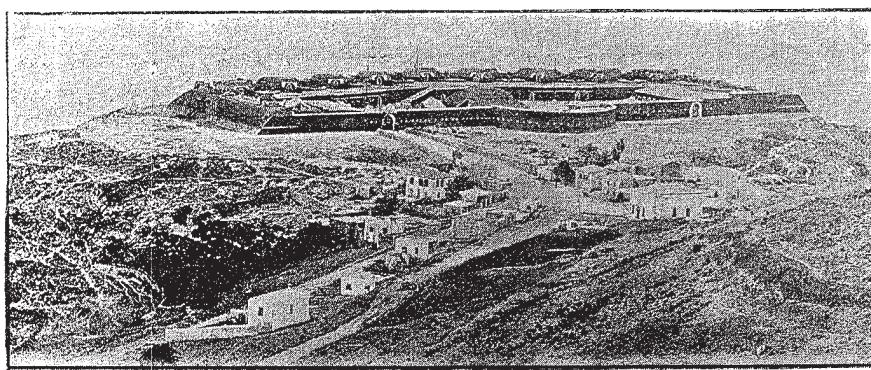
فاضل احمد پاشا طرفندن بعدالفتح انشا ایتدیرلش و مهور زمانله خراب اوله رک یکرمی سنه
مقدم تعمیر ایتدیرلشدر .

مشاهده ایمسیله یالکز موسم شتایی جزیره‌ده چکور دکن صکره اسپانیاده
عودت ایلشد .

ایرسی سنه که ۸۲۳ سنه میلادیه‌سی اوله‌جقدر ، امیر مشار ایله قرق
کی و مقدار کاف عسکر ایله کریده تکرار کلش و کمیلرده‌کی عسکری

کرید سنه
قلتی ایدی . امیر ، مصودن و حلبدن استداد ایلدی ایسده هر ایکی طرفدن ده در بغ معاؤنت ایتدیلر .

اطه نک استردادی نیسه فورفوقاسه بیوک بر شهرت تامین ایلدی .
موی ایله ، ٩٦٣ سنه میلادیه سنده وفات ایدن ایپراطور (رومانوسك) زوجه سی (هئوفانو) ایله ازدواج و شرق ایپراطور لفی تخته جلوس ایلشیدی .
فرانسز مؤلفرندن (شلومبرکرک) که « بر بیزانس حکمداری » عنوانیله



عز الدین قلعه سنک جنوبدن کورونشی

سلطان عزیز دورته یوسف عزالدین افندیشک نامنه اضافه رؤوف پاشا والی ایکن سودانک
ذکر طرفنه اتشا ایدلش اولان بو جسم قلعه لیانی محافظه ایچون الزم ایدی .
اليوم جیسخانه اوهرق استعمال ایدلکددرو .

نیسه فورفوقاس ختنده تأییف و نشر ایلش اویلیفی ارده کریدک صورت
استردادی خبل تفصیلات ایله حکایه ایدلش و عربلوک استیلاسنه متعلق
اوهرق بیزانس مؤلفینک ضبط و تحریر ایلش اویلقنی و قوعات مختلفه ده
(پاپاریغوبولوس) نام مؤلفک « ملت یونانیه تاریخی » نامیله رویه تأییف
ایلدیکی ارده خلاصه اویمشدر .

١١٨٢ سنه میلادیه سنده کرید اهالیسی (پساو و میلینفس) نامنده برینک

کرید سنه
ایپراطور ایکنخی میخانلک اوغلی سنه رشدہ بالغ او لنجیه مقدن اجرای
حکومت ایدنلردن (ته و قیسنوس) دخی ایکی سفر اجرا ایتمشدیر . بشنجی
سفر ٩٦٠ سنه میلادیه سنده ایپراطور (هئونک) زماننده واقعدر .
(ایمه ریوس) نام سردار معیننده ١٨٧ کمی ٤٧١٢٧ عسکر اولدیفی حالده
بوسفری اجرا ایتمشدیر .

٩٥٦ سنه میلادیه سنده دخی (قسطنطین غوننکیلی) نام جنرالک قومانداسی
آتشده صوک سفر و قوبو لمشدیر . شرق ایپراطور لغنك شوت شبیثات مکرره بیی
تماماً تیجیه سز قالمشدر . نهایت (نیسه فورفوقاس) نام جنرال ایک بیک سفینه
واوجیوزیدی نقلیه کمیسی ایله (دروموزس) تعییر اولنان جنسدن بیک من اکب
صغریه و قویه کافیه عسکریه استحکاب ایتمش واستانبولان حرکت ایله قوش
آطمینک آلت طرفنه و سیسماں جزیره سنک قارشو سنده کائن (فیلا)
شهرینک سواحله کله رک ٩٦٠ سنه میلادیه سی شهر توڑی ایچنده
کریده متوجه اولمشیدی . نیسه فورفوقاس دونیابی آطمینک مرکزی
اولان (الخندق) سواحله یناشدیردی . او صرده کرید امیری عبدالعزیز
ایدی . رومر آطه یه کلکلکری وقت امیر عبدالعزیز واکابر مأموینی تصادفاً
جزیره نک ایچ طرفه نده بولنخ اولدیغندن فوکاس سهولله عسکری
سواحله چیقاروب قلعه یی محاصره ایتدی . مدت محاصره اون آی قدر
او زامش و قلعه ٩٦١ سنه میلادیه سی مارتیک یدنچی کونی ضبط او لنش
ایدی . آطمینک نواحی مختلفه سنده و قوعه کلان بر ایکی محاربه دن صکره
فوکاس کریدی تماماً استرداد وینه بیزانس ایپراطور لغنه علاوه ایلدی .
عبدالعزیز ک اسباب مغلوبیتندن باشلجه سی عسکریشک بیزانس عسکرینه نسبة

کرید ضبط و تسخیر ایله بر عصر قدر تحت اداره لرنده طوتان اهل اسلام که اندلس-لیلر اولدیغی متفق عليه اولوب آنچق کریده آنلردن اول ده اسلام اوغرادیغی اکلاشیلیور .

(شهاب الدین نویری) «نهاية الارب» نام کتابنده شویولده بیان معلومات ایدیور : معاویه زماننده ردوس جزیره سنه کاوب عرب قله سفی بنا ایدن کاشف بحر (جناده) نک زیر اداره سندن اوله رق اهل اسلام کرید جزیره سنه کلشن ایسده فتحی میسر اولیوب بعض غنایم آلدقدن صکره عودت ایتشدر . «شوروايت ، اطهیه اندلس-لیلر استیلاسندن اول اسلاملر ک کرید یکنی واضحًا کوست مرکددر .

عرب تاریخلرینک مطالعه سندن اکلاش-لیدیغه کوره بنی ایمه دن ولید بن عبد الملک ایله آل عباسدن هارون الرشید زمانلرند دخی کریده قدر سفر و قوع بولوب بعض موقعیت اشغال ایدلشدر . فقط بوسفرلر ک اطهی تخت تصرفه کچیرمک ایچون دکل ، هپ غنایم اخذ واستیفاسی مقصدیله اجرا ایدلش اولمی لازم کایور .

اسلام تاریخلری جزیره ی فتح و اوراده توطن ایدن اهالی اسلامیه نک اک نهایت علی طریق الاغفال بیزانسلیلر طرفیدن مغلوب و بر چوقلری بی رحمنه قلچدن کچیرلدن صکره متاباقیسنه نک ده دیانت خرستیانیه بی قبوله اجبار ایدلش اولد قدری حاکیدر .



کرید تسخیریله بیزانس ایمپراطورلرنه قارشی عصیان ایدلش ، بونک اوزرینه ایمپراطور (آلکسیوس قومینوس) ، اوغلی (ایسا اکیوس) ی قوه کافیه ایله جزیره یه اعنام ایده رک عصیانی با صدیر مشدر . ۱۲۰۴ سنه میلادیه سنده استانبول فرنکلر طرفیدن ضبط و تسخیر و بیزانس ایمپراطورلرنه تقسیم اولندیغی وقت کرید سلانیک قرالاغته الحق ایدلش ، ۱۲۰۴ سنه میلادیه سی اگستو سنک اون ایکنچی کونی وندیک جمهوریتنه صالتلشدر .

○⑩○

عرب مؤخرلرینک آثارنده تصادف ایدیلان معلومات کانجه : بنی امیه وقتده عبداله بن اسد مصعره والی ایکن کریدی عنوه قمع ایتش ایدی . مؤخرآ اندلسیده و قعه ربع ۱۱ و قوع بولوب اسکندریه بی اولنان اون بیک اسلام او را ده بارینه میهرق کریده چکمشلر و آطهی سهوتله قمع ایتشلدر در . (روضه المغار) کرید فاتحه لرینک اطهه ده مقدللری بولندیغه دن بحث ایدیور ایسدهه سور زمان ایله کریده اسلاملر عائد هیچ براثر ، حق مقبر بیله قالماشدر .

۱) ربع زقمه بی شو وجنه نقل اولنور که اندلس ده بنی امیه پادشاهلرندن حکم بن هشام ظالم اولدیغی جهنه قرطبه اهالیسی ۱۹۸ سنه هجریه بی رمضانانده عصیان ایله سراینه هجوم ایتش و بر مقاتله عظیمه دن صکره حکم غالب پاک چوق نفوس تلف ایتدیرمش و معتبران اهالید ده اوج یوز قدرینی قرطبه صویی کناریه باش آشاغی آصدیرمش ایدی . مخالفینک متاباقیسنه ترک وطن ایتك شرطیه امان ویردی . ایشته بوکیفیت و قعه ربع اسمی ایله شهرت بولشدیر . بوصورتله اندلس دن اسکندریه بی کلان مهاجرلر ، رئیسلری (عمر بن عیسانک) تحت اداره سنده اوله رق کریده عنیت ایدوب جزیره ی تسخیر ایدلیلر .

کرید بـ بویله معمور و مکمل بر اطمـنـک وندیـکـلـیـلـرـ الـهـ دـوـشـمـسـنـیـ بـرـ درـلوـ چـکـمـیـانـ جـنوـیـزـلـیـلـرـ، رـقـیـلـرـینـکـ شـوـحـالـ غـفـلـتـدـنـ بـالـاـسـتـفـادـهـ اـطـهـدـهـ تـحـرـیـکـاتـهـ باـشـلاـدـیـلـرـ. مـالـطـهـ اوـجـانـیـ سـرـکـرـدـهـسـنـیـ مـهـمـاتـ وـ وـسـائـطـ کـافـیـهـ اـیـلهـ خـفـیـاـ اـعـزـامـ اـیـدـهـرـئـ اـهـالـیـ بـیـ آـیـاـغـهـ قـالـدـیرـدـیـلـرـ. شـوـعـصـیـانـ غـیرـمـأـمـولـ اوـزـرـیـنـهـ وـنـدـیـکـلـیـلـرـ کـلـدـکـلـرـیـ کـلـیـلـرـ رـاـکـاـ مـلـکـتـلـرـینـهـ رـجـعـتـدـنـ بـشـقـهـ چـارـهـ بـوـهـمـامـشـلـرـدـیـ. فـقـطـ درـحـالـ ؟



کرید مسلمانلاری

قوـهـ کـافـیـهـ کـوـنـدـرـیـلـوـبـ اـطـنـکـ بـعـضـ مـوـاـقـعـ وـ نـقـاطـیـ ضـبـطـ اـیـدـیـلـهـرـکـ بـرـنـجـیـ اـخـتـلـالـ باـصـدـیـرـیـلـهـ بـیـلـدـیـ (ـ ١ـ٢ـ٠ـ٧ـ)ـ.

بوـغـالـهـدـنـ صـکـرـهـ وـنـدـیـکـ جـمـهـوـرـیـ، اـهـالـیـ جـزـیرـهـیـ کـنـدـیـسـنـهـ اـیـصـنـدـیـرـمـقـ اـیـچـوـنـ وـنـدـیـکـدـنـ کـرـیدـهـ آـتـیـ یـوـزـ خـانـهـ مـهـاجـرـ سـوـقـ وـبـوـنـلـرـیـ، اـخـتـلـالـ اـشـتـرـاـکـ اـیـدـنـ کـرـیدـلـیـلـرـدـنـ مـصـادـرـهـ اـیـدـوـبـ کـنـدـیـلـرـیـنـهـ اـحـسـانـ اـیـدـیـکـیـ

کـرـیدـ بـ وـنـدـیـکـلـیـلـرـ اـدـارـهـسـیـ

(مونـفـراـ) مـارـکـیـسـیـ (ـ بـونـیـفـاـچـیـوـ)ـ ١١٨٣ـ تـارـیـخـنـدـهـ، وـقـتـیـلـهـ بـرـادـرـیـهـ جـهـاـزـ اوـلـهـرـقـ وـیـرـلـشـ اوـلـانـ تـسـالـیـاـ سـلـانـیـکـ قـرـالـقـنـهـ تـوارـثـ اـیـلـدـیـ. بـونـیـفـاـچـیـوـ، وـنـدـیـکـ دـوـقـهـسـیـ (ـ دـانـدـوـلـوـ)ـ اـیـلـهـ درـنـجـیـ اـهـلـ صـلـیـهـ اـشـتـرـاـکـ وـ ١ـ٢ـ٠ـ٤ـ تـارـیـخـ مـیـلـادـیـسـنـدـهـ اـسـتـانـبـولـکـ ضـبـطـهـ مـعـاوـنـتـ اـیـقـشـ اـیـدـیـ. فـلـانـدـرـ قـوـنـیـ (ـ بـوـدـوـانـ)ـ اـسـتـانـبـولـهـ اـیـمـرـاـطـوـرـ اوـلـدـیـفـیـ زـمـانـ کـرـیدـیـ دـخـیـ بـونـیـفـاـچـیـوـهـ سـبـقـ اـیـدـنـ خـدـمـتـهـ مـقـاـمـ هـدـیـهـ اـیـلـشـ اـیـدـیـ.

بـونـیـفـاـچـیـوـ جـزـیرـهـیـ تـحـتـ حـکـمـ وـادـارـهـسـنـهـ آـمـنـیـ مشـبـکـ بـولـهـرـقـ صـاتـیـلـقـهـ چـیـقـارـدـیـ وـ جـنـوـیـزـلـرـ اـشـتـرـاسـسـنـدـهـ اـمـتـنـاعـ اـیـلـکـلـرـنـدـنـ ١ـ٢ـ٠ـ٤ـ سـنـهـ مـیـلـادـیـسـیـ شـہـرـ آـغـسـتوـسـنـکـ اـوـنـ اـیـکـنـجـیـ کـوـنـیـ، اـوـنـ بـیـکـ کـمـوـشـ مـارـقـ یـعـنـیـ درـتـ قـیـهـ آـلـتـونـ مـقـاـبـلـنـدـهـ وـنـدـیـکـلـیـلـرـهـ تـرـکـ اـیـلـدـیـ.

کـرـیدـ جـزـیرـهـیـ وـجـهـمـشـروـحـ اوـزـرـهـ وـنـدـیـکـ جـمـهـوـرـیـتـهـ صـاتـلـیـفـیـ صـرـدـهـ ماـکـدـونـیـ اـنـکـ جـهـتـ غـرـبـیـسـنـدـهـ کـانـ اـرـاضـیـدـنـ سـبـوـیـ اـوـنـ بـیـکـ لـیـرـاـ اـیـرـادـ کـتـورـوـرـ بـرـ قـسـمـنـکـ دـخـیـ مـونـفـراـ مـارـکـیـسـنـهـ تـوـجـیـهـیـ، طـوفـینـ بـیـنـنـدـهـ منـقـدـ شـرـاـنـدـنـ بـوـلـنـشـ اوـلـدـیـفـیـ بـعـضـ مـوـرـخـینـ طـرـفـدـنـ روـایـتـ اوـلـیـوـرـ اـیـسـهـدـهـ دـلـائـلـ وـوـنـائـقـ تـارـیـخـنـکـ مـفـقـوـدـیـتـهـ بـنـاءـ شـوـکـیـفـیـتـ بـیـعـکـ صـحـیـهـ درـجـةـ مـقـارـنـیـ مـعـلـومـ دـکـلـدـرـ. درـتـ قـیـهـ آـلـتـونـکـ يـالـکـزـ کـرـیدـ مـقـاـبـلـنـدـهـ وـرـلـشـ اوـلـدـیـفـیـ اـکـثرـ مـوـرـخـینـ طـرـفـدـنـ تـصـدـیـقـ وـتـأـیـیدـ اوـلـنـقـدـهـدـرـ.

وـنـدـیـکـ جـمـهـوـرـیـ کـرـیدـدـهـ حـکـمـ وـنـفـوـذـیـنـیـ تـأـسـیـسـ اـیـدـهـبـیـلـمـکـ اـیـچـوـنـ چـوـقـ اوـغـرـ اـشـمـعـهـ مـجـبـورـ اوـلـدـیـ. اـطـهـدـهـ وضعـ یـدـ اـیـتـدـیـکـ وقتـ کـرـیدـلـیـلـرـدـنـ مـظـهـرـ اوـلـدـیـفـیـ حـسـنـ قـبـوـلـهـ اـغـتـارـاـ قـوـهـ عـسـكـرـیـهـسـنـیـ تـزـیـیدـهـ لـزـومـ کـوـرـمـاـمـشـدـیـ.

کرید « وقت مذکورده قسطنطینیه امپراطورلری کریدک و سائر روم ملتندن بونان مملکتئک گندی زیر اداره سنه او هرق اتحادی آرزو ایدوب فقط بونی فله کتیرمک ایچون عسکر و دونمالری او لمیندن اهالی بی خفه تحریک و تشجیع ایله اکتفا ایتدکاری کی زمانزده بونان دولتی دخی عینله بوافکار و حرکتند در ! » بونی تعقیب ایلان اختلال، تام اون سکز سنه دوام ایتدی. بو آرماق کریده جنویز لرده کلوب حانیه بی اشغال ایلدیلر. اختلالک امتدادی یوزندن زراعت او غر اشلاق دن صکره میسر اولدی .



کرید خرستیانلری
برکوی بلدیه هیئتی و کوی بکجهیلری

و حراست یا پیله مدیغدن جزیره ده قحط ظهور و طاعون ده اجرای حکم ایتمش اولدیغدن وندیکلیلر خانیه بی استداد و پل چوق روم پایاسی و سائمه بی اعدام ایلد کدن صکره رؤسای عصات ایله عقد مصالحه ایلدیلر .

۱۳۰۳ سنه میلادیه سنه کریده ظهور ایدن بر زلزله عظیمه بی ینه بر اختلال

کرید اراضی بی اسکان ایلدی ، مقصد اهالینک اختلاط و اسلامی ایدی . حال بونک تدیر هیچ بر فائده بخش ایتمد کدن بشقه ۱۲۱۳ سنه میلادیه سنه اهالینک بر کیجه بقته قیامی ولاشید سنجاغی اطرافنده ممکن وندیکلیلر دن اکثرینک قتل و اعدام لرینی اتاج ایلدی . بو ایکنجه اختلالک اطفاسی سنه لوجه او غر اشلاق دن صکره میسر اولدی .

۱۲۱۷ سنه سنه ظهور ایدن او چنجی اختلال ، رؤسای عصاته تیار لر تقویضی کی بعض شرائط ایله با صدیر ایله بیلدی . ۱۲۳۰ سنه سی اختلالی ایسه برایک سنه امتداد ایلدی . و ختامنده وندیک جمهوری کریده یکیدن مهاجر سوق ایده رک بونلره حانیه قلعه منک انشاسی ده امر و حواله ایلدی .

میخائل پالهولوغوس ، قسطنطینیه دن اهل صلیی و عموماً فرنکاری طرد و اخراج ایلد کدن صکره بحر سفید اطمینی ضبط ایتمک امليه بر بیوک دونما سوق ایتمشدی . و بو میانده ۱۲۶۱ سنه میلادیه سنه کرید اهالیسی دخی وندیکلیلر علیه تحریک ایدیله رک بو صورتله باشلايان اختلالک تسکنی ۱۲۷۱ سنه میلادیه سنه میسر اوله بیلدی . چوق چکم دن ینه روم امپراطورینک تشویقی ایله یدنجه بر اختلال ظهور ایده رک جمهوری خلیدن خیلی اشغال ایلدی . وندیکل کرید والیسی سارکی (غراوه نیقویه) فاتح ثانی عنوانی قزاندیران بو اختلال ، کرید عصانی ایله رؤساستن بک چوغنک قتل و افاسی و متعدد او و کویلر احراری کی تدایر شدیده ایله دفع ایلدی . کریده دائر یازمیش اسکی بر تاریخنده بو اختلالاند بحث ایدیلور کن عیناً شو سطرلر کوریلور :



کریدك عثمانیلر طرفندن قخ و اداره‌سى

فَتَحْدَنُ أَوْلَى ۖ كَرِيدَ مُحَارَبَاتِكَ سَبَبَ ظَهُورِي ۖ قَخَهَ طَوْغَرِي ۖ كَرِيدَهِ!.. ۖ
حَانِيَهُنَّكَ مُحاصرَهِسِي وَضَبْطِي ۖ حَانِيَهُنَّكَ فَتَحْدَنُ قَدِيهَ مُحاصرَهَسِنَهَ قَدَرِ ۖ قَنْدِيَهُنَّكَ
مُحاصرَهَسِنَهَ مُباشِرَتِنَّ أَوْلَى ۖ صَلَحَ مَذَا كَرْتَى ۖ تَدَارَكَاتَ سَفَرِيَهُ ۖ قَنْدِيَهُنَّكَ
مُحاصرَهَ وَأَشْفَالِي ۖ قَنْدِيَهُنَّكَ فَتَحْدَنُ صَكَرَهُ ۖ

فتَحْدَنُ أَوْلَى :

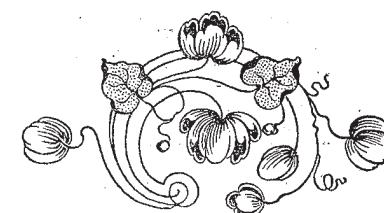
فَتَحْدَنُ أَوْلَى عَثَمَانِيَلِر شَمَالًاً أَيْلَر يَا مُنْتَهَى رِينَهُ ، غَرْ بَا جَزَائِرِيَلِر يِرِينَهُ قَدَرِ
أَوْلَان بَتُونِ مَلِكِ وَسَوْاحِلِ ضَبْطِي وَاسْتِيَلاً أَيْلَدِكَارِي زَمَان بَحْرِ سَفِيدِ حَوْضِهِسِنَهُ
عَمَامًا حَاكِمَ بُولِيُورِلِرِي . كَرِيدَ اِيسِه بَحْرِ سَفِيدِكَ كَلِيدِي حَكْمَنِدِه اَوْلَدِيغَنَدِن
سَلْطَنَت عَثَمَانِيَهُنَّكَ قَتو حَاتِي صَاعِلَام بَر اَسَسِه رِبَطِي اِيجُون جَزِيرَهُنَّكَ مَطْلَقاً
ضَمِيمَهُ مَالِكِ قَلْمَنِي طَبِيعَتِيَهُ وَارِد خَاطِر اَولُور بَر اَسَسِه ضَرُورَهِي اِيدِي .
وَنَدِيكَ جَمِهُورِي سَطُوت عَثَمَانِيَهُنَّكَ لَايِقِيلِه تَقْدِيرِ اِيمَشِ اَوْلَدِيغِي اِيجُون
حَكْوَمَت عَثَمَانِيَهُنَّكَ خَوْشِجَهُ كَنْمَكَهُ طَرْفَدار كُورْنَكَلَه بَزَار بُوسْطُوكَزِوالَه
زَمَان زَمَان الْآتَشِنَدِن جَالِشِمَقَدِن خَالِي قَالِمازِيَيِي .

کَرِيدَهِي سَنَهَسِنَهَ كَرِيدَهِ سَرْ كَرِيدَهِ لَرِنَدِن (قالِهِرْ كِينِكَ) غَيرِي اِيلِه چَابِقَ تَسْكِين
اَوْلَانِي . وَبَوْنَدِن صَكَرَهُ كَرِيدَهِ بَرْخِيلِي وَنَدِيكَهُ مَهَا جَرِي دَهَا سَوقَ اِيدِلَدِي .
قالِهِرْ كَي ١٣١٩ سَنَهَسِنَهَ كَي اَخْتَلَالِي دَخِي باَصِدِيرِدِي .

كَرِيدَهِ مَتَادِيَا ظَهُورِي وَافُولِيَدِن اَخْتَلَالَاتِكَ عَدَدِي اوْنِيشِدِرِ . طَرْفِينَدِن
اَتَالَافِ اِيدِيلَان نَفُوسِكَ عَدَدِي بَلَكَهُ جَزِيرَهِي يِكِيدِن اَسْكَان اَبَدِه جَلَكَ
مَقْدَارَهِ بَالَغِ اوْلَمِشِدِرِ . وَنَدِيكَلِيلِرِ ، بَوَاخْتَلَالَاتِ اَشَنَسِنَهَ كَرِيدِيلِرِه اَرَاضِي
اَكْدِيرِمَهِمَكَ كَبِي اَكْشَدِيدِ تَدَابِيرِ تَضَيِيقِهِ تَطْبِيقِ اِيدِيلِيلِرِ ، خَلاصَهِ بَيْكَهُ مَشَكَلَاتِ
اِيلِه و ١٦٠ سَنَهِ جَالِشِدِقَدِن ، چَارِبِشَدِن صَكَرَهُ كَرِيدَهِ مَالِكِ اَولِه بَيْلِيلِيلِرِ .

بَوَاذَوار بَقِيَاهِي تَعْقِيبِ اِيدِن سَنَهَلِرِدَهَا اِيسِه كَرِيدَهِ حَصُولِ تَرْقِيسَهِ جَالِشِهِرِقِ
وَسُعِيِ وَتَشِبِيلِرِنَهِ مَوْقِعِ اَوْلَهَرِقِ مَرْوِزِ مَالِكِهِ اَطَهِي حَقِيقَهُ اُورُوْپَا مَالِكَنِه
مَشَابِهِ بَرِحَالِ عَمَرَانِهِ چِيَقَارِدِيلِرِ . جَزِيرَهِ ١٢٠٤ - ١٦٦٤ تَارِيَخِهِ قَدَرِ يَعْنِي
دَرَت بَحْقِ عَصَرِ وَنَدِيكَ اَدَارَهِسِنَهَ قَالِشِدِرِ .

كَرِيدَهِ عَثَمَانِيَلِر طَرْفَنَدِن قَخِي اِيجُون وَنَدِيكَ جَمِهُورِيَيِي اِيلِه وَقَوْعِ بُولَان
حَمَارِبَاتِ ١٦٤٤ تَارِيَخِ مِيلَادِيَسِنَهَ باَشَلَارِ .



کرید او لخشدەر . عثمانیلرک کریدی قمع و تمحیرە عنم ایلزدەن مقدەمکی بعض حرکاتی احوال مسرووە دن عبارت اولوب بونلارە وندىك جمهورىتك حکومت عثمانیيە قارشى جىلى و خفى ايقاع ايلدىكى اطوار خصمانا يە برمقاپله ئادىيە مقصىدى ايلە اجرا ايدىلشى ايدى .

⑩

کرید محارباتنىڭ سبب ظهوري :

دولتلرک ، ملتلرک بىر بىرلىرى ايلە چار پىشمە لرى ايجون حقوق دول قواعدىنن بر Casus belli يعنى سبب حربىك وجودى لازىمەر . كىرچە عصر حاضرده اولدىيىنى كىي اعصار سابقەددە بىر يرك فتح واستيلاسى الزم عدد ايلدىكى وقت ، يكانە سائق دائماً بولزو مدەن عبارت اولىش ايسىدە ، انسانلرک هان ھىچ بىر زمان منحصراً سبب حقىقى يى اورتە يە سورەرک سلە السلام حربە كىرشىدلىرى كورىلماش ، دائماً بىر بىهانە بىرسىلەيە استناد و بولغا زىسى ايجاد ايدىسى بىرعا دەستقىره اولوب قالمىشدر .

تدقيقات و تبعات مخصوصە منزە نظر آ كریدىك مالىك عثمانیيە الحاق ايدىسى ، شوكت عثمانیيەنڭ اتام و تحكىمىي ايجون الزم كورىدىكىنندىن ضبط واستيلا تصورى اوته دېرى عثمانیلرک قىلىرنىدە يىر ايتىش ايدى . حتى حقىقى و جدى سفرە باشلامىزدىن اپىچە زمان اول حانىھ فاتحى يوسف پاشانك بىر سوزى . كرید حقىندەكى مقاصىد مقرزە عثمانیيەنڭ استىلالانه مدار اولور . (ھامىر) ، تارىخ مشهور نىدە يوسف پاشانك حىاتىن بىحث ايدىر كىن مشارالىھك دالماچىا مضاافتىنىن (ورانە) قصبهسى زىعىي على اغا اسراسىندە اىكىن ياورى ئاطام واقبال ورھىرى ئاستعداد وکال ايلە قطع مراتب اجلال ايلدىكىنى حكايىدەن صىكە ،

كىرید ٩٤٠ سنە ھېجى يەسندە بار باروس خيرالدين پاشا سكسان درت پاره سەفيئە يەيلەيە سواخلىنە و قوع بولان سفر نىدە كىریدە دىخى اوغرايەرق اسپرلۇقە قلعەسىنى تمحىرەپ ايتىش و بىرخىلى اسرا آمش ايدى . ٩٤٠ تارىخىندا دە ميلوپو طامو حصاريتنە چىقلەش و عثمانیلرک آوازە صولاتى اوكتىدە محافظلەر فرار ايتىش اولدىغىنەن حوالىدە بولنان يكىمى بىر كۆى يىغا ايدىلشى ايدى . ميلوپو طامو غز اسى صفرەك اون بىشىجى كونى واقع اولىش و اون يەسندەدە حانىھ قلعەسى يېشكەنه دەمير آتىشىدە . كىيلىرى كورن اھالى ھەپ قلعەيە طولەرق قېولرى قىامش اولدىقلەرنىدەن اوكون صو آلوب ايرتسى كون قلعە جىنكى تداركىنە تىشت اولىشىسىدە قلعەنڭ دەكز طرفىدە اولان استىكمامى و قره طرفىدەكى برج و بارولرک متاتى تداركات مستقلەيە اختىاج كوسىتەمكىدە اولدىيىنى بعض كار آزمودە اسىقى قپو دانلىرى بىيان ايلدىكار نىدەن محاربەدن صرف نظر اولىش و يالكىز كىيلىرى كىرەدە فالدىيى اوچ كون ئظرفىدە قلعە اطرافى اورلىشىدە .

دونىزى عثمانى حانىدەن رسمو طرفە كىيدەرک مەجاور كويىر يىغما ايدىلشى و اورادىن اىستېيە كېلىوب محافظلەرنىدەن فرار ايدەمامش اولانلىرى اسپر آتىشىدە . بعده ئاسقلارىيە و استىلۇ نامتىدە اىكى حصاردەن خىنى ضبط اولىھەرق ناحيەلەرنىدە بولنان كويىردىن سكسان قدرى يىغا ايتىشىدە . بو وجىھەلە بىر هفتە ئظرفىدە جزىرە سواحلنىڭ اقسام مەممەسى اورى يەرق وندىكايلىرک عثمانىلرە قارشى اولان حركات دەشىنامىلىرىنە مقابله كايفە اجرا ايدىلشىدە .

٩٧٨ سنە ھېجى يەسندە قېرىس جزىرەسىنەن قىخىدىن صىكە سىردار پرتو پاشا ايلە قپو دان عثمان پاشا زادوسە كلوپ اورادە بىمدەت آرام ايدىلشى دەشىن دەشىنامىلىرىنەن بىناءً كىریدە كېلىوب بعض سواحلى غارت

وطن قدیمی اولان و رانده انسانی امر ایتدیکی جامعک کرمهیدلری ایچون :
— (پوی) دنی ، یوقسه (انکروس^۱) دنی کتیرم ؟ دیه کندیسته
واقع سؤال واستیضاحه جواباً :

— جامع یاپسون ، کرمیدینی بالذات کتیره جکم . دیمش اولدینی یازمقده
وبونکله کرید سفرینک مضمونی قصد
واشارت ایلش بولندینی آکلاشلهقده در .
کرید محارباتنک تواریخنده
مسطور اولان سبب ظهورینه کانجه :

١٠٥٤ تاریخنده در السعاده

اغاسی بولنان سنبل اغانک بعض کونا
اطوار و حرکانی سلطان ابراهیمک
حدتی موجب اولدیندن کندیستنک
تصره نفی و بعادینی اراده ایلدی .
دوچار غصب پادشاهی اولان سنبل اغا

ابراهیم اول بن احمد اول
ولادق ١٠٢١ جلوسی ١٠٤٩ خلی ووفانی ١٠٥٤
کرید قبحه بو بادشاه زماننده باشانمش وحاجه
ورسم قلعه‌لری قبح ایدلشدیر .

ایدی . حال بوکه آلای کمیری کیتمش اولدیندن مجدد آنشا ایدلله رک قرده کزدن
هنوژکلش اولان ابراهیم ریسک ایکن قات ابارلی قالیونه اغانک بش مصخر خزینه‌سی
ایله جواری و غلامی ، قرق رأس عرب آتی ، سار جمله اموال واشیاسی و بش
یوز نفری مجاوز مسلح توابعی بوکمی به ارکاب ایدلداری . مکه مکرمه قاضیلغه تعیین
اولنمش بروسوی محمد افندی^۲) توابعی ایله و بر جوق حجاج مسلمین ده

^۱ بالآخره «اسیری» لقی ایله تلخص ایتش و مقام مشيخته کمشدرا .

کرید
عین سفینه‌یه راک اولدیلر . بو صورته یوجلیلرک عددی بیک اوچیوزه بالغ
اولمش ایدی . سفینه‌یکی یاپلش اولدیندن لوازم مهماتی تمام دکل ایدی .
یالکز درت طوبی وار ایدی . حرکت تجییل اولدیندن بو نقصان مهمات
ابله یوله چیقمعه مجبور قالدیلر . حالبوکه او وقت بحر سفیده بر جوق قورصان
کمیری کزمهک و کندی ملتلرندن بشقه ملته منسوب سفانه راست کلندکه
— کو جلری یته جک کی ایسه — هان او زرینه واروب ضبط و غصب ایمک
عادی رواجده ایدی .

مالطه قورصانلری سنبل اغانک راک اولدینی سفینه‌نک حرکته
وایچنده کی امهال واشیايه مطلع اولدقلرندن الق پاره چکدیرمه ایله کذر کاهنده
بولنان اطهره کلوب و رو دینه منتظر اولدیلر . سنبل اغانک کمیی موافق
روزکار ایله ردوسه مو اصلت ایتدیکی صرهده ، قورصان کمیرینک یولده
مترصد بولندقلری شایع اولمش ایدی . ردوس اهالیسی اوراده بر قاج کون
توقف ایدلسی ایچون بر جوق رجالرده بولندیلرسه ده سنبل اغا مو سمک
کچه جکی بیانیله کیتمکده اصرار ایدی . قپودانک نقصان مهماتندن بختنه
برمدت ردوسده قالمق ایچون وقوع بولان التماسی دخی اغا تزدنه مظہر قبول
اوله مدیندن حرکت ایدلداری .

كورصان کمیرینه کرید آچیقلرنده تصادف اولندی . در حال حریه
طوطوشلداری . طوب آتشی بر کون بر کیجه دوام ایتدی . دشمن کولله‌لری
سفینه‌نک دیرک و دومنی قرمشدی .

افراد مسلیندن بر جوغی شهیداولمش ، یالکز بر قاج کشی قالمش ایدی .
سبنل اغا ایله ابراهیم ریسده قتل و اتلاف ایدلینلر میاننده ایدی .



ایشته سنبل اغانک را کب اولدینی سفینه‌یه واقع اولان بو تعرض در سعادتده بیوک هیجان و افعالی موجب اولمش و قورصانلرک کرید صولوند بارینه‌رق سفینه‌یه انتظار ایتلری و آنی ضبط ایتدکن صکره دخنی کریده کتوروب جاریه‌لره حقارات شنیعه‌ده بولنمش اولمی، بالخاصه اوزمان کریده حاکمی اولان وندیک جمهوری علیه‌ند غصب وحدنی دعوت ایش ایدی.

علی الخصوص وندیک بالیوسندن
ماجر ایدا رایضاحات طلب ایدلکده:

— لیمان‌من دوست اولان
بتوں دولتلرک کیلرینه آچیق اوlobe
مسافرة کلانلره رعایت اولنور.

صورتنه جواب آلمیسی افعال
وغلیانی درجه نهایه‌سنده قدر تزید ایتمش
اولدیغندن، وندیک جمهوریت‌ک

ادعا‌سندين خالی قالمدینی دوستلوق مناسباتی ایله قابل تأییف اولمیان شو معامله‌یه کریده ضبط و تسخیری ایله مقاوله ایدلیسنه قرار ویرلشدتر.

ایلدیکی و چوچغی ایله برابر بو جاریه‌نکده سنبل آغا میتنه کتوولدیکی بیان ایدلکده‌در. اکر بو محکوم السنب چوچق بر حیات قالو بده قورصانلرک انده اویله بر تربیه کورمش ایسه روایت واقمه بوندن غلط اوله بیلور.

مع مافیه اوروباده شهزاده تلق ایدیلان ایلک و یکانه آدم بو اولدینی کبی، ذاتاً تواریخ عثمانی‌دهده حقیقته مغایرتی پک قطعی بولنديگی ایچون روایت دور و دراز مدقیقه، اعمال فکره دکن.



محمد رابع بن احمد اول

ولادتی ۱۰۵۱ جلوسی ۱۰۵۱ خلیعی ۱۰۹۹
قندنه‌نک و جزیره‌نک قنی بیوادشاهک دوریه
صادف‌در.

مالطیزلر کمینک اطرافی قوشاده رق ایچنه [سولطاط] دوکوب اوج ساعت قدرده داخلاً غر تلاقه جنک ایدلکدن صکره سفینه‌یی ضبط و اشغال ویدکه آله‌رق کریده جزیره‌سنک، بر روایته قندیه، دیکر روایته حانیه قلعه‌سننه کتوردیلر.

اغتسام ایتدکاری مالدن قلعه محافظه و اسراسنه بر مقدار ویردیلر. ۱) صالتق ایچون طیشاری چیقاردقلىرى قزلره قارشو حفارت فاحشه ارتكاب ایدلدى.

قورصانلر کمی بی آلب مالطه‌یه عودت ایدرکن مسینا آچقلرنده کمی
بانمش، ایچنده کی اموالک غاصب‌لرده فائده‌سی اولماشدر. ۲)

۱) غنیتلردن کرید حاکمه پیشکش ویروب جلدین سنبل اغانک آتلرندن قندیه بکنه کوندرمک طشره چیقاروب کوندرکن اول جزیره راهبرلردن بر قاج واقف حکمت واهل بصیرت رهبان:

— جزیره‌منه ترک آتنک ایاغی باصدیگی ایوعلامت دکادر. سابقاً ردوسدہ،
وسائر جزیره‌لرده مثلی سبق ایتشدر، دیوان ایدلیلر. ۳) [نیما جلد ۴]

۲) بعض اجنبی تاریخ‌لرند بوضبط اولنان سفینه‌ایچنده سلطان ابراهیم ک شهزاده‌لردن بری‌ده بولنوب استردادی ایچون بیوک بر فدیه ویریله جکی امیدیله قورصانلر طرفندن با کمال عن و اعتبار محافظه‌سننه اعتنا و بر مدت انتظار اولمیش ایسه‌ده در سعادتده خبر ظهور ایتمش و بو شهزاده دنیلان چوچفاک مناسته کیره‌رک Padre ottomano (پادره اوتومانو) نامی ایله راهب اولمی اولدینی روایت ایدلیلیور.

حال بوكه وقعه‌نک حین کذرانده سلطان ابراهیم اکبر شهزاده‌سی سلطان محمد رابع اوlobe اوده درت یاشنده ایدی. او وقت سلاله عثمانی‌دن ایسه بالکن سلطان ابراهیم موجود ایدی. بناءً علیه روایت واقعه‌نک بو اعتبار ایله طوغری اولدینی بدیهی‌ایندندر.

یا لکن‌ها مرده، سنبل آغا به این غصب پادشاهینک ایضاً حصره‌سنده، پاک یوکسک بھا ایله آله‌رق آغانک داڑه‌سنده باکر اولمک اوزرده ویردیکی برجاریه‌نک بر مدت صکره دنیا به برارک چوچق کتیره‌مش اولمی بر چوق منافسات و مناقشات استلزم

بھر سفیددھ بونواع احوالن و بلکه دھا بیوکارندن آزاده‌سی قالنه‌میه جنی و چونکه بودفعه کی حرکتی ایله د تأیید ایمکنکه اولدینی او زره و ندیک جمهوریتی دولت عثمانیه نک رقی اولوب یا دیکر لری تشویق و حمایه و با بالذات کنده‌سی تصدی صورتی ایله هر بار از عاج و اشغالدن کیرو طور میه جنی دوشونلش و بناءً علیه آرا اول باول کریدک الله کپیرلسی جهتده طوبالانمشدر . نتیجه قرار حضور پادشاهی به لدی العرض ، تدارکات سفریه یه باشلانلسی اراده ایدلش ، فقط برای حرب کرید سفر ایدیله جکنک محنتی طولسی الزام او لخشددر . تدارکات سفریه نک اقدمی دونما نو اقصدنک اکمالی تشکیل ایدیکنندن ایچ خزینه‌دن اوج بیک کیسه چیقوپ قرمدکز ایله اذمید طرفاندن کراسته تدارک ایچون معتمد آدملاز کوندر لدی . آطمہ‌دن ده اوسته مرانغوزلر کتیر دلشید . پی درپی کراسته کلکدھ و ترسانه نک هر کونزندھ قوریلان قدر غه لر کیجھلی کوندوزلى چالیشلیق سایسندھ هفت‌ده بر اولق او زره اکمال و دکزه ایندیر لمسکدھ ایدی .

کرید سفری مراقی سلطان ابراهیم پیک زیاده اشغال ایدیکنندن ، حیات حکومتی آلوڈه لوٹ سفاهت اولان مشار ایله بومسئله ده بیوک بر جد و همت کوسترمکدھ ، هر کون بالذات ترسانه یه کلهرک احتمالاتی نظر تفیشیدن کپیر مکدھ ایدی . دینله بیلورکه سلطان ابراهیم کرید سفریه عطف ایدیکی اهمیت واو نسبتده ابرا زایلیدیکی غیرت تفصیرات متوا بیسنک کافسی او نو تدیره جق در جده ایدی . حتی کرید محابه سننک کیزلى طولسی و ظاهره مالطیزی لر قارشی سفر ایدیله جکنک اشاعه ایدلسی تدیری دخی سلطان مشار ایله استناد اولنورکه بیانی دکرلی بر فکر سیاستدر .

کرید سفری کی استناد ایدیکی اسبابده کی معقولیت و مشروعیت محتاج تفصیل واپساح او لمیه جق ماهیتده در .

اولاً وندیک جمهوریتی دولت عثمانیه دشمنلری ایله بلا موجب وبالذفات عقد اتفاق ایلش و عثمانی قوت و حیثیتنه خلل ایراث ایدیه جك احوال و معاملاتی ترویج و تشویق دن هیچ بر زمان خالی قالمامشدر .

وندیک جمهوریتی قوئه بھریه عثمانیه نک آق دکزدھ حکمران و صاحقران اولوب قلمه‌سی اندیشه سندن قور تو له مدیغندن عثمانیلرله قارشی هیچ بروقت ابراز صمیمت ایده مامش ، خیانت و اهانته کلنجه الندн کلانی کیرو بر اقامشدر . مالطه لی قور صانلرک کرید صولرنده عثمانی سفینه سنه انتظار ایله لری و صکر دده مال غنائمه کرید لیمانه کله رک مظہر حسن قبول اولمکه دخی دولت عثمانیه قارشی ارتکاب ایدیلان بوفضاحتک وندیکلیلر جه موجب منویت اولدینی ف اثباته مدار دلائلندر .

شوحادنیه قارشی ارکان واعیان دولت ایله عقد اولنان مجلس مذاکره و مشاوره ده حرکتک فاعللری مالطیزی لر ایس‌ده بونلرک تأدیب و تنکیللری قولای برایش اولدینی ۱) ، فقط کرید بشـقه بر دولتك الندھ بولندقجه آندن اول ده فانچـک قرداشی اولق ادعاسندھ بولنـان بر روم چـوجـغـی او روپـایـه کیـقـش ، پـایـا (اوـچـخـی قـالـیـقـکـس) طـرفـدـن وـافـیـزـ اـیدـیـلـهـ رـکـ « قـالـیـقـتوـسـ اوـتـوـمـانـوـ » Calictus ottomanus اـسـحـیـ اـیـلهـ توـسـیـمـ اـیدـلـشـ وـ اوـچـخـیـ فـرـدـرـیـقـ نـزـدـنـهـ منـشـاـ کاذی اعتباری ایله فرق العاده مظہر رطابت و اکرام اولش ایدی .

۱) نـسـهـ کـیـمـ کـرـیدـ سـفـرـیـ هـنـوـزـ مـباـشـتـ اـیدـلـهـ دـنـ بـالـتـصادـفـ مـالـطـیـزـلـرـ دـنـ اـنـتـقـامـ آـلـقـ مـیـسـ اـولـدـیـ . کـرـیدـ سـفـرـیـهـ اـشـتـرـاـکـ اـیدـهـ جـکـ اـمـرـایـ بـھـرـیـهـ درـسـعـادـهـ کـلـوبـ سـرـدارـهـ مـلاـقـ اـولـقـ اـمـرـیـ آـلـشـلـرـ اـیدـیـ . آـنـلـدـنـ محـیـ پـاشـاوـگـلـارـیـ رـوـسـنـ جـیـقـوـبـ درـسـعـادـهـ کـلـوـرـکـنـ (اـسـکـرـیـ) آـطمـهـ مـیـانـشـهـ اوـنـ بـنـدـوـمـهـ طـوـپـ چـکـرـ مـالـطـهـ کـیـدـتـهـ رـاـسـتـ کـلـشـلـوـبـ وـبـیـ بـھـاـبـاـ صـوـلـقـلـهـ بـیـخـنـدـهـ کـیـلـرـیـ مـغـلـوبـ وـدرـزـ تـجـیـبـ وـکـمـلـنـیـ تـسـخـیرـ اـیدـهـ رـکـ جـاـلـسـیـ اـسـتـانـبـولـهـ کـتـیرـ مـشـلـدـرـ .

کرید کرید
دونمانک اکمال نواقصی ایله برابر انطاولی و روم ایلی عساکرینک
حاضر لانه‌سی ایچون هر طرفه اوامر کوندرلش ایدی ، بغداد والیکندن
معزول کوچک حسن پاشا ، روم ایلی
طرفنده کی عساکری طوبلاپوب ایلک
بهارده سلانیکه کلک اوزره اعنام
اولندی . انطاولی طرفنده ده قسطمونی ،
انقره ، صاروخان ، حمید ، تکه ، آیدین
سنجاغلرینه ، قرمان ایالتنده قیر شهری ،
نیکده ، اقسرای بکلرینه ، سیواس ایالتنده
چوروم ، آمسیه ، بوزهیوک لوالرینه ساقز
اطسی قارشیسینده چشنه لیمانه تجمع ایتلری
لزومی بیان ایدلدی . بونلر ، موقتاً سردارلغه
تعیین اولنان میر آخر سایق وبالفعل آمسیه بکی احمد پاشا معیننده
طوبلانه‌جقلر ، قره‌مان والیسی طوراق پاشا دخی تجمع ایدن عسکری
سفانه اسکاب ایلیه‌جک ایدی .



⑥

فتحه طوغری :

بیک الی بش سنہ هجریه‌سی اول بهاری قریب حلول ایکن ، باشلانمش
اولان تدارکات حربی‌ده اکمال ایدلک اوزره بولنیور ایدی . روم ایلی
و آنطاولی عسکرینی آملق اوزره سلانیکه طقسان و چشمہ‌یه آلمش

پاره‌قالیون ، شیقه و قره‌مرسل کوندرلرک بونلر اون بش بیک قسطارباروت ،
الی بیک دمیر کولله ، الی قطعه بیوک طوب ، بر چوق قازمه ، کورک
و سائر آلات حربیه تحمل اولندقدن بشقه الی بی متجاوز تجار کمیسی کیرا
ایله طوتیله‌رق ارزاق و مهمات یوکلدلش و دونماندن اول یوله چیقا‌ارلش
ایدی .

قوانی متحشده‌نک قومانداسی حرم همایوندن چیقمه قپودان دریا سلحدار
یوسف پاشایه توجیه و قائم مقام صدارت بوسنوی قوجه مصطفی پاشا کندیسنه
ترفیق اولندی . بغداددن کاوب زاغه‌جی باشیلقدن یکچه‌ری کتحشادسی اولان
مراد اغا یکچه‌ری اغاسی یرینه تعیین ایدلی . صمصنجی باشی ابراهیم اغا ،
خصوصی علی اغا و سائر چورباچیلرله بتون اتباعی آنک معینته ویرلدی .

امسای بحریه ، وقوع بولان دعوت اوزرینه هر طوفدن پایخته کله‌رک
قپودان پاشایه ملاقی اولدیلر . وسفره حاضر اولق ایچون لازم کان تعلیماتی
اخذ و تلقی ایلدیلر . ایلک بهار خلوانده ، سردار اکرم ترسانه‌ده (جز ائر
قلی) تسمیه اولنان دائرة‌ده بحریه عسکرینک یو قلمه‌سی اجرا ایدوب کندیلرینی
معونه و قدرغله‌لره توزیع ایدی .

سفره مأمور اولان امسای بحریه‌ایله اوچاق اغالرینه ، چورباچیلره ترغیب
و تشویق ایچون خلعتلر کیدیرلشیدی . اجرا اوانسان بیوک و مطنطن شهر
آیندلرک شعشعه‌سی آرمینده دوننمای عثمانی بیک الی بش سنہ‌سی ربیع الاولانک
در دنجی کونی مرسای در سعادتی ترك ایده‌رک صور تامالطه اوزرینه متوجه‌ها
بحر سفیده حرکت ایدی .

سردار اکرم حرکتتدن مقدم یالی کوشکنده حضور پادشاهیه داخل

ظهور ایدن شدید بر فور طنه بتون سفائی طازمه طاغین ایلدىکنندن ، مدیالی بکی ولی بک بونلری موره نک جنو بنده کائن سیقلا بوغازینک غرب طرفنده (ترمش) ه سوق ایتمکه مأموراً تحریاته چیقارلدي . اوچ کون طرفنده موقع مذکوره واصل اولان سفائیک عددی قرق طقوزه بالغ اولمیش ایدی . روم ایلی عساکری قوماندانلئنه تعیین ایلدىش اولان حسن پاشا دخی ربیع الاولک یکرمی در دندنه حرکته قزلحصاری کچوب ربیع الآخر ابتدائنده طقسنان سکنر پاره سفینه ایله ترمشه موصلت و دونگای هایونه اتحاق ایلدى . حالاسفرک مالطه یه قارشی ترتیب ایلدیکی ظن اولنیور ، کیمسه هدف حرکتک کریده متوجه اولدیغندن خبردار بولنیور ایدی .

وندیک جمهوریتی بوخبر اوزرینه پاچوق عسکر جمع و تحشید وسفائی موجود سفی تحییز کی تدارکات جدیه یه توسل ایتمکه برابر بتون اوروپا دولتلرینی ، اوروپانک سوری متابه سنه اولان جزیره نک قورتاشرلی خصوصی نده معاونته دعوت ایلدى . و بو دعوتنامه سنه دولت عثمانیه نک جزیره یه بلا سبب هجوم ایتمکه اولدیغی ده بیلدیردی . سبب حقیق حرب کریدک بایی حال ایدی ^۱ تسخیر عثمانیانه کچیرلی مقصودی اولسه بیله مخاصمه واقعه نک اسباب کافیه دن هاری اولدیغی ادعایی بالطبع غیر وارد وغیر مقبول ادره . وندیک جمهوریتک بود عوتنامه سفی برویقۀ تاریخیه عد و اتخاذ ایلیان بعض مؤرخین غریبه ، او فقره یه استناداً محا به نک بلا سبب وقوع بولش اولدیغی ادعا ایلکده درلر . حال بوكه وندیک ایله دولت عثمانیه آره سنه بر حرب وقوع احتماله اک زیاده قائل اولان ینه وندیک جمهوریتی ایدی . یولسز و مناسبتسر حركاتیله عاقبت مخاصمه یه کیرشیله حکنی بیلیور ، آنک ایچجون اتخاذ تدبیر و تدارکدن هیچ ده خالی قالیوردی . اوروپا دولتلردن هر بری بر غاٹه ایله مشغول اولدیغندن دعوت واقعه یه اجابت ایده میوب يالکز فرانسه دولتی ، - دولت عثمانیه ایله اولان مناسباتی اتخاذ ایتمک ایستادیکنندن - غایت خفی صورتده بوزیلک اکو [۱] « Ecus » اعانه ویردیکی کی پاپا ، طوسقانه و مالطه حکومتلری طرفندن ده یکرمی قطعه قدرغه کوندرلکاه اکتفا ایلدى .

(۱) اوروپا حکومتلریشک بعضیلرند و قتیله مستعمل بر سکه اولوب فرانساده تداول ایده نک قیمتی تقریباً یبدی بحق غروش ایدی .

کرید ارکان ساره حکومت حاضر بولنديني حالده اوامر لازمه یی تقی ایلدى و خلعت نهیه قوماندانی اکساسیله ، تعریف اولنان محله آچملق اوزره کندیسنه قپالی بردہ مکتوب تودیع اولنی . (۱)

دونما ساقزه موصلتنه ردوس بک ابراهیم بک ، روم ایلی عساکری ، قزلحصاره جمع و تحشید ایتمک امریله سکنر قطعه قدرغه یه بالارکاب او طرفه عزیخت ایلدى . اناطولی عساکری ده چشمهدن قرق پاره سفینه یه بندیر بله رک ساقزه کچیرلدي . اناطولی امیرمیرانی احمد پاشا ایله سیواس ، قره مان و اناطولی الای بکلری نزد سردار اکرمہ کلوب مشار اليه ملاقی اولنیلر . ساقزده سکنر کون آرام واستراحت اولنده قلن صکره یوله چیقلش ایسنه ده

(۱) دونگای عثمانینک حرکتندن صکره وندیک جمهوریتک درسعادت باليوسی (سفیری) جلب اولنهرق سنبل آغا و قعه سنه وندیک حکومتنک دوستاق شانه پاراشیان اوضاع و حرکاتی کندیسنه معرض تکدیرده بزر بزر ایراد اولنده قلن صکره برمتعاد یدی قله یه کوندرلرک حبس و توقیف ایلدىش ایدی . اوزمان تعقیب و اتباع ایدیان اصول وعاداته کوره بو کیفیت قطع مناسبت و اعلان حرب و خصوصت دیمک ایدی .

وندیک جمهوریتی اوته دنبری دولت عثمانیه نک ، بحر آدہ شوک و سلطوتک سر مرتبه . بزینه ارتقا ایده بکی قورقوسیله دامن اندیشه ده اولدیغی و سنبل آغا حاده سنه مالطیزله اجرا ایلدیکی معاشات معاونتکارانه سفاک ده مقابله سز قالمیه جفنه احتمال ویردیکی ایچون بالیوسک درسعادت توجه توقيق ماجرا سندن خبردار اولدیغی حالدم بیله هر احتماله قارشی تدارکلی بولنفق لرومبه قائل اولش ایدی . حتی ترمشدن آواریه متوجهآ حركت ایدن دونگای عثمانی اجزاسندن مخالفت هوا ایله چوچه آطه سنه دوشن کمیلرک بالتصادف ضبط ایتدکلری وندیک سفینه سی دخی - کمهمات جز بیه ایله مالی ایدی - جمهورک اتخاذ ایلدیکی تدا بیر حربیه آثارندندر .

وندیک جمهوریتی عثمانیلرک کریده کله رک حانیه یی محاصره ایتدکلری اک اوندیکی زمان بالیوسک استانبوله موقوف بولنده یغندن حالا خبردار دکل ایدی . معماجهه ذاتاً منتظر بولنديغی بمحاصمه خبرنی آملقه بالیوسک موقوف اولسی لازم کله جکنه حکم ایتش و بو حکمنده دخی بالطبع اصابت ایلشدر .

بوارالق قورون سکانندن
قرمبئاق بک شویله بزدور
پاپق اوزره قرقسیله دکزه
آچیلوب تصادف ایلدیکی
برکرید فرقتسی ضبط
و تسخیر و طائفه سی ایله برابر
حضور سرداره کمیرمش
ومظهر مکافات اولمشدی ۰

ربع الآخرك اوچنجی
کونی دونما (آوارین) ۱)
لیمانه متوجهاً ترمشدن

فضل احمد پاشانک تربه سی ۲)
اجیقلرنده سرت پر فورطنده طوتلديغندن کمیلرک برجونی لیمانه کیدیسه ده
روزکار ئوشتنه بناء شیقه و بورتونلرک بر قسمی مانیابونه طوغزی ایلدیلرلر.
۱) (ناوارین) قصبه واسکنه سنک نامدیکری اولوب کریدک فخی ایجون دوئامانك
بولیمانه اجتماع دن تقرباً ایکی عصرسکره (۱۱:۳) روم عصیانی هنکامنده ينه اورایه
طوبلاشم اولان عثمانی دونناسنی روسيه، فرانسه، انگلستان دول متفقة سنک دونمالاری
ياقش، سور ائشدەر. قصبه موره نىڭ جنۇبىيە سىنە واقعدر.

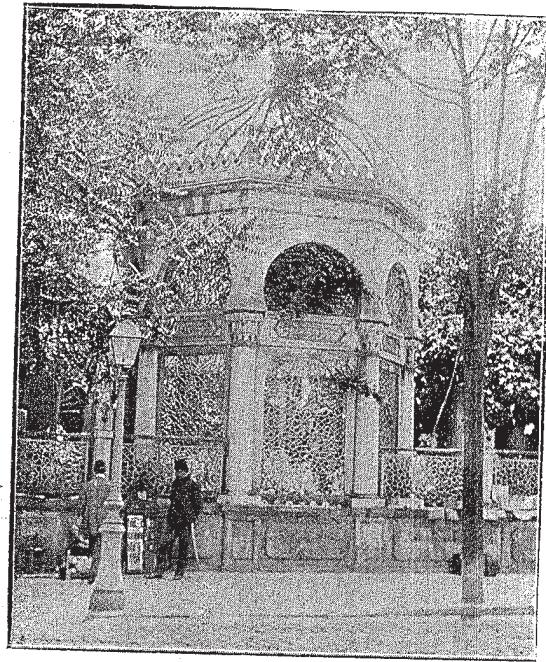
۲) دیوان يولنده معارف نظارتىك قارشوسىنده خنودە خاڭ فنا اولان بولىندىھىت وزيرەنک تربه سى
مع التائسىف امثال عديدة مەى كې پاڭ متزوك و خراب پر خالدەدر. بۈگۈن كرید دىه تتر دېينوب طوپرگەن
بزه بول اطهىي قزاندیران ذاتى دوشۇنىور، آنڭ خاطەرسى اعزاز اشلىمور، صرقىنى، اوكتىن پىرىكىن
نظرەنلە اولسىون بر دفعە زېرات ايمپورز. بللە اسـ تـاـبـاـلـاـلـىـرـدـنـ پـاـكـ چـوـغـىـ مـقـبـرـىـنـ يـيـهـ بـيـتـرـدـوـرـلـرـ.
عثمانلىغلەك تىمالى شوكت باقىلەنچەنلىش زجال منسىيەنەزك، باخصوصىزى مقادىرىنى بىعضورايدىن كرید
مىسىلەستە لايىوت پر خاطرە ايلە مەربوط بولىه مەفترم پر وزيرەن تربه سىنە قارشى كوسـتـرـىـلـانـ لاـقـىـدـىـ
هم اهالى، هەمدە حکومت ايجون طوغزىسى جىداً بادى تأسىف و تلهقىدى.

دونماىن آرى دوشن سفان قپودانلىرى ، بو افتراقدن مضطرب اىكىن
وندىكىن كريده كىتمەكىدە اولان مهمات يوكلى بىرسىفييە تصادف و بونى
درحال ضبط ايلدىلر. طقوزكۈن سىكىرە آوارىنە عودتە موفق اولىدىلر.
مقدمما جزايىر ، تونس و طرابلس غرب اوچاقلرىنە باروت بەھاسى اولەرق
اون اىكى بىك التون تدارك ايملىرى وايلك بەاردە عسـكـرـىـ وـ كـىـلـرـىـ اـيـلـهـ
كـلـوـبـ دـوـنـمـاـيـهـ مـلـحـقـ اـولـمـلـىـ فـرـمـانـ اوـلـخـىـ اـيـدـىـ.ـ تـونـسـ وـ طـرـابـلـسـ مـيـرـمـيـانـىـ
عبدالرحمن پاشا سكز قطعە قاليون ايله آوارىنە دونماى اى عثمانى بە التحاق
ايلدى .

•①①•

كريده !!

ربع الآخرك يكىمى بشنە قدر آوارىن (ناوارين) لیماننە تدارکات مقتضىيە
اجرا قىندىقدن سىكە حرکت امرى ويرلىدى. هر كىس مالطەيە كىتمەك ايجون
انكىنە آچىلەنە جىنى زعمنىدە ايدى. صوڭ ساعىتىدە امرا و قپودانلىر نىزد
سردارە دعوت اوچەرق مشهور قىالي مكتوب آچىدى و مضمۇنى علنًا قرائت
ايدىلەرلە كريده عنم سفر ايدىلە جىكى آكلاشىلدى . بو سر خفى بە واقف
اولان امرا كەڭ شوق و شادى ايله كريده طوغرى يول ويردىلر. يوز
بىكى مجاوز عثمانلىنىك آغىزىن (كريده، كريده) صدارى چىقيوردى .
سانكە طبىعت دخى بوغازىلەرلە قلىبلەندە كى عنم و متاتى تأييد ايتىك اىستىر
ايمش كې غايت موافق بر روزكار اسەتكەدە ايدى . بر صورتىدە كە هېچ بىر كى
محافظە ايتىدىكى موقعىندن آيرلىمور ، دونما ، دكزك يوزىنە اينىش و واسع
بىر ساھە اوزىزىنە سەرىمىش آق بلو طبلە كې مجتمعاً و منتظمماً قطع مىساۋە



کرید

اولندرق او متین قلعه درت ساعته يد تسخیره بکیرلاری و دونمانک
حال و موقعي تحت تأمينه آتلدی .

TDV ISAM
Kütüphane Arşivi
No ZE.1084



حانیه نک محاصره سی و ضبطی

حانیه نک محاصره سنه مأمور اولان حسن پاشا ، قره مراد اغا ايله
معييلری قره طرفدن موقع مناسبه يی طوّمّق او زره ساحله چيققدقلرینك
ايرتسی کونی ده يوللرینه دوام ايله . (قلادیسو) چایی کنارنده افراد او و هاره
يايله رق بر جوّق اشیا اغتنام ايدیلر ويرلیلردن بر قاج کشی طوّهرق حضور
سرداره کتیردیلر . « مقصود هیچ کیمسه بیه ضرر ایزاث ایتمکسزین قلعه نک
ضبطی اولدینی ، يرلیلرک هیچ بر صورتله تجاوز کورمیه جکی » بیانی ايله سردار
اسیرلوی مطیعاً اعاده ايلدیکنندن بو کیفیت بین الاهالی حسن تائیری موجب
اولندرق محاصره دوام ایتدیکی مدتبه کریدیلرک امنیت ايله عسکر نزدینه
کلوب کیمه لرینه و ما کولات و مشروبات تدارکی صورتیله معاونت ایتمدیلریه
وسیله اولدی .

ایاطودوری اطه سنه کی قلعه لر ضبط اولنوب دونمانک امنیتی تأمين
قلائدن صکره ربیع الآخر ک صوکنجی پازار کونی سردار اکرم قره بیه
چیقوب قلعه قارشیسنه ترتیب ایدیلان سایبانه اخذ موقع ایتدیکی کی
جوارینه ده دیگرامس ایچون خادرلر قورلدی . ارد و طوپخانه مقابلنده اخذ موضع
ایلش و هان محاصره بیه باشلانمش ایدی . مملکتنه حاکم اولان (قسطنطین
کلیسا سی) تپه سنه متسلی ترتیب اولندی . بو پهده روم ایلی بکلر بکی حسن پاشا

۶۷

۶۶

ایلیور ایدی . حرکتک در دنچی کونی کرید ساحله قلچ برونی طولا .
شیله رق حانیه قلعه سی قربنده و کرید ايله طودوری اطه سنه
دمیر آتلدی . در حال روم ایلی بکلر بکی کوچک حسن پاشا ایالتی
عسکری ايله و یکچوری کتخدا سی مراد اغا و صمصولجی باشی ابراهیم اغا
یکچوریلر واسطه سیله قره بیه مهام لازمه چیقاردیلر . بونلر حانیه
قلعه سنه محاصره سنه مأمور اولدقلندن اقشام
اوستی حرکتله پلاطانیه جایی کنارینه مواصلت
ایلیلر .

ایاطودوری اطه سنه ایکی مستحکم قلعه
و قلعه لرده مقدار کافی محافظ بولبیور ایدی .
دونمانک سلامتی ایچون سردار اکرم بوقلعه لرک
فتحی الزم عد ایده رک عینی کونده آمانسیه میرلواسی
احمد پاشا ، تر حاله بکی احمد بلک ، سردن کچدی
اغلاری . تونس و طرابلس غرب عسکر ندن
و یکچوریلردن مقدار کافی اطه بیه چیقاره رق
ایرتسی کون محاصره بیه باشلاندی . محافظه
قواله لی محمد علی پامازاده



ابراهیم پاشا

یونان فترتنه ظهور ایدن اختلالی
تسکینه مأمور اولش و وظیفه
تاذیجی بحق ایضاً ایتشد .
کریده خدمتی بیوکدر

یوقاریکی قلعه دن قاچه رق اشاغیکی قلعه بیه طوپلانشلر ایدی . قره بیه
طوب ده چیقا نامش و آتشه باشلانمش اولدیقندن محصوصه لر در حال
تسليم اشارتی ويردیلر . فقط عساکر عثمانیه قلعه بیه یاقلا شنجه وندیکلیلر اولدن
مستحضر بر لغه آتش . ويرمک صوزتیله ایچه تلفاتی موجب اولدیلر .
یونک او زرینه شدت و دهشتله دیوارلر او زرینه هپ بردن هجوم و صوت

کرید هجوم ایتش فقط دو قه کین بکی علی بک ایله سردن چکدی عسکرندن اوچ یوز قدر نفر طرفندن مقابله کوده رک مهزم و پریشان بر حاله کیر ویه پوسکور تلمش ایدی.

محاصره نک بشنجی کونی ، قره مراد اغانک نظارت و اقدامی آلتنده ایله یلکده اولان متیسلری تریه مأمور عثمانیلر اوزرینه قلعه دن چیقان قرق قدر فدای هجوم ایده رک معتمد قره چاوش ایله اوچ درت کشی بی شهید ایلدیلر . ایرتسی کون یوز قدر وندیکلی عین صورتله هجومی تکرار ایتدیلر . سهده بودفعه مراد اغا ایله معیننده کی کزیده بهادرلر ، دشمنک حالنی مترصد بولندیغندن ، تام صرمه سنده مقابله ایده رک فدایلر کی قسم کلیسی تلف ایلدیلر . یوندن صکره وندیکلیلر بر دها قلعه دن طیشاری چیقمق جرأتی کوستره - مدلیلر . محاصره نک آلتنجی کونی طرابلس و مصربن خیلی عسکر و مهمات حربیه یتیشوب مصر عسکری سوده لیمانی بوغازنده پو صوده قره غول مکلمکه تعین اولندی . حانیه نک حصر تضییقی قدیه ده مقیم وندیکلی کرید والیسی خبر آلیر آماز در حال کتخداسنی بش یوز نفر ایله سوده لیمانه کونرددی . بو قوت اورادن ده درت یوز کشی آله رق صحیح کاذب وقتنه قلعه یه کیرمک ایستدیلرسه ده قره غولده بولنان بش یوز قرق عثمانی عسکری طرفندن قارشیلانه رق بر ساعت قدر جنک ایلدکدن صکره هیچ بری قلعه یه کیرمک موفق اوله میرق طاغلره فراد ایله پریشان اولدیلر .

محاصره هر کون متزايد بر تضییق ایله اجرا ایدیلیور ، طرفیندن دخی اقدامات فدا کارانه مشهود اولیور دی . وندیکلیلر ک عساکر عثمانی بی بر هوا ایمک ایچون طرف لخملر حفر ایمکده اولدقلیرینک فرقه . واریله رق

کرید صاغ وصول قول آلای بکلری و آلاجه حصار ، آلوئیه ، ایلیسان سنجاق بکلری ایله اداره سی آلتنده یکچه ری عسکری و بدی طوب بولنان یکچه ری کتخداسی مزاد اغا جتمع بولیور لردی . صاغ طرفده تر حاله کوستندیل و اسکندریه بکلری ایله خاصکی علی اغا و بعض یکچه ری افرادی درت طوب ایله ، صول طرفده ساحله یقین یانیه ، اسکوب ، سلانیک ، اوخری . و ولچترین بکلری و نفراتی ایله صتصونجی باشی ابراهیم متیسلری کیروب آلتی طوب تعییه ایتدیلر . سوده لیمانی طرفندن قلعه ده امداد کله سی محلوظ اولدیغندن او طرفی سد و محافظه دو قه کین میرلواسی . سردن چکدی اغالری ، تونس دلاورلری مأمور اولدی .

جماذولی نک در دنچی و حزیرانک اون یدنچی صالح کونی قلعه دوکانکه باشلاندی . سردار اکرم متیسلری طولا شهرق اجرای تشويقات واعطای تعیینات ایلیور ایدی . فقط بالتجربه متیسلرک موقعیتی مناسبتیز اولدیغی اکلاشلیدیغندن محاصره نک اوچنجی کونی بوبابده تبدیلات اجرا ایدیلر رک احمد پاشا قومندانسته کی اناطولی عسکری ایکی طوب ایله روم ایلی متیسلرینه ، و قره مان عسکری ده ایکی طوب ایله صتصونجی قولنه الخاق اولدیغی کی بوز اویوک بکی ده سنجانی عسکری ایله قره غوله تعین ایدلری . بو صورتله باشلایان طوب آتش نه قلعه دن ده شادته مقابله ایدیلیور ، طرفیندن خیلی تلفات و قوع بولیور ایدی . محاصره لغ آچمه باشلادیلر . سردار اکرم دشمنک طوبنے ، تفکنه اهمیت ویرمیه رک اردو من کزینی تام قلعه نک قار شیستنده کی طوبخانه تپه نه نقل ایدلری . بو اشناه سوده لیماننده بولنان وندیک کیلر ندن چیقان بیک قدر عسکر قره دن کاوب آرقه دن عثمانی عسکرینه

کرید بکی موصو رله تحت امنیته آنندقدن صکره مقدمه اورایه رلشدیرلش آلوونیه بکی
مصطفی بک و عسکری قلعه پیشنه آلنهرق خاصکی علی افانک قولنه پچیرلدي .
سابق او خری بکی احمد بک (بر پیر جنک آزما ایدی) درت طوب ایله سوده
طر فنده قپو سختدن محاصره يه و پر زرین بکی محمد بک ایله اسکندریه آلای
بکی سپاهیلریه و صاروخان، قسطمونی و آفسراي عسکری طو پلر خدمته
ومتریسلر محافظه سنه نقل اولندیلر .

تعديلات آنام ایدلکدن صکره طابیه لرک سورلسنه اقدام اولندی . آز
زمانده خندق کنارینه قدر واریله رق صاغ و صوله قله بکی ایکی طابیه انشا
و ایچلرینه یکچیری . سکبان و روم ایلی تفنك اندازلری اقامه ایدلدي . بونلر
قلعه ده باش کوستون مخصوصین اوزرینه قورشون یاغدیرلر دی .

بو طابیه لردن امان بوله میان وندیکلیلر، تحت الارض لغم قازه رق آلتنه قدر
کامکه و آنلری باروت ایله بر هوا ایمکه قالقشیدلر سده حربک بتون احتمالاتی
در پیش ایدن عثمانلیلرده بالمقابله یه آلتندن و دشمنک تعقیب ایتدیکی استقامته
لغلر حفری ایله ایلریلکه قویولیدیلر . بر کجهه ایکی طرفک لغمجیلری قارشی
قارشی یه کلی ویردی . عثمانلی لغمجیلری وندیکلیلرک اوزرینه آتلر رق بونلری
فراره اجبار و آلات وادواتلری ضبط ایتدیلر . محاصره نک یکرمی برنجی کونی
قندیدن قلعه یه امداد اولق اوزره بحر آکاوب طوزله یه چیقان و اورادن
قلعه یه طوغری کیمک ایستیان بشن یوز کشی بر از محاربه دن صکره منزه ماماً
قاده قلری و جان قورقوسیله اوته یه برجیه طاغلد قلری صرده بغضینی ده
دکزه دوکلوب مغروقاً تلف اولدیلر .

قره غولده بولنان عسکر امداده کلن وندیکلیلر ایله او غر اشقده ایکن

بری طرفه دخی بو ایشه اهمیت مخصوصه عطف اولندی واستاد (بیلدارلر) ۱)
ایله ماهر لخز نلر تعین ایدلدي .

جماذی الاولی نک اون طقوزنجی و محاصره نک اون یدنجی پیچشنه کونی

اطه یه جز ایر عسکری

ایله طولی یکرمی قطعه

حرب کمیسی کامکله

عساکر عثمانیه قرده دکی

ودونگاده دکی طو پلر

بردن آتش ویرمک

صورتیله، بویکی سلاح

آرقداشدزی سلاملا

دیلر و کمال بشارتله

استقبال ایدلیلر . نه پایه

چقلرینی شاشیرمش

اولان وندیکلیلرده قلعه

نک بتون طو پلری

آتشلیلرک ولو له سلام

واحترامه عین صورتله

اشترالک ایلشلردى .

سوده طرفک محافظه سنه مأمور ایدیلان بویکی عسکر قلعه ده کی مخصوصینک
کوزلری اوکنندن آلای ایله چهزک موقع عربی طوتیلر . سوده طرف

(۱) حال حاضرک قازمهجي استحکام افرادی مقابلیدر .



رسموده آرقادیا کایسنسی

۱۸۶۶ اختلاللده اشقيقانک صوک اختقا کاهی اولان بوکایسا
احراق و تخریب و مصیلر استیصال ایدلکدن صکره اختلال منطقی
اولمشد . کرید فجایعنک بر تمثال محبجری کبی یوکسلن بو بنا الیوم
تعمیر ایدلشدر .

کرید
علی الصباح قلعه‌دن بر طاقم زرهی سواری پیاده‌نک قلعه قپوسی اوکنه چیه‌هرق
صفبسته طور دقلری ، متریسلاورده بولنان محاصرلرک مشهودی اولمیله قلعه‌یه
آتیق اوزره کجه‌دن حاضر لاعنش اولان طوپلر اوزرلرینه چوریله‌رک بر
خیلیسی ائتلاف ایدلی . بر قسمی ده منهزم‌ما قلعه‌یه فرار ایدلی ، یوز اون
قداری ده اسیر آلندي . عثمانیلک هجومندن دائم‌اندیش‌ناک اولان و ندیك
حکومتی حانیه قلعه‌سی محاربه‌یه حاضر اوله‌حق وجهله تحکیم ایچون اوچه بر
امتداد ماهر کوندرمش و بو آدم خندقدن طیشاری بر طوپراق طابیه انشا
ایتش ایدی . بو طابیه، قلعه‌یه طابیلر یاپهرق یاقلاشمق ایستهین عثمانی عسا
کرینی یاندن اهمیتلی صورت‌ده ازعاج ایده‌کلیدیکندن سردار اکرم دائم‌افرادی
اورایی اشغاله سوق و تشویق ایدردی . طیشاریدن کلن امداد‌جیارله
قلعه‌دن چیقمق ایستین زرهیلرک پریشان ایدلیکی کون اوکله ایله ایکندي
آرسنده یکچه‌ری سردن کچدیلرندن بر قاجه‌هادر بو طابیه‌یه هجوم ایله بر تصادفدن
بالاستفاده انى بالامقاومت ضبط ایتشلردى .

حاده‌نک قلعه‌یه و محاصره اردوسنه عکس ایمه‌سی متعاقب محاربه باشلا دیغندن
جوارده بولنان آولونیه عسکری ایله دیکر سردن کچدیلرده طابیه‌یه کیرمک
موفق اولمش ؛ فقط موقع ، آرقه‌سی آچیق بولنق سبیله تحصنه الوریشلی
اوولدیغندن بالضروره اوراده نه بولدیلرسه آلوب اختیار رجعت ایتشلردر .
یوحاده‌دم سابق حسنکیف بک آرناؤد یعقوب بک ایله خیلی بهادرلر شهد
و آولونیه آلای بک ایله بر چوق عسکر مجروح دوشمش ایدی .

جادی الاولی نک یکرمی بشنجی و محاصره‌نک یکرمی برنجی کونی طرف
پادشاهیدن سردار اکرم‌مه مرصع بر قلنچ و ایکی زربفت سکور خلعت ایله

بر قطعه خط هایون وزود ایتش برموجب تشریفات وزرا و امرا دیوانده
حاضر اولدقلری حالده قرائت او نمشدی .

التفات و تقدیرات پادشاهیدن شادمان اولان اوردو ارکانی اوکون عقد
انجمن مشورت ایله‌رک دور و دراز مذاکرات‌دن صکره قلعه خندق‌که بائی حال
اله کچیرلی ایچون بلا آرام محاربه ایدلسنه قرار ویردیلر . او زمانه قدر



طوپراق سوره‌رک و طابیه اعمال ایده‌رک خندق‌که
کنارینه قدر وارلش ایدی . خندق غایت جسم
اولدیغندن نه قدر فداکارلر ایدلسه طوپراق ایله
طولدیرلی اینه وقته محتاج ایدی . حالبوکه امر
محاصره اوزادی‌چه قلعه‌یه دکزدن امداد گلی
ممکن و قریب الورود اولان موسم شتاده ایسه
عثمانی دونه‌اسنک آیاطودوری پیش‌کاهنده
بارنسی مشکل ایدی .

امد شاکر پاشا
کریدک مادروضه مربوطتی تقویه
حسن پاشا ایله قره مراد اغا وقت ظهره ده مخصوص
دینک خندق کنارینه و عثمانی طابیه‌سی آلتنه قدر کیتیردکاری یولی باصدیلر .
شدید بر محاربه تیجه‌سنه هم اویولی . هم خندق‌الله ایت‌دیلر . افراد عثمانی‌یی
اورادن چیقار مق ایچون قلعه‌دن کولله ، قورشون . خبره . طاش یاغدیرلاری
ایسدده هیچ فائدہ‌سی اولمدی .

خندق‌اله کچدکن صکره دشمن طرفندن لغم آتیله بیلمک احتمالی
قالمدیغندن محاصرلر طوپراق سورمه که باشلا دیدر . فقط محاصورلرک

کرید
محصورین قلعه دیوار نده آچیلان رخنه لری ده بولوب قپادقلرندن ، مشکلات
آرتدچه آرمش ایدی. مع ما فيه یور ویش محلی طوپراق طولی چوال وزیتون
اغاجی ایله خیلی یو کسلمش اولدی یقندن قلعه دن کپری قالان قسمک طوب ایله
ایندیر لمسنے قرار ویرلدی . و محل معینک مقابله نه یارشیدیر یلن بش طوب ایله
علی الصباح قلعه شدته دوکلکه باشلاندی .
مدھش کون ! ...

عثمانیلر قلعه ی طوب ایله دوکمکده دوام ایله برابر امرانک تنسیبی
اوزرینه بیوک متیس دنیان موقع اوکنده کی بیوک برج آلتنه
یوز الی قسطنطیل باروتلک برلغ احضار ایدیلره رک کشف و ابطال اولنور قورقوسیله
محاصره نک قرق برنجی کونی اوکله اوزری هان آتش ویرلدی .
برج تا کوکنند کثیف دومان طبقه سی ایچنده نابود اولمش ، انفاضی
پک او زاقله قدر فیرلامش دی. اشتعالک دهشتناک طراوه سنه و صدمه نک
موجب اولدی ی خوف صارضنی یه باقلسنه شهر یرک دینه کچیور ظن
ایدیلوردی . برآفت غیبه عرض اولدی و همیله محصورین نهیه او غر ادقله نی
شاشیرمشلر ، جمهله سی جان قورقوسیله دکز کنارینه دوکلشلر دی .
لئنک آسیله جغندن عساکر عثمانی یه ده خبر ویرلامش اولدقدن بشقه هیج
کیسنه تک یرندن قیلاداما مسی ایچون بالحاصه تنبیه اجراء گلمنش ایدی. اشتعالک
سرپینتیلری ایله محصورینندن برخیلیسی تلف اولدی ی کی بر قراج یوزده عسکر
اسلام شهید دوشدی .

اوکلر نده نا کهانی آچیلان بیوک بر رخنه کور دیر کور من عثمانی عسکر ندن
بر قسمی ، ویر یلن امری ده اونو ده رق ، قلعه یه یور و دیلر . دیوار لرده ، بر جملر ده

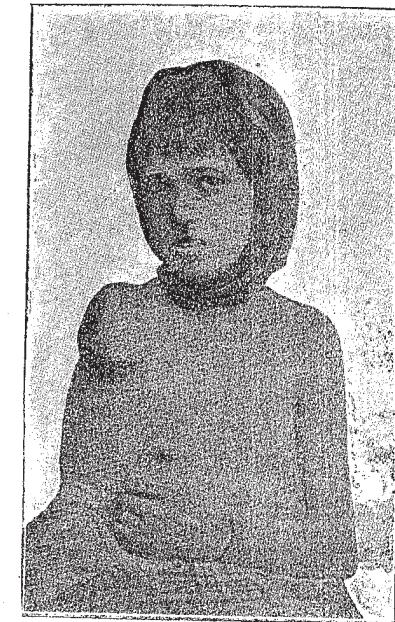
کرید
شدتلی آتشی عثمانیلر طابیه او زنده باش کوسترمکه مجال بر قیوردی . نهایت
طوغریدن طوغری یه قلمه یه بر طوپراق کوپری انساسی صورتنه قرار
ویرلدی .
خندق اک طیش دیوار ندن قلعه دیوارینه قدر سیت . چوال و طور بدن
ایکی محکم سپر پاییله حق . بونک آرمی بیور ویشه مدار اولق او زره طوپراق
ایله طول دیز یله حق ایدی .

قلعه کنار نده کی طابیه یه ایکی بیوک مازغال آچیله رق خندق اک سلامتی
بسیتون تامین ایدلر کدن صکره کوپرینک انساسنے ابتدار . و آز زمانده اکالنه
موفق اولندی . شو واسطه اتصال پیدا ایدلینجه قلعه دیوارینی دلکه تشیث
ایلدیلر . بر قراج کون ظرفنده بواسن مشکل ده ایفا اولنر قلعه نک طوپراق
قسمنه یتیشلری . بوتون بو عملیات دوام ایدر کن وندیکلیلر عساکر عثمانیه
اوزرینه نفتلی پچاوره لرله ، خبره لوله آتش یاغدیر دیلر . کوپرینک
طرفینه کی سپتلر متادیا طوتشیدیر لدی یغندن بونی علی الدوام سوندیرمک
پک منع و مهملک بر غاله اولیوردی .

بوار الق بر قراج سفینه ایله بر مقدار وندیک عسکری امداده کاوب کیجه لین
قلعه یه کیرمکه موفق اولدقلرندن محصورین مدافعته کی شدت فدا کار انهرینی
تشدید ایدلیلر .

محاصره نک او تو ز دره نجی اقسامی روم ابلی بکر بکی حسن باشا سیمه
عملیاتی پایدیر مغه حاضر لانیر کن محصورینک شدتی آتشنه معروض قاله رق
عثمانیلر دن پک چوق شهید و مجروح دوشدی . اسکوب میرلواسی علی
پک ایله بو قمحک مورخی پیری پاشازاده فخری پک ده مجروحین میاننده ایدی .

کیمیه لریووق ایدی. مهاجلر النسه و مهماته دائز اللرینه بکیره بیلدکاری اشیایی آلدیلر، کندیلرینی طوپلامغه موفق اولان مخصوصین مدافعه‌یه شتاب ایتمش و محاصرلرک قلعه خارجنده بولنان دیکر قسمی آلدقلری امره سعماً ایچریه یورومامش اولدقلرندن قلعه‌یه آتیلانلر، برآز محارب‌دن صکره متیسلرینه دونکده ناجار قالدیلر . بومق‌الله‌ده بزرین آلای بکی محمدبک قافله شهداهی التحاق ایدی . محاصره‌نک قرق ایکنچی کونی کیجهلین مخصوصین طوتشد یرلش زفتلى تخته‌لر فر لاته‌رق خندقده‌کی سپتلر آتش ویردیلرسه‌ده عثمانلیلرک غیرت و اقدامی ایله اطفای حریق ممکن اولدی .



ایرسی صباح که جمادی الا آخره‌نک اون یدیسی و محاصره‌نک قرق بشنجی کونی ایدی، صباح نمازن‌دن صکره خندقده اولان بش طوبه بردن آتش ویریلرک هر قولدن یوروپیش اجراسی امر اولنش ایکن اصلسه طوپلر برد برد آتلایغ‌دن قرار مخصوص‌ورینک معلومی اولش و مدافعه‌یه درحال توسل ایدلشدیر . مع ماقیه محاصرلر هجومه هر طرفدن ینه ابتدار ایتدکار‌دن حائیه

کرید
بر جلنده درت ساعت‌دن فضله برمدت دنیانک اک مدھش محارب‌هلرندن بری و قوعه کلدى . دونخادن ده صنداللرله بو هجومه اشتراك ایدلک ایسته‌نله‌ی ایسه‌ده مخالفت هوا بوکا امکان بر القدى . عثمانلیلرک صولت دلیرانه‌سی، کرک قلعه‌نک متاتی، کرک مخصوصینک مدافعه‌ده کی ثبات وغیری حسبیله نتیجه خیریه‌یه مخبر اوله‌مدی . ارباب تیمار ویکچری و پاشا واغالر داخل اولدینی حالده عثمانلیلر بکی متجاوز تلفات ویردیلر . روم ایلی بکلر بکی حسن پاشا ایله قره مراد اغاده طاش ضربه‌سیله مجرروح دوشکنلردى . محارب‌نه‌ک ایرتسی کونی عسکر، ذخیره و خزینه امدادی رجاسیله کیفت رکاب‌هایونه عرض او لئق اوزره امرای بحریه‌دن شعبان‌بک چکدیرمه‌سیله استانبوله کوندرلادی .^{۱)} موافقیتسز اکله تیجه‌لنز بو هجوم عمومیدن صکره عسکرده ذره قدر فتور اماره‌سی مشاهده او لئیوب بالعکس دها زیاده شدت و صولته تدایر و تدارک‌اه توسل ایدلدى . جزایر قولنده بنا اولنان طابیه‌دن شهر داخلنده‌کی اولر اوزرینه آتیلان کولله‌لر عظیم تلاش و فریادی موجب اولیوردی . قلعه‌نک بدنسن‌دن بر قسمی بی‌یقمق عاقت ممکن اولمشدی . عساکر عثمانیه همان دیکر برسیوک برج آلتنده انم حاضرلدیلر . بر هفته صکره یعنی محاصره‌نک الی ایکنچی کونی

^{۱)} بو خبر واصل سمع پاشا‌هی اولسی اوزرینه وان طرفندن کلن احمد پاشا سکبان باشی حمین اغا موره‌یه کیده‌رث اتی بلوك خلقندن و یکچیریدن اوراده اولا نله‌لر مجا‌فظه‌ده یونجه‌لری و قره‌مان بکاری کلیولیدن چکوب بنه اسکله‌سنه عنیتله کریده سردار اکرمک امر وارداده‌سته منتظر قالمه‌لری فرمان اولندي . یکچیریدن ایکی بیک نفر جدید درت قطعه قایلوں ایله کوندرلادیکی کپی درپی بورتونله جخانه و ذخیره‌دخي ارسال اولندي . فقط چوق کچمه‌دن قشع و ظرف نصیب اولله بنفسه‌یه عزیتله سردار اک امرینه انتظار ایله‌لری اراد . اولنان احمد پاشا و سکبان باشی به‌الا خرم عودت ایته‌لری امری ویرلدى .

۱۳۱۲ اختلالی فجایعندن

استیه قتل عامتده جاتی قورتاره‌مک اچجون قاچارکن وحشی خرس‌تیانلر طرفندن قولی پارچیلش و بالاخره قطعه‌ه لزوم کورلش اولان اون یاشنده بر قرق ۱۹ امر اولنش ایکن اصلسه طوپلر برد برد آتلایغ‌دن قرار مخصوص‌ورینک معلومی اولش و مدافعه‌یه درحال توسل ایدلشدیر .

^{۱)} اصلی صاری کاغده مطبوع اولدینه‌ندن قلیشه بوزوق چیقمشدیر .

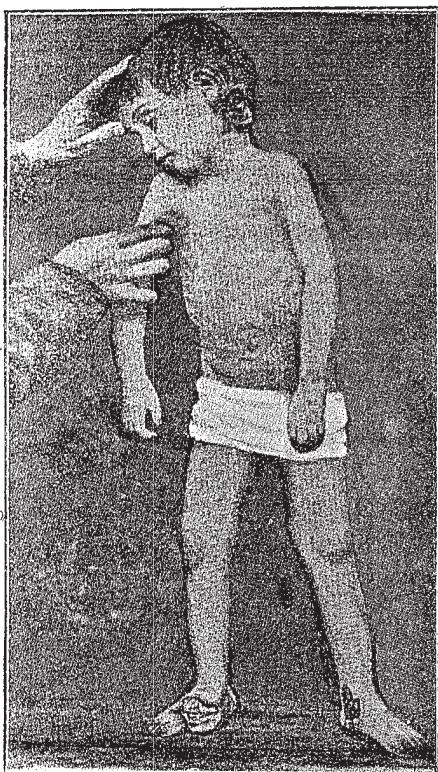
کرید محاصرلر يرلرنده اخذ موقع ايتدكارى برصره ده لنه آتش ويرلدى . برج ايله برابر اوستنده بولنان يوزقدر وندىكلى بزهوا اولمشدى . اشغالك عقبنده ايچنجى هجوم اجرا ايدهرك قلعه نك برج و بارولرينه عثمانلى بايراقلرى ديكلىدى . دىكى طرفين صاصونجى باشى ابراهيم اغا قولنده اولان روم ايلى واناطولى عسکرى و يكچرى سردنكچىدىرى بىولك انغ كدىكتىنده كيروب اوطرفى اشغال ايديلىر . محصورين مدافعه ده دوام ايله ايچ طرفه كى ارسلان طايبىسىنە چكلدىلىر . اورادن لابنقطع آتىقلرى طوب و ئېنىڭ دانهلىرى ايله مهاجملرە كلى ضرر ايقاع ايديبورلدى . بونكلاه برابر عساكر عثمانىيە بلا فتور بو طايبىيە دخى هجوم ايدهرك قپوسنە قدر ايلى يلدىلرسەدە قپولرى محكم اولدىغىدن آچمه مېھرق بودۇھ مجبور قالدىلىر . قلعه ضبط اولنلى بر ساعتنە فضله اولمش اىكىن ايچ قلعه نك ضبط ايدهله مامسى سېبىلە خندقە رجعت ايىلشىدى . بومخار بىدە امرا و افرادن پاك چوغى شەيد و مجروح اولدىغىدن آرتق محاصره يە دوام اوئىچىجى ئظن ايدىلش اىكىن سردارك ، شەيدلرلر كىرىنە دىكىلىنى ويا اقربالىنى تعىين ايدهرك نظامى اعاده و ترتىياتى اكالدىن صىكىرە ، تشويق آمیز اقوال و افعالى ايله جملەيى تشجيع ايلسى افكار و حسىياتك تېدىلە سبب اولدى .

درت كون فاصلاه ايله اوچنجى بى هجوم اجراسى تىخىن اولنىش اىكى كون صىكىرە يەنى محاصره نك اللە دردنجى جەمە ايرتسى كونى مھصۇ . اىكى كون صىكىرە يەنى محاصره نك اللە دردنجى جەمە كەتكەنلىرى كورولنجە، عساكر رىينەك طاول چالەرق يۈرۈيش محلى اولان كەتكەنلىرى كورولنجە، عساكر عثمانىيە ذر حال حربە حاضرلاندى . حال بوكە محصورين قلعه ديوارنده كى قىمىزى وسىياء بىراقلىرى قالدىرەرق يەرىنە بىياض بى سنجاق دىكىلىر . تلفات ويرمكىدە

ڪريد مھصورينك حالى محاصرىنندىشانلى اولدىغىتنە آرتق اميدلرى منقطع اولمش ، بعض شرائط داخلنده قلعه يى تسلیم ايتمك و امان دىلە مكىن بىشقە چارەلرى قالماماش ايدى . ايچىلرندن اىكى كىشى نزد سرداره كاھرك مقصدى ايضاح ايتدىلىر . اولا حانىدەن كىيىدە جەڭ اولان وند . يكايىلرەك مال و جانلىرىنى خىل كىلهمىسى ئانىيَا شەرەدە قالە جىق رومەرك مال و عيال و خانەلرىنىڭ تەرەضىن مصسون قالمىسى شەرط تسلیم اولەزق درەيان ايديلىبوردى . سردار اگرم ، قلعه حرپادە قىخ اولننسە سروت عثمانىيەنڭ يابەجىنى معاملەنڭ ذاتاً بىشقا دەرلۈ اولە . مىيەجىنى بىيان ايله اوامر لازمىدى تىسـ طيـر واعـطا و كـلـانـلـرـه فـاخـرـ خـلـعـتـلـرـ كـيـدىـرـەـرـكـ اـعـادـەـ اـيـلىـ .

١٣٢ اختلالى فەجايانىدىن اىتىپ قتل عامىندا باشى و آياڭلىرى پارچە لەرق و حشىماتە بىرصورتىدە اتلاف ايدىلان سەرىشىدە : اسلامچوجىنى^(۱) مھصورين بى معاملەدن مىنون اولەزق بازار و بازار ايرتسى كونلىرى اموال واشىالىنى اوچ قدرغە وايى بورقونە تحمىل ايتدىلىر و ايرتسى صالى كونى ذكۆر و ائاڭ كېلىرە يېنوب كېتىكلىرى كېيىق قدر نفوس دە جزايرلىرى قولى اوكتىن صەصف كېھرەك طوزلە . طرېقىلە سودىدە متوجه اولدىلىر .

(۱) اصلى صرى كاغىدە مطبوع اولدىغىتنە قلىشە بوزوق چىقىمىشدر .



کرید اوالدیلر . بو اتحاد ، حانیه نك محاصره سی خبری او زرینه بعض سواحل عثمانیه ایراث خسار مقصدی ایله و قوع بولشن ایسنه متفقلر نیتلرینی اجرایه جرأت ایده مدلاری کبی ، حانیه ده ک دونه ایله ده حربه فر صتاب او له مدلار . ذاتاً ذخیره لری تو کنیش مختلف ملتلر امراسی آره سنه تفرقه و هفاقت ده دوشمش اوالدیغندن بور بور کیلرینی آلوب صاو شدیلر .

یوقاریده یاز لمش اوالدیغی اوزرده ، مقدمه در سعادت دن امداد او له رق کریده کوندریلن ایک بیک کچوری بی خامل اوچ کمی هوانک عدم مساعدته سنه منی دکر منلک اطهسی لیمانه دمیر آتش ایدی .

وندیک دونفساسی کیفت دن خبردار او له رق قوه مع اونه بی آنسزین باصوب محوایتملک اوزرہ سود دن حرکت ایدی . عثمانی سفینه لری ده کریده کیتمک اوزرہ لیماندن چیقمقده بولنیورلر دی .

او انساده ظهور ایدن بر قاصیرگه وندیک سفانندن ایک قدر غهی . باطردیسنه هوا کسب سکونت ایدنجه دشمن سفانی عثمانی کیلرینک .

اطرافی قوشاتوب هر طرف دن طوب آتمغه باش لادیلر . بوندردن ایکیسی . وندیکلیلر ه خسارات کلیه ایقاع ایده رک خط محاصره بی یاروب چیقه بیلدی .

ایسه ده ، یلکنی ایله برابر دیر ک دکزه اوچان اوچنجیسی قور تلق امکانی . قالمدیغی کورنجه عار تسلیمی قیول ایتیه رک بر کون بر کیمه دشمنک قوم .

مجموعه سینه مخار بادن فارغ او لمدی . نهایت ایچنده برحیات يالکز بر قاج کشی قالدینی حالده سنجاغنک شرفی ، عثمانی لیلغک شان علویتی محاافظه واعلا . ایده رک غرق و نابود اولوب کیتدی .

آن خذ انتقام ایچون سردار اکرم دو نفای معینه آله رق وندیکلیلری

کرید ١٠٥٥ سنه سی . محاصره نك الای یدنچی و جمادی الآخر نك یکرمی طقوز نجی کونی عساکر عثمانیه شهره داخل او لیور دی . قلعه نك بر جلنده او قونان اذان محمدی . توجات لطفه ایله اوچ علیه نه قدر یو کسله رک ارواح شهدایه پیام ظفری بشیر ایلدی .

کرک حانیه دن چیقوب کیدنلر و کرک شهر ده قالانلر حقنده احکام امن و امانک حرفه حرفة تطبیق واجر اسننه اعتنا کوستل دی .

⑩⑩

حانیه نك فتحنده قیدیه نك محاصره سنه قدر :
حانیه نك فتحنده قیدیه نك فاضل احمد باشا اداره سنه ک اردوى عثمانی ایله محاصره سنه قدر کچن یکرمی بر سنه ظرفنده کی و قواعی تقضیه اثر منک قطعه سی مساعد اوالدیغندن اجاله مجبور او لیور ز .

فتحک هفت سنه غرب ایبو سه لیمانه کلش اولان وندیک دونفساسی ده مالطه ، دوچه ، فرانسه . پاپا و اسپانیا سفینه لری بوز قطعه دن زیاده او لدقلری حالده حانیه قلعه سی فارشیسندن کچورک سوده لیمانه داخل

۱) قمع تاریخلری :

سپاه رومه صوردم قتخنی اول دم
دیدیلر قتحه (تاریخ غرامز) ۱۰۵۵
پیری باشا زاده حسین فخری باک

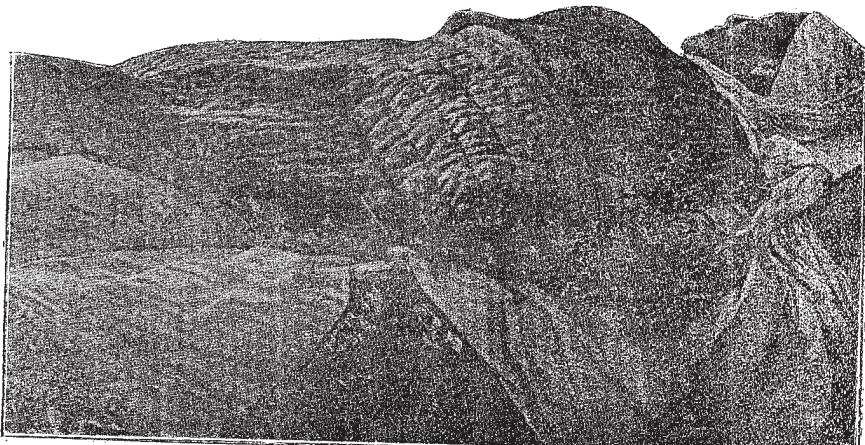
بارک الله نصرا یزد ، جبذا قمع جدید
کیم او لور طومار وصفی عالله تمیز جان
لنظا و معنا بوقجه اولدی تاریخ مین
حرب ایله بیک الای بشده قلعه آنیدی هان
مورخ شاخ المغار زاده

سردار اکرم معیننده کی سفان ایله ساقزه کاوب ایکی قورسہ قدر غه ایله در سعادتہ حرکت و عید فطر کونی موصلتہ حضور پادشاهی یه قبول اولندی . ۱) دونمای عمانی دخی شوالک آلتنجی کونی کاھرک و طوپلر آهرق سرای بروختی طولاشدی . دونم انک حرکتندہ و حانیه نک ضبطنده اوچ کون اوچ کیجہ یاپیلان شنلکلر شانلی دونمازک مظفرآ عودتی مناسبتیله ده تکرار ایدیلرک حانیه فاتحی استانبولیلر طرفدن بر شوق عظیم ایله استقبال ایدلری .

سردار اکرمک مفارقتندن صکره سوده لیماننده بولنان وندیک سفینه لرندن بر قایق بیک عسکر حانیه یی محاصره ایتمک نیی ایله قرمیه چیقوب قلعه یه جوار محللره کلدکلری حانیه محافظی کوچک حسن پاشانک مسموعی اولمغله قوئه کافیه ایله اوزرلرینه هجوم و مجاسرلری پریشان ایدی .

۱) سلطان ابراهیمک دور سلطنتی ، صوکارینه طوغری بردور فترت و شورش اولمشدی . مقام سلطنت و خلافتہ عدم لیاقتی عاقبت بو پادشاهک خلم و قلنی انتاج ایدلیکی معلومدر . سردار یوسف پاشا حانیه نک قخندن صکره در سعادتہ عودتندہ نزد سلطانیده باطیع پٹ چوچ مظہر تقدیر والتفات اوله جقدی . چونکه مأولف سیثات اولمنه رغماً پادشاهک کرید ظفری ایچون بیوک برمراق واشتیاق وار ایدی . او آرهاق صدر اعظم بولنان سلطانزاده محمد پاشاء یوسف پاشانک احرار ایله جکی اعتباری . دها حصولندن اول چکه مدیکنندن مشارالیه یه چیز استانبوله اوغر اقامق ، حانیه دن طوغری یه مصہرہ کوندرمک تش بشنندہ بولندی ایساده سردارک بفتة در سعادتہ ورودی کندیسی . شاشیرتدی . مع ماشه یوسف پاشانک بوجانیه محابہ سندہ ملیونلر آلدنی حالدہ پادشاهی صماکی بردیرک پارچه سندن بشقه برشی ویرمیدیکنی بیان ایله سعایتدہ بولنقدن کیرو طورمدی . ف الحقيقة یوسف پاشا حانیه دن پادشاهه تقدمة ظفر اوله رق صوماکی صر صدن ایکی نفیس دیرک کوندرمش ایدی . بومنافات دوام ایده ایده نهایت پادشاهک یوسف پاشا حقنده کی توجهنک ازاله سنه بادی اولدی . برکون سلطان ابراهیم یوسف پاشایی چاغیره رق :

کرید کرید آرادی ایساده بوله مدنی . ذاتاً قیش ده تقرب ایتمکده اولوب ، سردار اکرمک حانیه یی فخیزدن عبارت اولان وظیفه سی حسن صورت و موقفیت ایله نهایت بولمش اولدی یعنی قلعه محافظلله روم ایلی بکلر بکی حسن پاشا مقدار کافی عسکر ایله تعیین ایدلیلرک رمضان ابتداسنده دونما حانیه دن مفارقت ایدی . موافق بر روز کار ایله آغرسیوز اطمینانده کی قز لخصاره چکلداری . اورادن هر کس ، کندی ولايته عودت ایتمک او زره اذن



۱۳۱۲ اختلالی فجایعندی

بو بیماره ، قاقویه راکی شعبان اغانک زوجه سی اولوب خرسنیه ناز سارا کینناده بیوک کوچک ، قادین ارکت بتوون مسلمانلری قتل عام ایتمکاری صوره ده آیا قلر بله کوکسندن بشورشویله یاره لفشن و نسنه خاننده وفات ایشدره . قتل عامده بیعائی نک بر قری ائتلاف دیگن بر قری ده جرج او نیشدر .

ویرلدی ایساده هوانک مخالفتی مانع عنیت اولدی . بو آرملق طرف سلطنتندن بر مأمور مخصوص کاھرک حانیه محافظلله قره مزاد اغا رفاقتی ایله بودیندن معزول دلی حسین پاشانک مأموریتی اراده سی کتیردی . دلی حسین پاشا کریده کچمک او زره بنفسه لیمانه کله جلک ایدی . قره مزاد اغا مقدار کاف عسکر ایله کندیسنه إتحاق ایتمک او زره لیمانه اعنام ایدلری .

کرید سوده لیاننده بولسان وندیک آرتق سوده دن طیشاری چیمه ماز بر حاله کلدى .
ایدوب یدی قطعه بورتون ایله بر قالیون آهرق عودت ایتمشیدی .

ذی القعده نك اواسطه دن یدی بیک قدر وندیکلی طوپلانوب حانیه یه هجوم
ایتدیلر . محافظ باشا ایکی بیک عسکر له مقابله لرینه چیقوب بیوک بر محاربه
وقوع بولدى . عثمانلیلر رجعه بجبور اولدقلری صرمه دن قلعه دن بیک بهادر
دها چیقوب بوزیلان عسکر له صوك بر هجوم اجرا ایدرک دشمنی پوسکور تدیلر .
بو غلبه قطعی بر تیجه حاصل ایتمدیکنند وندیکلیلر بر میل قدر مسافده
خط محاصره تأسیس ایدرک طیشاری ایله قلعه نك روابطی قطع
ایتدیلر . شو حصر و تضییق عثمانلیلری ذخیره جه خیلی مضایقه ده بر اقدی .

فقط بو آرهاق دلی حسین باشا حانیه یه موافقت ایدرک ذخیره
وقوه عسکریه نك نقصانی تلافی ایتدکن بشقه همان فردای موافقتده
بر قدار عسکر ایله سوده لیانی کنارینه قدر کیدوب وندیکلیلرک بر قاچ بوز
قویوئی حانیه یه کتیردی ، و طوزله جهته طوغری توسعیع داره تحکمہ

— هایدی کیت ، کریدی تمامآ ضبط ایت .
دیش ایدی . کریدک تما ضبطی اوله قولای ایش دکل ایدی . علی الخصوص موسم ده ،
او زمان ایچون ، سفر موسمی دکل ایدی . یوسف باشا ایضاحت ویردی ایسه ده پادشاه
اصرار ایلدیکنند نهایت .

— بن مجنبونجه سنه ایش پایمام ، بشقه بر آدمکزی يولایک
ماننده در شتانه جواب ویرمکنه مضطرب قالدی . بوجواب سلطان ابراهیمی بستون
حدنه القا ایلدیکنند او آنده قتلی فرمان ایلدی و ایجادی اجرا قلتندی . غرب بدراکه قتلدن
صکره بخاره نك جسدی روحنه کویا عطف نظر تأثر ایله :
— نه کوزل قرمزی الماکی یناقلری وار ایش ، یازیق اولدی که قیبدم ۱۰۰۰
دینه سویلیش و آغلامشدیر . یوسف باشا عفیف درایتی و حیبتی بروزیر ایدی .
دولته ، وطنه قازشی بذل ایتدیک فدا کار لقلره بر مجنون پادشاه طرفندن جزای اعدام
ایله مقابله اولندی .

کرید سوده اولدی . وندیکلیلر آرتق سوده دن طیشاری چیمه ماز بر حاله کلدى .
یز لیلر ، کویلیلر شهره کلوب کیتکه باش لادینه دن آچلق بلیه سی کاملاً
مندفع اولمشدی .

حانیه تو بعنه دن کیسامو قصاصنک سواحل غربیه سنه کی بلا نقه محروم
یکر منجی کونی سکبان باشی مراد اغا سردار لغیله اعزام اولنان اوچ بیک
کشیدن عبارت قوه عسکریه طرفندن بر کون ظرفنده ضبط ایدلدى .
بو حاده او زرینه اطراف و جوارده بولنان اهالی کندیکلر ند کلوب عرض
تسليیمه مساعت ایلدیلر .

سوده نك قارشیسنه و حانیه طرفنده اولان برون او زرنده (استرنی)
نامنده قاعده کی بر مناسه بولنوب ایجنه متریسلر قازیلیغی و اوچ درت
بیک عسکر بازیندیغی خبر آلمغله موقع حرباً ضبط اولندی ومناستر یقیله رق
اطرافده کی قری بد تسخیره آندی .

آپورون ناحیه سنه کی اهالی یی وندیکلیلرک تسلیح ایتمکده اولدقلری
خبر آهرق قره مزاداگا و داعی ایله کیدن قوه عسکریه او را ده کمیتی دنی
پریشان ایلدی .

حانیه نك جنوبنده ملاقشه تپه سنه دشتک استحکمات انشا ایتدیکی
ایشیدیلرک قوه کافیه ایله او زر لرینه وار بولوب شدتی بر محاربه دن صکره
وندیکلیلر منزم و عثمانلیلر اموال واسطه کشیره الله کچیره رک متغم اولنلر .
صادمات هر وقت هرسیله ایله تمادی ایدوب طوریور و غله دائم عثمانلیلر
طرفنده قالیوردی .

دلی حسین باشا کریده و صولندنبری وندیکلیلرک قارشی قارشی یه اون آلتی

کرید
ایدی . بو صرده محمد پاشا خسته‌انهرق حلول اجل موعودیله وفات
ایشدر .

۹۰

رسمو نك محاصره و ضبطی :

رسمو محاصره‌سی ، عثمانلیلرک کریدده‌کی مساعی فاتحانه‌لری میاننده
اهمیت‌خی اوچجی درجه‌ده کلیر . فی الحقیقه کریدی تمام‌آید تسخیره کچیرمک
عنم ایلیان عثمانلیلر حانیه و قندیه فتحنده اولدیغی کی رسما محاصره‌منددم .
مشکله‌هه معروض قالمشلر واونسبتده همت ابراز ایلشلردر .

محمدپاشانك و فاندن صکره دلی حسین پاشا سردار نصب او لخیش ایدی .
کریدده ابراز ایدیکی شجاعت و مهابت عسکریه و بالتجهیه احرار ایدیکی
موقیفات اعتباری ایله بولند همت عسکر ، نامنه هیکل رکز ایدیله جلک ارباب
شها متندر .

مشار الیه شعبانک اون ایکنخی کونی آپقرونه موაصلته قپو دان موسی
پاشایی و سار امرایی دعوت ایتشن و پاییله جق ایشلر حقدنده اجرای
مذاکرات او لخیشدر .

سوده قلعه‌سنک تمام‌اله کچیرلیسی ایچون تعاطی اولان افکار و مطالعاتده
بو قلعه‌نک مناعت موقعیه‌سی حسپیله فضلله زمان و فدا کارلی ایجاب ایتمکده
اولدیغنه حکم ویریله رک کیفت محاصره تأخیر قلخیش و رسما قلعه‌سنک
تسخیری قرار کیر او لشدر .

رسما قلعه‌سی حانیه قلعه‌سنندن کوچک اولملله برابر رصانت و متناسنده .

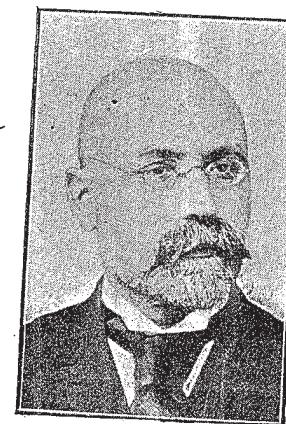
کرید دفعه مخاربه ایدوب جمله‌سنده احرار غله ایلدی . بو سردار دلیره دشمن
قارشی طوره می‌بوب او زاق قلعه و پلره فراد ایدردی . حتی ، آز زمانده
بتوں جزیره‌یه القای حرمت وهیبت ایدن بو جسور عسکرک وندیک رسما .
ملری قیطاس نام سیاه آتی او زرنده تصویری باوب اور و پایه کوندر مشردی . (۱)

وندیکلیلرک ترتیبات مکمله ایله بیوک بر دونغا احضار ایده رک بر طرفدن
چناق قلعه بوغازی بی

محاصره دیکر طرفدن
کریدده مخاربه‌یه قیام
ایله جکلری آکلا .

شدیدگدن سابق وزیر
اعظم محمد پاشا سردار
تعین ایدیله رک دونغا

ایله کوندر لدی ، چناق
قلعه طیشاریسنده



کریدک عاقبت الیه حاضر لیانار
یانی اسفا کیانادی
حزمال و اسوس

۱۳۹۶ اختلافي 'جمهوری فاساریله
ریاستنده بولنهرق اداره اخش
دشمن دونگانه تصاص .
اطه‌ی استنلازیله بونان حکومتی
طبوند عن ایدیلن قوه عسکر .
و بالآخره - یاپیات ایله او غراش‌مقدن
یلک قوماندابلخن در عهده
ایش ایدی . او بوقت میرآلالیق
بانقه‌نک مدیریتنده بولنقددر .
رتبه‌سده بولنیوردی

محاربه‌دن صکره بوله دوام و کریده موაصلت ایدلش و سوده قلعه‌سنک
فتحی اهم امور عد ایدلیکنندن هان محاصره‌یه مباشرله ایکی کون ظرفنده
او معتنا قلعه ولیان دخی الله کچیرلک در جه‌سنه کلش ایدی . آنجق قلعه‌بر
یالین قیا او زرنده مبی بولنده‌یغدن تمام‌آ ضبط و تسخیری و قته محتجاج بر ایش

(۱) بوتاپلونک مطبوع بتصویری و قتبله بر رساله‌ده کورمیش ایدک . بودفعه مع التأسف بورساله‌ی الده ایش
مکن اول‌الخدی .

کرید
بو محاربەلر ایچنده قلعەنک ضبط اولنان بتون بر جلرنەه اذان محمدی او قوئىشدر .

طيش قلعە بوصۇرلە ضبط اولندىقدن صكەرە وندىكلىلەر ايج قلعەيە فرار و اورادە تھىصن ايدىلەر .

بو آرمەلق وندىك دۇنناسى دە كەلدىكىنەن عثمانلىلەر بىر طرفدن ايج قلعەنک . دىكىر طرفدن دۇنمانىك طوبلىرىنە معروض بولتىور ايدى . مع ماقيە مشكلات نسبىتىدە تزىيد غىرت ايدىلەش و شاطر باشى محمد زمان بىك قلعە قپۇسنه يقىن برج آلتە خفرو ايدىكىن لۇغە شوالك بشنجى و محاصرەنک يكىمى يىدنجى كونى آتش ويرلەرك بىرۈك بىرخە آچىلىقىدىن عثمانلى غازىلەرى يالىن قلىچ قلعەيە هجوم ايلەنلىرىدە . او كون آقشامە وايرتسى صباحە قدر طرفين غر تلاق غر تلاعە پك خوتىز بىر عصبيتە بوغوشىقدن صكەرە آرتق مدافعتىيە محالى قالمىان وندىكلىلەر بقىيەسىيوفى عرض تسلىكىتە مضطرب قالمىلەر دە .

⑥

قىديە محاصرەنەن مباشرىتنىن اول :
رسەنوك ضبطىدىن صكەرە سردار باشا بىر مقدار قوە عسڪرييە ايلە قىديە قلعە و يۈللەرىنىڭ استكشاۋاسە عنىمت ايدى . قلعەيە ناظر بىر تېيە كەلدىكەزى وقت طابىيە لەنن آتش ايدىكىنەن . مقصىد مخاربە اولما مقلەه بىرا بىر مدافعتىيەلەزۈم كوزىلەرك وندىكلىلەرن قرق اللى اسير آلدى . بواستكشاۋاڭىدە يۈلەرك غایت طار و اكتىزىا صرب اولدىيەن و بناءً عليه قرەدن طوب و مهمات نقللى متعنسىر بولندىيەن اكلاشىلەرق لوازم مذكورەنڭ بىحر آنلىق مقتضى كورۇندىكى واكا كورە تىدار كاتىدە بولنلىمى لزوھى پايتختە اعلام اولنىدى .

کرید
ا كا معادى كىي ايدى . سردار قوە موجودە عسڪرييە ايلە آپوقرون او زىزىنە رسەنويە حرکت و شعبانىك يكىمى اوچنده قلعە جوارىسە موაصلت ايدى . عثمانلىلەر اوطرفە كەلدىكىدە او لەيغىدىن خبىدار بولنان وندىكلىلەر دفع صائىل ايجون قلعە طيشازىسىنە اخذ موقع ايمشلارايدى ، فقط ايلەك ھجومدە منهزم و قلعە داخلنە فرارە بىجور او لەلەلەر .

در حال محاصرەيە باشلانەرق اوچ درت كون ئظرفىدە . خندق خارجىنە كى طابىيەلەر تھىصن ايمش وندىك عسا كرى قلعەيە قاچقەن بىجور ايدى . بوميانىدە بىر فرقە عسڪرييە ميلوپ طامو قضاسىي داخلنە كى بىر پلانقىيى اشغالە مأمور ايدىلەش ايدى ، بوفرقە وظيفەسى كمال سەھولتە رەھىن موافقىت ايدىكىنەن رسەن محاصرەسى ايجون تزىيد اقدام و هەمت ايدى . رمضانك سەكزنجى كونى قلعەنک ترسانە طرفدن خندقلەرە كىريلوب كىچە و كونداوز دوام ايدىن دەشتلى بىحرارىيە تىچەسىنە خندق ضبط اولنىدى . مەترىسلەر دە . كىچەلى كونداوزلى چالىشلىلەر ، على التوالى مصادمات وقوعە كلىوردى . رمضانك اون اوچنجى كونى سردار باشا بالذات اللە ياي او لەيغى حالىدە سردىن كچدىلەر آرەسەنە كىرۈب روم ايلى آغالىنەن ابراهيم آغا يە :

— نە طورور سىك يۈز و سەك آ ،
دېمىش ، ابراهيم شاھين كى اوچەرق قلعەنک بىر جەنە چىقىمىشدر . ابراهيمى دىكىر سردىن كچدىلەر تعقىب ايدىكىنەن قلعەنک بىر چوق بىر جلربىنە عثمانلى سەنجانى ركز ايدىلەش ، وندىكلىلەر بالطبع مقابله دەن خالى قالمىقلەر دەن محاربە او كەلە صو كىنە قدر و حشىانە بىرشتە و دەشتىتە دوام ايمشىدز . شايىان حىزىندر كە

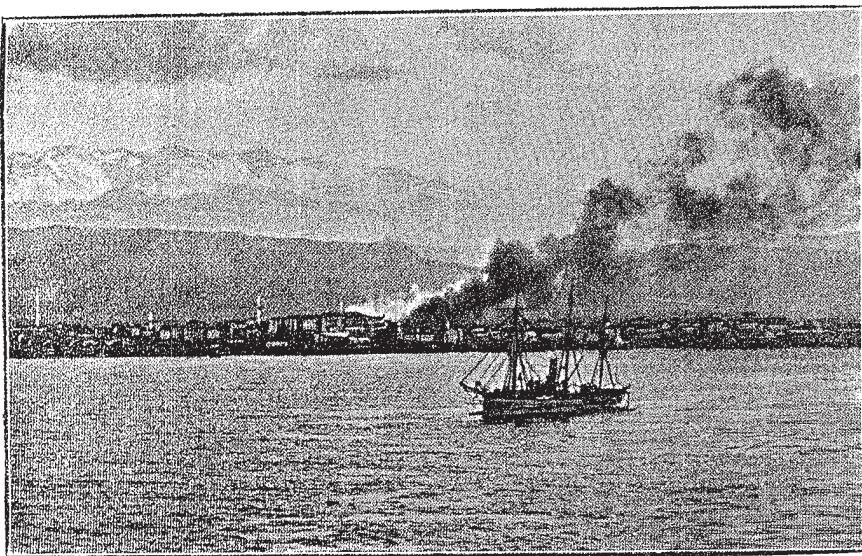
قديمه نك محاصره سی ايجون روم ايلى و آناتوليدن عسکر و مهمات نقل
ايديله رك قره دن و دكزدن بالتصنيق دشمنله اوغر اشمق مقرر ايشه ده دونهانك
حال مؤسف سوقيات حربيه به امكان برآفاديقندن سردار حسين پاشا
طوبه بحر آ نقل ايتمكden مأيوس اولمش ، مقدمات محاصره ي استحضار ايجون
بونلرك برآ نقلنه مجبور قالمشدري . رسمو ايله قديه آره سنه کي يوللار غایت
صرپ ، طاغلوق و طاشلاق اولهيني حاله مهمما امکن تسويه سنه اقدام
اوله رق ۱۰۵۷ صفرنده قرمدن بيك مشكلات ايله كتوريه بيلان آلى
طوب قديه ييشكاهنه ايصال و موضع لازمه وضع ايدلش و بر قاج بيك
قدر عسکرده محافظه و محاصره يه مأمور ايدلش ايدى . فقط بوکا مقابل
رصانت و متأتى ايله شهر تکير عالم اولان قندىه قلعه سنه ۸۰۰ طوب ايله
اون ايک بيك وندىكلى واوتوز بيك يرلى عسکر بوندېغىتنى دونغا
و تداركات مهمه او لمىخه محاصره دن بر فائده حاصل اوله ميه جىنه ده قناعت كلىش
ايدى . سنه بويله ترددلر ايجنده پچه رك ۱۰۵۸ ربىع الاولىه ينسه قره دن
اولا اون وبالآخره اوج طوب دها نقل ايدلش اسباب محاصره يه قوت ويرلىك
چالىشىدى . زمان زمان اوافق محابه لر و قوعه كاپوردى .

ييشكاهنه كله رك كرك جهانه و كرك قوه اميدايه كتيرديكىندن مقدمات
موفقيتك قطعى بر تتجه ظفره اقتراان ايده ميه جى ابتدا اوله رق
محاصره لوك غيرت فداكارانه سى ينه يسود و سكته دار قالدى .

۱۰۵۹ تارىخىنده سردار غيور حسين پاشانك اقدام و همئى ايله قلعه نك
محاصره سنه تکر ارباشلانه رق بودفعه امثال سابقه سندن شدتلى و خونزىز مصادمات
و قوعه كلىشدر . دشمن بر قاج دفعه قواي كايه ايله قلعه دن طيشاري اوغر امش
و هر دفعه سنه قارشو سنه چيقان عثمانلى يكتيرينك صولت فاهرانه سى اوكتنده
طاغيله رق منزماً وبك چوق تلغفات ويرملك صورتىله رجعت و فراره مجبور
ايدلشدر .

فقط شو صوك سنه لرده استانبوله سيميات اداره بنية دولتى ايدين اي يه
چور و تديكىندن كريده لازم كلان تقييد كوشترلمكده ايدى . دونغا يسه عثمانلىلىق
ايجون باعث شين اوله جق بدر كيه دوشىش ايدى . قندىه برجىرنده دشمنله
بوغازلىشان عثمانلى عساكرى قوللرندن ، طونلرندن بشقه استغانه ايده جك
برشى بوله مامق مجبوريت اليه سنه معروض بولنیورلردى . حالبوکه عثمانلى
اردولرنده محاربلوك موواجب و تعيناتي و قىتىدە ويريلوب ويرلمك مسئله سى
اوته دنبىرى حادئات مەممەنک منبع ظهورى اولوب قالمشدري . پايختىك بو اهمال
وتسىيى افراد عسکريه آره سنه بالمجبورىه فتوه وكلالى موجب اولىور ،
جدى برايش يايلىوب تتجه قطعىه استحصال ايدلسىنده بالطبع مانع
اولىوردى .

مقر خلافتى تذليل ايدن فساد اخلاق نهايت سلطان ابراهيمك خلعنى



۱۳۱۲ احتلالی فجایعندن حانیه یانغینی

۲۴ کاتون ثانی ۱۳۱۲ ده حانیه چارشوسنی، مغازه‌لری و جوار محله‌لری مو ایدن بوربیق هائل خرسنخانلار طرفندن آتیلاس قورشو نلرک، مسلیمانلارک قتل عامنه صرف ایشک اوژره ادخار ایدلش مواد مشتعله‌ی حاوی مغازه‌لره اصابت ایتسندن ظهوره کلش واوج کون قدر سوړمشد.

باش کوسترن فسادی باصدیر دقدن صکره کندیخ اتلافه جرات ایتش او عاصی افراد ایله قندیه‌ی تکرار محاضره ایمک مهارتی کوسترمشدر. بو صوک محاصره‌ده بالکز عثمانیلردن یکرمی بیک عسکر تلف اولدینه مضبوط و موټوقدیر.

دشمنک کثئی و کوریله جک ایشك وسعت و عظمتی قارشو سندن بر فته قلیله‌دن عبارت قالان کرید غازیلرینک متادیا او غراشوب افای حیات ایمه‌لری بی فائمه ایدی. ادکنزری وندیک کیملری طوتش، لئنی، بوزجه- ااطه‌کی بعض جزا بو جهورک یداستیلاسته کچمش، حتی چناق قلعه بوغازی دشمن کیملری طرفدن قباتلشدی. کتعان پاشا اداره‌سی آلتنده وندیک دونه‌سی

کرید ایمکله برابر ۱۱ امور اداره‌نک دوزلمسی ینه وقت کچمنه احتیاج کوسترمش کوپریلی محمدپاشا کبی تدویر امورده کی اقتدار و موفقیتی ولوه‌ساز جهان اولان بر وزیر حکیمک مقام صدارته کچمه‌سنه قدر دولت عثمانیه‌نک رونق عظمتی قرار نیشد.

غالبیت قطعیه‌دن مأبوس اولان کریده کی افراد عسکریه آره‌سنده تفرقه و نفاق دو شهرباک قیاملرو اختلاللار باشلامش و حتی سردار فداکار حسین پاشانک قتلانه بیله تشبت ایدلشدر. نصرت و مظفریتی هدف آمال ایدین بو حیتی عسکر،

[۱] سلطان ابراهیمک حمله‌ده ذید خل اولانلردن بريده کرید محارباته اشتراك ایتش اولان یکیخیری آغا‌سی مراد آفادار. بوبادشاه، غرائب اطوار و ماما لشندن اوله رق سرایلرینک درود یواری نه هب سور کورک ایله دوشمه که قصد ایدوب هرکسه حاجه سور کورک ویرمک رسمنی وضع ایش ایدی. او آره‌لک کریدن عودت ایدن مراد آغا یده برد تذکرمه ایله سراجعه ایدیلور. تذکرمه بیکتین قپو قولی ایله قره مراد آغا آره‌سنده جریان ایدن شو محاوره موثوق و شایان دقتدر:

قره مراد — بو نه در؟
قپو قولی — سلطانم حضر تلرینه مطلوب اولان ایکی سور. قیانجه، شو قدر عنبره شو قدر نقد کیسه امداد بیری ایمه کز ایچوز کوندردیلر. لطف ایدوب برکون اول تسلیم بیورک.

قره مراد — [کوزلری قان چناغه دونوب مهواهه] واز افتکه سویله بن کریدن کلدم. آنجه پرداخت باروت ایله یاغلی قورشو ندن غیری نسنهه بوقدر. همور و عنبرک آدیجی بزا لذن ایشیدیز، نصل شیدر کورمداک. آچچه دیرسه ک بورج ایله آلوب ضرف ایدیورز. بزدن سلام ایت، بولیله جهده سویله.

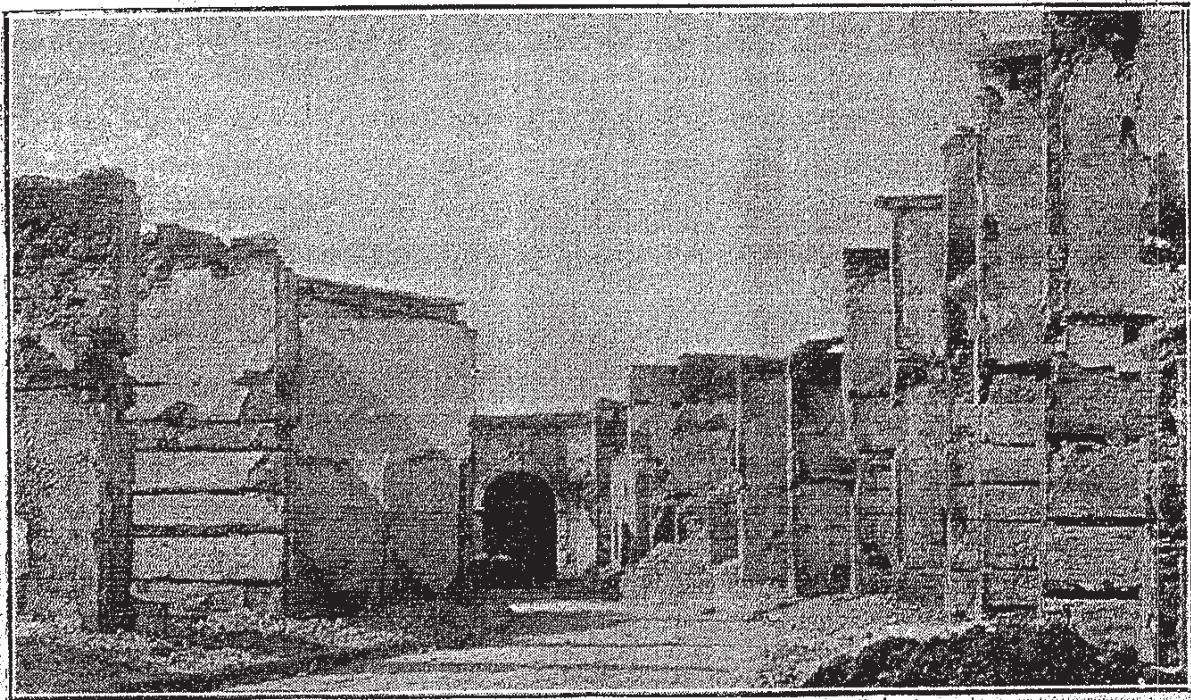
قره مراد — آمان افندم نصل ادلور!.....
قره مراد — ییقیل به حریف
(نهیما تاریخی، قره مرادک بو صوک سوزی، انسانه اوده زله اولیور حسني ویره‌جک بر شدت و دهشله سویلدیکنی یازیور.)

اما و افراد، لازمه انقیاد و انصباطه لا یقیله آلیشه مدققری ایچون بعض قپودانلرها و هوسلرینه او یهرق ائنای هجومده موقع حریدن او زاقلاشمشلردر. روزگارك غیر موافق جهت وزاندن طولایي کيروده کي سفائن ده مناسب موقع طوته مدققلرندن دشمن شو بجز یکسز لکدن بالاستفاده ماهرانه مانورالر یا یهرق تامين تفوقه جاليشیوردي. دونما من ظفردن نوميد و پك مأيوس ير حالده قالمش ايدی. مع مافیه خصم جاحد ايله ینه فدا کارانه او غر اشمقدن خالی قلمیوردي. غلبیه طوغری آن باز تقرب ایدن وندیک کمیلری قوماندانی مشهور و نامدار کور قپودان شوالك آلتنجی کونی ایکندي او زری سردارك را کب اولدیغی باش ترده او زرینه اجرای صولات ايدی. اميد خلاص مفقود، فلاکت محقق ايدی. سردارلریني دشمن پچھه سندنه کورن عثمانلیلر فوق الطیبعه بر غیرت ايله قرمند و دکزدن مهاجلر او زرینه کولله یاغدير ديلر. بر تصادف، بر فردك حد ذاتنده کوچك فقط تتجیه سی اعتباريله پك بیوک بر همتی، طالع حربی دکشديره رك عثمانلیلره فوق المأمول بر مظفریت تامین ايدی. قوم بروني متريسلرندن قره محمد استنده بر طوچی کور قپودانك را کب اولدیغی کینك جخانه سنه بر کولله اصابت ایتدیرمش. زمانك بلکه اك جسم و مهیب سفینه سی او قوجه قالیونی آن واحدده بر هوا ایتمش ايدی. تأثیر اشتعمال ايله اوچان انقضاض اطرافده کي کمیلره ده آتش ویردي. قوماندانلرینك بر آنده کیسیله برابر محونی کورن وندیکلیلرک قوه معنویلری فناحالده بوزلش ايدی. عثمانلیلر بو شاشقینلاردن بحق استفاده ایده رك دشنه شدتله صولات کوس تر ديلر و یارم ساعت او غر اشدقدن صکره نصرت و غالبيتی کندیزینه تامین ایتدیرلر. وندیک

کرید اوزرینه کوندریلیں یقش طقوز کیدن مرکب عثمانی دونناسی. اما و افرادک انصباط و انتظامدن واصول حریدن تماماً محرومیتلرندن طولایي بوغاز خارجنده بر هزیمت کلیه یه او غر ادي. شو مصلحتی متعاقب قندهانك تسخیری شویله طورسون، او جه ضبط اولنان محللرک محافظه سی بیله بر امر محال حالی آیوردى.

بو مدھش و رطهدن قورتلەنك چاره سی وندیکلیلرە بحرآ تامین غلبه ایتكله میسر او له بیلوردى. دائماً حال تدافعی ده بولنان وندیکلیلر دونمازه هزیتفی متعاقب تعرض و تجاوزه و کریده کي عثمانلی عسکری اوزرینه هجومه بیله باشلامشلر، مصر و جزایردن کلن کمیلری ساقز حوالیستنده ضبط ایلمشلردر. کوپریلی محمد پاشا ۱۰۶۶ ده مقام صدارتی احراز ایدر ایتز مکنت بحر یه مزك تامینى هر تشبیشندن اقدم بیلش، محو اولان دونمایي یوقدن وار ایده جك خارقه لر کوس تر رك او کشمکش احوال آرماسنده بیوک کوچك درت یوز پارچه یه یقین کمی انشا و تجهیز ایتدیر مشددر.

او زمانك انکلیلری حکمنده اولان وندیکلیلاری، یکرمی سنه اولنه کلنجیه قدر قوت و شو کنمزه انقیاد ایتدیرن ماهر کمیجیلر من، مقتدر قپودانلر من قسمماً وفات ایتمش، مرض مستولی، فسادک سوء تأثیریله قسحاده افنا ایلسش او لدیغندن وزیر عن پرورد محمد پاشا صدارتنك ایکنچی سنه سی شعبانسنه دونمانك قوماندانسنى بالذات در عهده ایده رك بوغازدن طیشاری چیقمشددر. آبلوچه ايله مشغول دشنه قره دن، دکزدن شدتلى آتش ایدیله رك سفینه لر رك ساحلدن آچلسنه اجبار اولخشن و شوالك بشنجي کونی محمد پاشا بتون دونما ايله هبوم اجرا ایتمشدز.



۱۳۱۲ اخلاقی فجایعندن قندیه یانغیی

۱۳۱۳ سنه سنه انسکلیز عساکرینک حقسوز مداخلاتی یوزدن تحدث ایدن قندیه و قعه سی ائناسنده ظهور ایتش و پک زیاده توسع ایده رک شهرک تجارتک قسمی خراب ایلشدر. کورینن دوارلر چارشونک ایمان قیوسنندن سبیل چشم سنه قدر اولان جهتیدر

دونخاسنک بقاپاسی پریشان بر حالده اختیار عار فرار ایلدی . شمس
تابان بر آز اول عثمانلی دونخاسنہ حزین والیم بر لوحه غرب حاضر لارکن
شمدی کنار افقدمه عثمانلی سنجاغنک عکس مظفری کی بر قرص لعلکون
حالنده شمشه ایله پارلایور .، اغترابکاهنہ چکلمهدن اول دونخامزک شوکت
غالیتني سلاملامق ، تجیل ایتمک ایستیورزی . . .

تام هدفه اصابت ایدن بر کولله نک تأثیری يالکن دونخامزه غلبه بخشن
ایتمکدن عمارت دکلیدی . بوغازلر دشمن آبلوقه سندن قورتیلیور ، عثمانلی
صواری وندیک کیلرندن ، قورصانلرندن تطهیر اولنیور ، کرایدک یولی
آجیلیور ، ناتمام قالمش بر فتح و سائط اکالی تأمین ایدلشون بو لیوردی . عثمانلی
دونخاسنی احیا و وندیک دونخاسنی پریشان ایدن کو پریلی محمد پاشا ، قندیه یی ضبط